

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Kiadó :

Az Országos Erdészeti-Egyesület.

Szerkesztő :

Bedő Albert.

Megjelenik minden hónap 28.-án.

Harminczkettedik évfolyam. X. füzet.

1893. október hónap.

Előfizetési díj egy évre 8 frt. Az Országos Erdészeti Egyesület azon alapító tagjai, kik legalább 150 frt alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is a 8 frt évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Oly alapító tagok, kik 150 frtnál kevesebbet alapítottak, 3 frt kedvezményi árért járathatják.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal Budapesten, Lipótváros, Alkotmány-utca, 10. szám. II. emelet.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltetnek.

A görgényi erdőöri szakiskola megnyitása.

Irta: Arató Gyula m. kir. erdész.

Épen tíz évvel ezelőtt, szintén az ősz közepén, szakunkra nézve igen örvendetes esemény hírért vitték e lapok szerte az országba. Ez a hír az első erdőöri szakiskola megnyitásának ugyanakkor érdeme szerint méltatott s emlékezésre érdemes eseményéről szólt.

Ma immár a negyedik erdőöri szakiskolának megnyitásáról adhatunk hírt; nem kevesebb örömmel, mint az első alkalomkor, mert ezen eseménynek a jelentősége sem kisebb, mint az első szakiskola felállításáé volt akkor.

Erdélyrészi erdőbirtokosainknak régi, folyton ébren tartott óhajtása, gyakran megismételt kívánsága teljesült be ezen eseménnyel; ők fogják idők múltán legnagyobb mértékben és legközvetlenebbül érezni áldásos hatását ennek az új intézetnek; az ő földük fiainak tárja fel első sorban az új intézet azon életpályának utját, melyet eddig

alkalom híján, nehezen választhattak magukénak, de melyen most, csak elegendő jóakarattal, szorgalom és kitartással legyen bennök, könnyen boldogulhatnak; az ő vidékeikre hordják szét az ismeretekben, a tudásban szükölködőbb nép körébe magukkal, a népnek éppen legnehezebb gazdálkodásnak, az erdőgazdaságnak alapismereteit.

A mi erkölcsi haszon mindebből eredni fog, nem marad meg csupán az erdélyieknek; mert az ország bármely részén mutatkozzék a haladásnak bármely üdvös jelensége, az a magyar erdőgazdaság összességének érdekét szolgálja s a folytonos fejlődésre utalt és folytonos fejlődésben levő szaknak, az erdészetnek javát általánosságban előmozdítja.

Bizonyára nem veszi tagadásba közölünk senki annak a törvényszakasznak erdőgazdálkodásunk törekvéseivel bensőleg összeforrt szükségességét és létjogosultságát, mely az állam közvetlen felügyelete alá rendelt erdőkre nézve a szakképzett erdőőrök tartását feltétlenül kötelezőnek minősítette, a többi erdőbirtokra pedig bizonyos előny nyújtásával ajánlatossá tette. És ma, a midőn tizenkét hosszú évnek számos tapasztalata mond világos bírálatot erdőtörvényünk minden rendelkezésének okszerűsége, üdvös volta és eléggé nagy vagy sulyosbitásra ajánlatos szigora fölött; midőn a törvénynek széles körű és hasznos támogatása mellett az erdészet, tudománynak is, gazdaságnak is nagyra nevelődött, erőre tett szert s határozott irányát megválasztván törekvéseinek ezen irányban kívánatos megvalósítására ma már elvitázhatlan és nyilvánvaló jogot szerzett; midőn az erdészet eme törekvéseinek érvényesítése a földmivelésügyi tárca alá tartozó működési körben évről-évre szélesbedő alapon történik s magának a községi, volt urbéres közbirtokossági s más, az erdőtörvény 17. §-a alá tartozó kisebb erdőbirtokok állami kezelésbe vételével, — mely intéz-

mény az országnak már most is több, mint felén érvényesül, — hovatovább több új teret hódít: maig annak a törvényszakasznak életrevalósága, fontossága s mélyreható értelme még világosabbá lett; minél tökéletesebb átszarmaztatása a gyakorlati életbe, az akadályozó körülmények elhárítása vagy leküzdése útján, közgazdasági okokból mindig kívánatosabbnak bizonyul.

Nem szabad ugyanis megfeledkeznünk arról, hogy, mint fentebb már jeleztem, az erdőgazdasághoz népünk, melynek kezében pedig nagyon sok erdő van, sokat nem ért; s a mi ennél veszedelmesebb, az erdőkről és az erdőgazdaságról még sok oly téves vagy éppen káros fogalmat hord lelkében meggyökerezve, melynek kiirtása előtt jóra való erdőgazdát nevelni belőle, azt hiszem, hiu reménykedés. Hanem ezeket a téves vagy káros fogalmakat, melyek a népben az okos erdőgazdálkodás iránti érzéket manapság még mintegy szunnyadóban tartják, ki lehet irtani, csak módját ejtsük; a mód azonban, véleményem szerint, a jó példaadás mellett feltételez ugyan életben levő jó törvényt s feltételezi az ilyen törvénynek tapintatos végrehajtását, de csak feltételezi; ellenben ép úgy, mint általánosságban, a népfelfogásban gyökeret vert bármely más tévedésnek kiirtására irányuló törekvésnél, itt is okvetlenül megköveteli a népnek közvetlenül vagy közvetve történő felvilágosítását, nevelését.

Ismerjük a mi népünket; ismerjük okoskodó természetét mellett csak jó szónak engedő akaratosságát, melynek rabjaként a jót is csak a maga szemével látja jónak s a jónak látta jót is csak akkor követi szívesen, ha maga jószántából követheti. Üdvös eredményt óhajtva, a nép lelkéhez kell tehát férkeznünk, abba kell a jóra való készség csiráját elhinteni s az ismeretek világossága mellett felnevelni.

Erre jók épen az erdőőri szakiskolák, erre jók az évenként ismétlődő erdőőri szakvizsgák, melyek mindegyikét s kivált az elsőt méltán tarthatjuk a legüdvösebb, leghasznosabb, legalkalmasabb intézménynek jelzett célunk és egyben feladatunk lassu, de biztos haladással való elérésére; mert a jó érzéket ezek épen a nép fiaiban nevelik, a kik, midőn hasonlók körébe visszatérnek, bár tudásra, ismereteikre nézve felette állanak, de gondolkozásuk formáiban, értelmiségük utjaiban nem tének el a néptől s folytonos érintkezésben maradván ezzel, az okszerű gazdálkodás alapismereteinek átszivárgatása s ugyanakkor az élő tévhit oktalanságainak szinte öntudatlan és észrevétlen irtogatása utján számot tevő eszközeivé lesznek törekvő-sünknek.

Ha ez így van, a mit erősen hiszek, még csak azon erdők nagy részének gazdasági állapotára kell gondolnunk, melyek tulajdonosa a nép s azon bánás módot kell magunk elé képzelnünk, melyben az ily erdők igen nagy része, kivált egy-két évtizeddel az előtt, részesült: s bizonyára hálát érez szakunk minden munkása és hive azon egyének iránt, kik az erdőőri szakoktatás megteremtése és továbbterjesztése terén, vagy a kezükbe adott hatalom erejével vagy a munkásságuk utján megszerzett befolyásosság érvényesítésével, áldásos működésükről beszélő, örökös emléket emeltek.

Nem is szoltam még arról az eredményről, a mely az erdőőri szakoktatásnak most ismét új erőt és munkatért nyert intézménye a kiterjedtebb erdők birtokosainak, meg a mit az erdők kezelésével foglalkozó erdőtiszteknek biztosít. Messzelátó szemmel felismerte s járatosabb tollal megírta azt tiz évvel ezelőtt e lapokban az első erdőőri szakiskola megnyitásának megírója s ezért csupán ismét

telnem lehetne az ott elmondottakat, legfeljebb azzal toldva meg az ismétlést, hogy ugyanazok igazságát egy évtizednek számos tapasztalása erősíti meg.

Erdélynek erdőbirtokosai nem óhajtották volna az intézet felállítását, nem kérték volna a biztató ígéret mielőbbi teljesítését, ha ítéletük mérlegén az erdőőri szakoktatás ügye rosszul vagy félreismerve gyakorolta volna nagy súlyát. Sőt ellenkezőleg, az a szép ünnepély, melynek közepette a görgényi szakiskola megnyitása lefolyt, az a részvét, mely Erdély erdőbirtokosai részéről a köz és társadalmi élet előkelőinek megjelenésében kifejezésre jutott, másról győz meg bennünket, arról, hogy az erdélyrészi vármegyékben az erdészeti törekvéseinek nemcsak feladatai akadnak, hanem ezen feladatok elérésében támogatást szívesen nyújtó, jó barátai is bővében vannak s hogy ezen törekvések érvényesülése, közgazdasági életünk továbbfejlődésének nagy hasznára, bizonyosnak tekinthető úgy a jelenben, mint eddig elért eredményeink révén a jövőben is.

*

A görgényi erdőőri szakiskola megnyitásának ünnepélye október hó 13-án folyt le. Gróf Bethlen András m. kir. földmivelésügyi minister képviselőjében, Bedő Albert országos főerdőmester és ministeri tanácsos jelent meg s az ünnepélyen résztvettekhez, megnyitóul a következő beszédet intézte:

Nagyméltóságú főispán ur! Mélyen tisztelt uraim! A magyar állam negyedik erdőőri szakiskoláját s az erdélyi részben az elsőt van szerencsém gr. Bethlen András földmivelésügyi m. kir. minister ur ő nagyméltósága nevében megnyitni. Ő exczelenciája az erdélyi részek földmivelési érdekeinek régi szükségét óhajtotta ez iskola felállításával

pótolni a czélból, hogy az erdélyi birtokviszonyokból eredő terhesebb erdőgazdasági állapotokon lehetőleg javítson s földmivelésünk ezen ágának fejlődését lehető mielőbb ezen országrészben is a felvirágozás útjára segítse. A jelzett szükségből kifolyólag létesült itt az államnak most már negyedik erdőőri szakiskolája, melynek rendeltetése, hogy abban annak a népnek, mely hazánk ez erdős részében lakik, s megélhetésének eszközeit tekintve legnagyobb részben az erdőgazdaságra s illetve ez erdei munkákra van utalva, megfelelő utmutatást és oktatást adhasson, s hogy az erdélyi részek erdős vidékeinek összes fiai számára oly pályát nyisson meg, melyen a polgári foglalkozás és megélhetés egy új forrását találják, s tanulás és szorgalom által a boldogulás útjára juthassanak. Ismeretes, hogy az erdélyi földbirtokosok általában nehéz gazdasági küzdelmek között élnek; a birtokok széttagoaltsága és azok kisebb terjedelme nem engedik és nem bírják meg az oly költségesebb be rendezések létesítését, melyek más népesebb vagy közigazdasági tekintetben fejlettebb vidékeken lehetségesek. Az erdélyi földbirtokosok általában külterjesebb gazdálkodás folytatására lévén utalva, s birtokaiknak legtöbbszörre szét szórta fekvése is lévén, kevésbé lehetnek abban a helyzetben, hogy magasabb képzettségű tisztviselőket alkalmazzanak, s ugyanezért az erdőgazdaságuk körében is igen kiváló mértékben az erdei műszaki segédmunkásokat jól ismerő értelmes erdőőrökre van kiváló szükségük, olyan erdőőrökre, kik a munkától vissza ne riadjanak, de — arra alaposan kiképezve, azt megszeretve és megszokva s testileg kellően megedzve lévén — abban maguk is sajátkezüleg részt vegyenek, s erre munkásaikat is megtanítani tudják. E szakiskola czélja tehát, hogy kellő elméleti kiképzés mellett a leendő erdőőrökben oly munkásokat ne-

veljen, kik saját kezükkel is meg tudják fogni és értik kezelni a kézi munka eszközt.

E hivatásának az új intézet, eddigi társainak hasonló irányu működéséből következtetve, bizonyára meg is fog felelni; mert itt nem tetszetős elméletek adatnak elő, hanem az a törekvés, hogy a növendékekből oly erős és értelmes műszaki munkások váljanak, a kik az intézetből a birtokosok szolgálatába lépven nemcsak az erdejökben előforduló minden munkában, mint első és vezérmunkások, vehetnek részt, de szükség szerint kisebb terjedelmű erdőbirtokokat a megfelelő erdőgazdasági üzemterv alapján még kezelhetnek is; és ha az intézeti tanító személyzet nem annyira a a könyvekre, mint a gyakorlati igényekre fekteti a főszólyt, akkor az új intézet kétségtelenül meg fog felelni hivatásának. A görgényi erdőőri szakiskola vidékének természeti és erdőgazdasági viszonyainál fogva oly klasszikus helyen van, mely a fenforgó oktatási célokra a legkiválóbban alkalmas s az erdélyi részek legmegfelelőbb helyén lévén, növendékei jól megtanulhatják az erdészeti szolgálat gyakorlati oldalának összes ismereteit s e mellett a környéken elterülő régi híres és nagy vadászterületen a szakszerű vadászatot is megfogják ismerni, és pedig annál jobban, mert e téren is alapos oktatásban részesítendő; és ha valahol ez országban, akkor főleg itt e helyen tanulhatják azt meg, a hol nemcsak egy tudósnak és a férfias bátorság világhírű hősének, de hazánk legelső vadászáinak vezetése alatt gyakoroltatnak a vadászatok — és ti, leendő erdőőrök, egykor fiaitoknak bizonyára büszkén fogjátok elmondani, hogy a görgényi vadászatokat ama méltóan híres férfiú (Teleki Sámuel gróf) vezetése alatt ismerhettétek meg.

És most, midőn gr. Bethlen András földmívelésügyi m. kir. minister ur ő nagyméltósága nevében megnyitot-

tam az erdőőri szakiskolát, nem mulaszthatom el még megköszönni a nagyméltóságú főispán urnak, a tisztelt küldöttségeknek és mélyen tisztelt uraimnak szíves megjelenésüket, s egyszersmind arra is kérem, hogy ez intézetet s annak működését figyelemmel kísérni s a tapasztaltakról akár a minister ur ő exczelenciáját, akár az intézet tanítószemélyzetét értesíteni szíveskedjenek. Ezen intézet a nyilvánosság s annak működésére vonatkozó bármely figyelmeztetést minister ur ő nagyméltósága, a tanító személyzet és mindannyian is szívesen fogadunk, mert mi az élettől kívánunk tanulni s a gyakorlati életet akarjuk szolgálni. Felkérem még az igazgató urat, hogy a holnapi naptól kezdve az intézeti növendékek oktatását a megállapított szabályzat és tanterv szerint megkezdje.

És most a jó isten áldását, kegyelmét, segítségét és védelmét kérem ez intézet működésére, hogy az a magyar állam örök életének végtelen napjain és idején át a hazai erdészeti ügyét állandóan jó sikerrel szolgálhassa«.

*

A minden jelenlevő részéről tetszéssel fogadott alkalmi beszéd után Dózsa Elek, Maros-Tordavármegye főjegyzője, a vármegye nevében köszönetet mondott az országos főerdőmester által képviselt földmivelésügyi ministernek az intézet létesítéséért.

Azután a jelenvoltak, kiknek névsorát alább közlöm, az országos főerdőmester felhívására és az ő vezetése mellett megtekintették az intézet összes helyiségeit és berendezését, valamint csemetekertjét, minek megtörténtével a megnyitás ünnepélye véget ért.

A szakiskola megnyitásánál jelen voltak: br. Kemény Kálmán, val. b. t. t., Maros-Torda vármegye főispánja;

br. Vay Sándorné született Waldek grófnő; gr. Teleki Samu, br. Vay Sándor, br. Huszár Károly, br. Nikolics Miklós, ifju br. Nikolics Fedor, gróf Mailáth László és Fáy Gyula; továbbá Maros-Torda vármegye küldöttsége: Dózsa Elek, várm. főjegyző, Csongvai Lajos tiszti főügyész, dr. Sántha Károly várm. aljegyző, Eperjesi Gyula árvaszéki ülnök és Apor György; az *E. M. K. E.* részéről a maros-vásárhelyi fiókegylet nevében dr. Éry Sándor és Deák Lajos tanfelügyelő; Marosvásárhely sz. kir. város nevében: Geréb Béla polgármester; a maros-vásárhelyi kir. erdőfelügyelőség részéről: Biró János alerdőfelügyelő; a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság részéről: br. Feiltzsch Arthur h. m. kir. erdőigazgató, Pausinger T. közp. erdőrendező, végül a szakiskola jelenlegi igazgatója: Péch Dezső m. kir. erdőmester és még számos közigazgatási tisztviselő és erdőtiszt, valamint a szakiskola hallgatói.

A községi erdősitésekhez szükséges csemetekertekről.

Irtá: Péch Kálmán, m. k. közp. főerdész.

Az állam ugyan magasabb közgazdasági szempontokból kiindulva pénzügyi helyzetéhez képest a lehetőségig maga is előmozdítja az állami erdészeti által kezelt, ugynevezett községi erdőkben az erdősitések ügyét azzal, hogy az állam költségén fentartott csemete-kertekből a községek, volt urbéresek stb. kisbirtokosok erdeiben foganatosítandó erdősitésekhez s különösen a kopárságok beerdősitéséhez díjtalanul szolgáltat ki csemeteket.

Téves volna azonban, ha ezt tapasztalva valaki azt hinné, hogy az állami ingyenes csemete-kiszolgáltatással teljesen meg van oldva a községi erdősitések nehéz kérdése

s hogy az állami csemetekertek mellett a községekre e tekintetben semminemű további feladat nem vár.

Az állam pénzügyi viszonyai a »községi erdőkezelés«-sel kapcsolatban létesített állami csemete-kertek nagyobbítását, vagy újak telepítését nagyobb mértékben alig engedik meg. Már pedig a meglévő állami csemetekertek távolról sem elegendők annyi csemete termelésére, a mennyi a kiterjedt községi erdőültetésekre szükséges. De különben is a díjtalan csemetékkel sokszor nem is volna egészen elérve a cél, mert a csemeték egy része a nagyobb távolságra való szállítás alatt már ez uton elpusztulhat, — a mit az állami, központosított csemete-kerteknek az országban szétszórtsága miatt elkerülni sok esetben lehetetlen, — jó része pedig, a szállítás alatt kapott sérülések és a nedvvesztés miatt már annyira elgyengülhet, hogy elültetve nem bírja esetleg összeszáradt, vagy elvesztett szerveit pótolni és a kiültetés után egy-két évre elhal.

Az állam támogatása tehát egyáltalán nem mentheti fel a kisbirtokosokat azon kötelezettségük alól, hogy az erdőültetéseikhez szükséges ültető-anyagról közvetlenül maguk gondoskodjanak.

Különben is igaz mondás, hogy »a jó erdőgazdát megismerhetjük csemete-kertjéről!« Ha csemete-kertje gazos, gondozatlan, bátran rámondhatjuk, hogy erdejének felújításával sem igen törődik. És mit szóljunk akkor arról az erdőbirtokosról — a milyen a községek, volt urbéresek stb. kisbirtokosok legnagyobb része — a ki, az állam, vagy a szomszéd nagybirtokosok jóakarátában és nagylelkűségében bizva, egyáltalán nem tartja szükségesnek, hogy birtokán csemete-kertet telepítsen?

Nagy kötelesség teljesítése vár tehát e tekintetben a »községi erdőkezelés«-sel megbízott erdőtisztekre is, az a

feladat t. i., hogy felvilágosításaikkal, oktatásaikkal a rendszeren tudatlan kisbirtokosokat saját jól felfogott érdekük megismerésére vezessék, fáradhatatlan buzgalommal a szükséges áldozatok jóakaratu meghozására késztessek, s midőn mindezt elérték, szakszerű tanácsaikkal lehetővé tegyék, hogy a kisbirtokosok a lehető legkisebb költség ráfordításával tehesenek eleget erdősítési kötelezettségeiknek.

Az erdőtörvény életbelépése óta már majdnem másfél évtized mult el; és ha tudomást veszünk a községi erdősítéseknel mutatkozó hátralékok nagyságáról: úgy egy kis jóakarattal és ügybuzgósággal könnyen beláthatjuk, hogy e téren sürgősen és pedig az erdőbirtokosokkal válvetve kell munkálkodnunk; tudván továbbá azt, hogy a mesterséges erdősítések nehéz kérdésének megoldása részben minél több csemete-kert telepítésén — és természetesen minél több csemete termesztésén — fordul meg: egy kis szakértelemmel könnyen beláthatjuk azt is, hogy a munkát az alapnál, a csemetekertek telepítésénél kell kezdenünk.

Azutóbbi évek alatt ugyan mutatkozik haladás e téren is. Mert míg az állami kezelés alatt álló községi erdőknel az 1891. év végével a birtokosok költségén fentartott csemete-kertek száma 494, összes területe 120·58 kat. hold volt, s e csemete-kertekben összesen 28,534.000 darab csemetét neveltek: addig az 1892. év végével 736 ily csemete-kertnek összesen 176·22 kat. holdnyi területén már 33,150.000 volt a csemeték száma.

Ha tekintetbe vesszük azonban az állami kezelésbe átvett községi erdők számát (az 1892. év végével 5.151), azok területét (az 1892. év végével 1,738.476 kat. hold) és a mesterséges erdősítések terén mutatkozó tetemes hátralékot (az

1892. év végével 18.043 kat. hold): akkor beláthatjuk, hogy mindez nem elégítheti ki a várakozásokat.

Kezdjünk tehát mielőbb a munkához és telepítsünk minél több csemete-kertet; birjuk rá az erdőbirtokosokat — szép szóval, de ha kell szigorral is — az áldozatok meghozására és törekedjünk oda, hogy a kezelésünkre bizott erdőbirtokok közül legalább is a 30 holdnál nagyobbak valamennyiének meg legyen a maga külön, s az erdőterülethez mért nagyságu, csemete-kertje.

A kérdés már most az, hogy mekkora területekkel létesítsük ezen csemete-kerteket?

Részemről eddigi szerény tapasztalataim után azt tartom, hogy épen a községi, volt urbéres stb. erdőknél van jogosultsága a kis területű, apró, csemete-kerteknek.

Igaz, hogy a nagyobb, mondhatnám »központi« csemete-kerteknek két figyelemreméltó előnye van; az t. i., hogy a telepítés, az első megművelés tetemes költsége többször nem ismétlődik és hogy a felügyelet könnyebb.

Az első előnnyel azonban szembeállitható az a nagy hátrány, hogy az ilyen állandó központi csemete-kertek időnkinti megtrágyázása elkerülhetetlen, s így a megművelésnél elért megtakarítást jó részben felemészti a trágyázás költsége.

De nem szabad pálczát törni a kis csemete-kertek fölött azért sem, hogy a felügyelet gyakorlása esetleg nehezebb, mint a központi csemete-kerteknél; hanem inkább utat és módot kell találnunk arra, hogy az e tekintetben felmerülő akadályokat is lehetőségig legyőzzük, mert a kis-birtokosok szempontjából viszont a kis csemete-kerteknek is igen sok és nagy előnye van.

Egyik ilyen előnye például a kis területű csemete-

kerteknek, hogy ha a változó körülmények esetleg megkivánják, érezhetőbb kár nélkül felhagyhatjuk őket.

Már pedig a telepítés után könnyen állhatnak elé előre nem látott természeti jelenségek (talajviz stb.), melyek a csemete-kert abbahagyását követelik; ez azonban a kis területű csemete-kerteknél nem okoz az erdőbirtokosnak nagyobb gondot, mert a csekély befektetés nem érinti igen érezhetően anyagi érdekeit.

Egyik további előny pedig, hogy ezen apró csemete-kerteket mindenesetre az erdő közelében telepíthetjük meg s az életerős csemetét a kiszedés után mondhatni közvetlenül kiültethetjük. Hogy ennek mily jó hatása van az erdősitések sikerére és a birtokos anyagi érdekeire, nem szükséges bővebben fejtegetni. Mindenesetre kétségtelen hogy így az erdőbirtokos többször fel lesz mentve az ültetések utánpótlásával járó költségek viselése alól, a csemeték rendesen drága fuvarozásának költségeitől pedig egyáltalában megszabadul.

Azután jöhetnek elemi csapások (rovarok, szárazság stb.), melyek a központi csemete-kerteket teljesen tönkre teszik s ekkor okvetetlenül beáll a csemete-hiány, melyen segíteni igen bajos; míg több apró csemete-kert telepítése esetében ez a baj nem fordul elő, vagy legalább nem oly mértékben, mint a nagy központi csemete-kerteknél; a szét-szórt fekvés miatt valószínű ugyanis, hogy az esetleges elemi csapások az apró csemete-kertek legtöbbszörét megkímélik s így egyes kertek pusztulása még nem okoz csemete-hiányt, s ha részben okoz is, a szükséges csemetét a legközelebbi községekből, tehát mindenesetre közelebb fekvő helyekről be lehet szerezni.

Nagy előny az is, hogy saját csemete-kertjével és annak természetmennyével minden birtokos feltétlenül rendel-

kezhetik, minthogy egymaga viseli annak költségeit; míg ellenben a közös központi csemete-kertekhez minden részes birtokos jogot formálván, a bennük termesztett csemeték kiosztásánál alig kerülhetők el a kellemetlen surlódások.

E mellett a birtokos, ha feltétlenül rendelkezik csemete-kertjével, termesztett csemetéit — ha saját erdősítését már teljesítette — szabadon értékesítheti s esetleg nemcsak teljesen fedezheti csemete-kertjének kiadásait, hanem még meglehetősen jövedelmet is biztosíthat magának.

Példaképen említhetem fel a zsarnócza-kohói m. kir. erdőgondnokság kerületéhez tartozó kúnos-vágásai volt urbéreseket, kik sajátjukból fentartott csemete-kertjükből az 1891. évben 45.000 darab lucz fenyő facsemetét adtak el 52 forintért; továbbá az alsó-zsadányi urbéreseket, kik ugyanazon évben 15.000 darab csemetét adtak el 15 forintért.

Nagy fontosságot tulajdonítok továbbá ezen kis csemete-kerteknek azért is, mert ha a kishirtokosok megszokják a csemete-kerttel való bibelődést, akkor az erdősítéseket is szívesebben és gondosabban teljesítik, magát az erdőt és az erdőgazdaságot is megkedvelik.

A kishirtokos ugyanis, ha megtanulta a csemete-nevelés módját, erdejét is szívesebben javítja saját termesztésű csemetéivel; az ültetésnél is jobban ügyel a csemetékre, mert azokat sajátjának tudja; s ezért jobban is sikerül az ültetés; a saját szorgalma folytán sikerült erdősítés pedig sokkal inkább nyomot hagy lelki világában, mintha az erdősítő anyagot idegen kézből kapja, mely iránt természeténél fogva már eleve bizalmatlan. És így azt hiszem, hogy a kis területű csemete-kerteknek közvetve a nép mivelődésére is megvan a maga jó hatásuk.

Én tehát, egyebeket nem tekintve, már ezen okból is

elébe helyezem a községi erdőknél a kis területű csemeteker-
tereket a központiaknak, és azt hiszem, a községi erdők
kezelésével megbizott erdőtiszteknek is kötelességüknek kell
ismerniök — már ezen magasabb szempontból is — a ke-
zelésük alatt álló erdők birtokosait fáradhatlan buzgóság-
gal rávenni, hogy szükségleteiknek megfelelő kis csemete-
kertereket telepítsenek; annál is inkább, mert itt nincs két-
séges és eredményre kilátást nem nyújtó kísérletezésről szó,
hanem elég jól kamatozó vállalkozásról, a mennyiben a
saját csemetékkel foganatosított erdősitések sikere nagyobb
lesz az eddigiénél.

A kisbirtokos ugyan rendesen azt hangoztatja, ha
erre kerül a szó, hogy nincs pénze a csemete-kertre.

De erre megint azt lehet mondani, hogy pénzre tulaj-
donképen nincs is szükség, ha a birtokos a munkaerőt ter-
mészetben állítja elő. Mert bár a fizetett napszámosokkal
végzett munka többet ér, kényszermunkával is lehet ered-
ményt elérni. Vető-magot pedig szegénység esetén minden
nagyobb nehézség nélkül kaphat a birtokos ingyen is, és
így szorosan vett pénzbeli kiadás nélkül is nevelhet cse-
metéket.

Tapintatos nógatasra azonban a kisbirtokos is megadja
az ily kis csemete-kertekkel járó csekély összegeket.

Példaképen említhetem fel, hogy a zsarnócza-kohói m.
kir. erdőgondnokság kerületében az 1891. év végével 49
csemetekert (24—800 m^2 -nyi területű) volt megtelepítve s
ezek közül az erdőgondnokság tudomása szerint 21 csemete-
kert munkálatai foganatosítottak fizetett munkásokkal, míg
28-nál természetbeni munkaerő alkalmaztatott.

Azt is mondják sokan, hogy nincs a kisbirtokosnak
embere, a ki kellő szakértelemmel tudná a csemete-kertet ápolni
és tudna arra felügyelni. Igaz, hogy a vizsgáztalan erdő-

szolga — kire a községi csemete-kert közvetlen gondozása rendesen bizható — sokszor a község söpredékéből kerül ki s lustaságával és tudatlanságával sokat árt az ügynek. De ebből nem az következik, hogy a kifogásolható állapotok miatt egyszerűen félre tegyünk a községi csemete-kertek jobb sorsra érdemes ügyét: hanem az, hogy neveljünk magunknak alkalmas embereket! Tegyük a járási erdőőrök szigorú kötelességévé, hogy valahányszor körutjuk alkalmával a községben megfordulnak, mindannyiszor tekintsék meg a csemete-kertet is és pedig az erdőszolgával egyetemben; a tapasztalt hiányokra azután oktattva, tanítva figyelmeztessék az erdőszolgát és azonnal rendeljék el a hiányok pótlását. Ugyanezt tegyük magunk is, valahányszor a községekbe kimegyünk.

Rövid idő múlva tapasztalni fogjuk, hogy a csak kis jóakarattal megáldott erdőszolga meg fog felelni a várakozásnak; mert utóvégre csak kerti művelésről van szó, a mihez pedig minden paraszt ember ért; legfeljebb az ágyak beosztása, a vetés sűrűsége és a magvak betakarása lesz új előtte; ez sem olyan nehéz mesterség azonban, melyet könnyen el ne sajátíthatna.

Az igyekvő erdőszolgát buzdítsuk, ha lehet jutalmakkal; a lusta, tehetetlent azonban — mihelyt javíthatatlanságáról meggyőződünk — csapjuk el.

Fentebb példát hoztam fel arra, hogy kényszer-munkával — tehát szorosan vett pénzkiadás nélkül — is lehet csemete-kertet telepíteni. Nem szorul azonban bizonyításra, hogy egy kis pénzalap nagyon lendít az ügyön.

Teremtsünk tehát ugynevezett »helyi erdei alapok«-at, melyeknek célja az, hogy a rendesen szűk anyagi viszonyokkal küzködő kisbirtokos legalább egy csekély gyümölcsöző tőkével rendelkezék, melylyel első sorban a csemete-

kertek költségeinek fedezéséhez minden nagyobb megerősítés nélkül hozzájárulhasson.

Ily alapok még inkább biztosítják a községi apró csemete-kertek életre valóságát, mert lehetővé teszik a fizetett napszámosok alkalmazását; biztosítják egyszersmind az erdőtisztnek az erdősitéseknél oly fontos szabad rendelkezését is.

Több vármegyében már létesültek ily alapok. Így például Bars vármegyében, a hol a közigazgatási bizottság — a szakvélemények meghallgatása után és az erdőbirtokosok hozzájárulásával — 1891-ben határozatilag kimondotta, hogy a községi, továbbá a volt urbéres közbirtokossági, és egyéb közbirtokossági erdőkben elkövetett erdei kihágások után befolyó és az erdőbirtokosokat illető »erdőkár« és »kártérítés« czimén kivetett összegek birtokonként képzendő, ugynevezett »helyi erdei alapok«-ba helyezendők el, gyümölcsözőleg. Kimondotta továbbá, hogy a községek ilyenmü alapjait a községi bírák, a közbirtokosságok alapjait pedig a közbirtokosok által szabadon választott és a közigazgatási bizottság által állásukban megerősített ugynevezett »erdőgazdák« kötelesek takarékpénztárilag kezelni.

A közigazgatási bizottság határozata az alapok ellenőrzésének és felügyeletének jogát az erdőgondnokságokra ruházta: az alapok kezelői tehát kiadásokat csakis az erdőgondnokság utalványai alapján tehetnek.

E határozat alapján a régi »erdősítési alapok« a körjegyzők által a községi bírák, illetőleg az erdőgazdák kezelésébe átadattak, s azóta is — céljuknak megfelelően — első sorban a csemete-kertek, azután pedig az erdősitések költségeinek fedezésére fordíttatnak.

A Bars vármegyében fekvő zsarnócza-kohói m. kir. erdőgondnokság kerületében az 1892. év végével 54 »helyi

erdei alap« volt, melyeknek bevétele összesen 1.929 frt 09 krt, kiadása összesen 508 frt 92 krt és pénzbeli maradványa összesen 1.420 frt 17 krt tett ki az 1892. év végével.

Pozsony vármegyében is volt már az 1892. év végével 18 ily alap 2.989 frt 27 kr összes bevétellel, 1.825 frt 63 kr összes kiadással és 1.346 frt 71 kr összes pénzbeli maradvánnyal.

Természetesen az alapok kezelésének és ellenőrzésének módját a helyi körülmények szabják meg; az erdőgondnokság ellenőrzése mellett kezelhetik azokat a községi bírák, erdőgazdák és körjegyzők; továbbá kezelheti azt a vármegye pénztára, vagy maga az erdőgondnokság is, a fő csak az, hogy legyenek ily alapok, s az erdőgondnokság rendelkezessék pénzzel a csemete-kertek és erdősítések munkálataira.

A községi bíraktól és erdőgazdáktól (tekintve azoknak másnemű elfoglaltságát is) nehezebb a pénzt kézhez kapni; de ez sem nagy baj, mert a magkereskedő és napszámos vár a pénzzel.

Megint az ügy természetéből folyik, hogy az ily alapokhoz nem szabad eleinte vérmes reményeket fűznünk; mert itt is nehéz a kezdet s eleintén lassan növekszik az alap. És ismét csak az erdőtiszt ügybuzgóságától függ, hogy ezeket az alapokat minden telhető módon növelje. Tapintatos eljárással rávehető az erdőbirtokos, hogy például az erdejében szórványosan előforduló széldöntött, aszottfákat — melyek kihasználása természetesen mindig engedélyezve van — értékesítse és a befolyó pénzösszeget erdei alapja növelésére fordítsa.

Fejlettebb viszonyoknál azután a csemete-kertekből eladott csemetékért befolyó pénzösszegek is ez alapok egyik jövedelmét képezhetik.

Különösen eleintén szorítsuk az alapok kiadásait a legkisebb mértékre s csak a feltétlenül szükségesekre. Az erdőszolgák és járási erdőőrök által az alapok terhére beadott bérjegyzékeket vizsgáljuk meg alaposan; a kifogás alá eshető tételeket töröljük, annál is inkább, mert a felesleges költségek törlésére már előzőleg figyelmeztettük az erdőszolgákat és járási erdőőröket.

Az eddigiekben igyekeztem oda irányult, hogy egyrészt rámutassak a kis területű csemete-kertek szükségességére, másrészt pedig, hogy figyelmeztessek arra a módra, mely azok megtelepítését lehetővé teszi.

Szükségesnek tartom azonban ismételten is megjegyezni, hogy teljes tájékoztatlanságra vallana azt remélni, hogy a községi (apró) csemete-kerteknél rövid idő alatt nagy eredményeket lehet elérni.

Nem, itt kevesebb eredménnyel is meg kell elégednünk; mert, a mint a dolog természete is magával hozza a fejlődés e téren csak igen lassu lehet és teljesen kielégítő eredmény szigoru következetességgel és nagy ügybuzgósággal is csak hosszabb idő mulva érhető el.

Meg kell tehát elégednünk a kisebb eredménnyel is; de hogy azt elérhessük, halogatás nélkül hozzá kell látunk a munkához.

Még azt a véleményt is kockáztatni merem, hogy ne sokat kérdezzük a birtokostól, hogy akar-e csemete-kertet telepíteni, vagy nem; hanem ott, a hol elég tekintélyünk van erre, egyszerűen hívjuk fel a telepítésre; ott pedig, a hol az szükségesnek látszik, tegyünk illetékes helyre előterjesztést annak elrendelése végett.

Ezt jogtalanságnak csakis a rosszakaratu ellenzékiesség minősítheti, s ebben az erdőbirtokosok szabad akaratának korlátozását csakis a mindennel elégedetlen és

az állami erdőkezelést az erőszak kifolyásának tartó elem láthatja. A józanul gondolkodók azonban az erélyes fellépést jogosnak fogják elismerni, mert hisz az a megállapított ideiglenes, vagy jóváhagyott rendszeres gazdasági tervek erdősítésre vonatkozó rendelkezéseinek kifolyásául tekinthető, a mennyiben a mesterséges erdősítések sikere csakis csemete-kertekkel lehet teljesen biztosítva; sőt még helyeslésükre is számíthatunk, mert be kell látniok, hogy törekvésünknek végső célja nem egyéb, mint az erdők jó karba hozása és ezzel együtt az erdőbirtokosok jól fel-fogott érdekeinek kielégítése.

A Jaussner-féle egysínű vasutrendszer ismertetése.

Irta: Sylvius.

Valakitől azt a megjegyzést hallottam erdőgazdaságunkra, hogy kevésbé nyilvánul benne az — »üzleti szellem«. Azt hiszem, ez a megjegyzés, a milyen könnyen és hamar elhangzik szóban, olyan nehéz tőle megszabadulni, olyan bajos vele végezni, ha egyszer elkezdünk gondolkozni is felette.

Van-e igazán alapja ennek az állításnak s ha igen, miben lelhető meg az; szenvedünk-e miatta kárt s ha igen, mily nagyot; van-e szabadulás a bajtól, s ennek útja merre s mily akadályokon vezet keresztül; s végül ha van tennivalónk, mi volna a legsürgősebb, hogy a kívánatosnak megismert haladás útján megindulhassunk a javulás felé?

Oly kérdések ezek mind, melyek egymást nyomon követve gyorsan támadnak, hanem a felelet munkáját terhessé, lassuvá teszik s annál göröngyösebb utra viszik, mennél inkább kiélesednek maguk a próbálgatás alatt s mennél világosabbra váltak a szemlélő előtt.

S ha üzleti szellem alatt a tudás és tehetség ama szerencsés összetalálkozását lehet értenünk, mely mellett a tulajdonos, ily egyéni képességeire támaszkodva, a helyzet előnyeinek kiaknázása útján nemcsak üdvösen használni, de folytonosan gyarapítani bírja vagyonát: akkor ugyanezeket a kérdéseket, tárgyuk jelentőségénél fogva, egyszerűs mind eléggé fontosaknak kell tartanunk, hogy az ígérkező nehézségek daczára megkíséreljük megoldásukat.

Ma már talán többet tudnék válaszolni arra a hirtelelenségben előkészületlenül talált megjegyzésre, mint első hallásakor, de — őszintén megvallva — még mindig jóval kevésbé elegendőt, hogy sem a felelettel itt előlépnem lehetne a nélkül, hogy a miket mondanék, a hiányosság, a lazaság találó vádja nyilván várhatólag ne fenyegetné.

Ugyanezen vádtól aggódva azonban, már ezzel az alkalommal teszek néhány — csak vázlatyszerű s részletesen ki nem fejtett — megjegyzést a — hallott megjegyzésből folyólag; mert, ha már így kezdtem, látszólag egészen más tárgyú, jelen közleményemet, s ha már most felhívtam a háladatosnak ígérkező themára a t. olvasók azon részének, új s jó gondolatokat termő figyelmét, a melyik rész élénkebb hajlandóságot táplál magában a közgazdasági vonatkozású kérdésekkel való foglalkozás iránt: legalább jeleznem kell a kapcsolatot, a mit különben nem is olyan nehéz megtalálni annak a megjegyzésnek s jelen közleményem czimének tárgya között.

Az erdőgazdaságtan valamennyi oldalágának, az erdőgazdálkodás összes tevékenységének, az elmaradhatlan s nagyobbára közérdekű mellékezők szolgálása mellett, ép úgy egyetlen főczél felé, a birtokos egyéni (s jóformán vagyoni) érdekeinek mennél gazdagítóbb kielégítése felé kell tartania, mint minden, vele közeli vagy távoli rokonságban

álló más gazdálkodástannak, gazdasági tevékenységnek. Egy-egy oldalág a mellékezőlok révén külön jelentőséget itt is nyerhet ugyan s tényleg nyer; de sem önmagában véve eléggé fontosnak, sem csupán valamely, tulajdonképen mellékérdekért mivelendőnek, — kivált, ha így okszerűtlen ellenkezésbe jutna a főczéllal, — ép úgy nem tekinthető: mint a miként nem volna helyes viszont, ha a tan minden ismeretének, ha a gazdálkodás minden tevékenységének eredményét, sikerét, hasznát egyedül maga, a birtokos vagyoni érdekelttségétől megszabott főczél akarná elnyelni.

Ugy gondolom, az erdész tudásának és tehetségeinek egyik finom próbaköve a gondjára bizott erdő kezelését s használását szabályozó gazdasági terv okos elkészítésének feladatában rejlik. Kell ide, még pedig széleskörű tudás; mert e nélkül hogyan ítélné meg a mult gazdálkodásának szakszempontból mutatkozó hibáit és hiányait a művelés terén; hogyan választaná meg a jövő gazdaságának formáit és szabná meg belső beosztását; hogyan választaná ki jobban tenyésző, jobb árut szolgáltató faneimeit, hogyan telepítené s ápolná utóbb ezeket; hogyan mérlegelné a jó utról talán kizökent gazdálkodás kárait s még inkább a hibák miatt elmaradt, de különben elérhető hasznát stb.? S kell tehetség, mozgékony, ügyes, találékony s éles körültekintéssel megáldott tehetség, mert különben hogyan ismerné meg s vetné helyes eredménnyel latra s egyeztetné össze a helyi közérdeknek s alkalmazójának, az erdőbirtokosnak jogos és okos kívánalmait s mindkettő hasznára hogyan aknázná ki a helyi kedvező viszonyokat; hogyan vállalhatná magára a kedvezőtlenek legyőzésére, elhárítására irányuló törekvést; hogyan szerzne fájának s egyéb termelvényeinek biztos és jó piacot

s viszont hogyan tudna annak a keresett avagy ennél jobbnak megismertetett anyaggal urává lenni stb?

És mindez miért? Ép úgy a haszonért s ugyanazon haszonért, mint a miként s a mely haszon után az iparos műhelyében, a földműves mezején, a bortermelő szőlőjében és egyáltalán minden gazdálkodó a maga terén fárad, s a mely haszonhoz fáradsága árán akkor jut, ha áruját jó pénzben eladta, avagy egyéb módon, de jól értékesítette.

Ez a főcél, ez a végcél tehát; és ez nemcsak irányadója, hanem egyuttal kriteriuma is az egész gazdálkodásnak, s okvetlenül megkívánja a birtokostól vagy az ő vagyonának kezelőjétől, hogy már a gazdaság szervezése s vezetése folyamán minden kínálkozó alkalommal igénybe vétessék s figyelemben részesíttessék az üzleti szellem tanácsa, támogatása.

S a gazdálkodás tevékenysége a kihasználásnak nevezett aratással az erdészetnél sem érte még el a végét; sőt a termelés befejezte s a haszonhoz jutás közé esik épen, néhány igen jelentékeny művelet. Ezek az értékesítés műveletei, mely műveletek általánosságban véve talán egyetlen gazdasági ág nál sem annyira bajosak, mint a mienknél; egynél sincsenek oly nehézkes, de épen azért a javításra erőlyesebben intő utra szorítva, mint a mienknél; s a mely műveletek fogatosításánál épen azért a szakértő tudásának a vállalkozó bátorságával nagy mértékben kell egyesülvén lennie. És pedig annál inkább, mert, bárhogyan magyarázzuk is azokat a jelzett nehézségeket, bárhonnán származtatnók is eredetüket, a létből egyszerűen kitagadni őket nem lehet, hanem a belőlük keletkező hátrányoktól eléggé bajos, kerülő utakon haladva vagyunk csak képesek s egyuttal kénytelenek is a lehetőségig menekülést keresni.

A jelzett nehézségeknek főoka, (eltekintve a mult

oktalan fapazarlásának átöröklődött s még ma is sok helyen kísértő könnyelműségétől), erdei főterményünknek, a fának természetes tulajdonságaiban, nagy súlyában és kedvezőtlen térfogatosságában s ennél fogva abban van, hogy a szállítás nagy költségeit alig vagy épen nem bírja meg. Így szoktuk ezt közönségesen mondani. És így tapasztaljuk tényleg; bár szigoruan közgazdasági szempontból bonczolgatva a jelenséget, azt hiszem, könnyen rábukkannának a beteges állapotra, mely e jelenségben nyilvánul s belátnók, hogy annak a fentebb zárójelek közé szorított megjegyzésnek megvan a maga jelentősége. Mert épen ez a megjegyzés jelöli meg véleményem szerint azt a kóros folyamatot, mely alatt a fa és egyéb erdőtermények árai — attól az időtől fogva, mikor még, mintegy tisztán a természet jóvoltából eredetteknek tekintetvén, e javaknak értékesége megismerve nem volt, s azon időn át, mely alatt hasonló szükségletek fedezésére való más javak már szilárd árral forgalomban voltak, — emezek nyomásától is befolyásolva megalakultak s okszerűtlen megoszlásukkal egy közgazdasági paradoxonnak adtak létet.)*

*) Ismeretes ugyanis az a tény, hogy a pénzügyi szempontból kiindulva kiszámított forda jóval rövidebb (60 év körül van), mint a mely korban a fák épület- és műfa anyag termelésére alkalmasak lennének; vagyis az épület- és műfa anyag termelése rosszabbul fizet; a mi csak abban az esetben mutatkozhatik a számítás eredménye gyanánt, ha az épület- és műfa ára aránylag okszerűtlenül alacsony. Minthogy pedig az épület- és műfára állandó szükség van és lesz, tehát ilyen anyag termelésére alkalmas fát nevelni okvetlenül kell, ennél fogva közgazdasági paradoxonnak lehet bátran nevezni azt a jelenséget, hogy rövidebb forda (bár kevesebb befektetés, nagyobb biztonság, egyszerűbb kezelés, nagyobb gazdasági szabadság s egyéb előnyök mellett) több hasznot ígér, mint a hosszú forda, (melynél pedig nagyobb a befektetés, nagyobb a valószínűség a befektetések elvesztésére a hosszabb idő alatt, több előre tekintést igényel s nagyobb mértékben van megkötte a gazdaság stb.)

Az az okoskodás, hogy a kecs egetetőbb rövidebb forda megvalósítása csakhamar a hosszabb fordára való törekvésnek pénzügyi előnyösségét eredményezné, véleményemet erősíti meg, mert a magasabb koru fák ből termelhető választékok árának rohamos felszökktetését tételez

A faáraknak, hajdani pazar bánásmódtól eredt s aztán más áruk nyomása alatt megalakult alacsonyága mellett azonban, mely bajon csak a közgazdasági élet folytonos fejlődése, s ez is nagyon lassan segíthet; továbbá az erdei föterményeknek kedvezőtlen, suly- és térbeli, természetes tulajdonságai mellett, melyek meg éppenséggel elválaszthatlanok az anyagtól: az értékesítés műveleteinek van még egy főtenyezőjük, melytől igen sok függ. Ez a szállítás s illetve a szállítás módja és eszközei. Fontos tényező, s talán épen nálunk igen fontos, hol egyrészt erdőségeinknek aránytalan földrajzi megoszlása, (mely körülmény különben — a vasuti tarifa díj-engedményes alkalmazásának indokolásával — már a nemzetgazdaság terére viszi a kérdést), másrészt erdőségeink nagy tömegének szállítási szempontból tekintve mostoha elhelyezése, minden szélsőségre sok példát nyújt.

S vajjon szállítási módjaink és eszközeink milyenek ma, az erdő határain belül? Legolcsóbb a víz; igénybe vehető olcsón akkor is, ha nem az erdőbirtokos tulajdonában van; a törvény jogot ad a szomszéd, az idegen birtokos vizére. A fuvar nemcsak, hogy önmagában véve drága szállítási eszköz, de különösen drága, mert nem telik ki az erdő-

fel, a minek következménye pedig a ma nélkülözött okszerű ármegoszlás lenne. (Lásd bővebben «Erd. L.» 1891. évf. 926. és köv. old.)

S tényleg a nagyobb koru fák nevelését követelő szükségletek a magassabb fordának alkalmazásban tartását közgazdaságilag csak megmagyarázzák, de csupán a gazdasági válság okvetlen bekövetkezésétől fenyegető félelem indokolhatja; s bár a helyi viszonyok befolyásának a gyakorlati életből felszínre vetett esetek mindegyikénél más és más bonyodalma jöhet létre és így majd közérdekű czélok, majd az erdő tulajdonjogi természete, majd bizonyos szolgálszerű lekötöttséggel való megterhelés, vagy máshol tán szerfelett kedvezőtlen földrajzi helyzet s a szállítást megnehezítő terepviszonyok vagy talán az illető vidék különleges ipari és kereskedelmi irányzata látszanak befolyásukkal az előtérben: a bonyodalmak belsejében mindig ott lappang — szinte kivétel nélkül — a közös baj, az általános ok, az okszerűtlen ármegoszlás és alacsony ármérték. (V. ö. különben Fekete «Erdőértékszámítástan» II. kiad. 198. old.)

(Közlő.)

birtokos gazdasági felszereléséből. A kettő közt foglalnak helyet a mechanikai szállító eszközök és pedig úgy a költség, mint a kényelem tekintetében előnyös helyet; mert hátán drágább berendezéseket igényelnek is átlag a viznél, ezzel szemben előnyük, hogy bárhol berendezhetők; és bizonynyal olcsóbbak a fuvar erőnél, a mellett, hogy gyorsaság tekintetében a fuvarozást messze tulszárnyalják.

Meglehet, hogy csalódom, de úgy gondolom, hogy ha e szállítás-módok alkalmazásba vételét illetőleg reális nézethez akarunk jutni, ma még nem erdőbirtokosaink körében, habár ők sokkal nagyobb számban vannak, hanem a favállalkozók, a fakereskedők szűkebb, de élelmesebb körében kell tapogatóznunk. Tehát hogyan cselekszik a fakereskedő?

A fakereskedő, a favállalkozó ritkán vesz meg kevesebb fát (s megveszi lábán,) mint csak a mennyi megengedi neki, hogy a levágott fának feldolgozására ideiglenes fűrésztelepet létesíthessen; hogy, ha vizet talál közelében, ideiglenes céljára vízépítményeket, berendezéseket állíthasson fel, vagy víz hiányában s talán még a víziut toldozgatására is, ideiglenes mechanikai szállító eszközöket építhessen fel; mert ő, hamisítatlan üzleti szellemével mindig megkeresi és meg is szokta tatálni s mindenesetre követi azt az utat, mely ut aztán vállalatát, majdnem minden esetben biztosan, jó jövedelmezőségre vezeti.

E jelenségekből világos következtetéseket lehet levonni. A fakereskedő eléggé biztos remény nélkül nem kockáztat; és a tapasztalat még azt is mutatja, hogy a fakereskedés tényleg nem rossz, hanem jó üzlet. Ámde így állván a dolog, ha a fakereskedő maga vágatja le, maga dolgoztatja fel, maga szállíttatja ki az erdőből a megvett fát s ezen előzmények után csinál jövedelmes üzletet a fával: lehetetlen, hogy a kihasználás, a feldolgozás, a szállítás műveleténél

szertelen sokat áldozzon fel, lehetetlen, hogy ne kevesebbet áldozzon fel, mint a mennyi neki utóbb bőven megtérül.

Tapasztalati tény továbbá az is, hogy mennél nehezebbeknek látszanak, ígérkeznek vagy — minősítettnek a szállítási, mennél bajosabbaknak a fogyasztókkal szemben mutatkozó értékesítési viszonyok: annál alacsonyabbra száll le az eladásra került fa tő-ára. S aligha csalódik, a ki ebből a jelenségből azt következteti, hogy az országos, okszerűtlenül alacsony faárak, végelemzésben az erdőbirtokost sujtják; mert a favállalkozó, hogy üzleti jó nyeresége, a közbeeső műveletek költségeinek teljes fedezése után, (és pedig mindig bizonyos vállalkozói, perzentualis felesleggel való fedezése után) megmaradjon, — ha talán, saját érdekében, igyekszik az országos faárakat is emelni — inkább a tő-ár lenyomásában keresi és találja meg a könnyebb és alkalmasabb módot.

S viszont a favállalkozó összes üzleti nyereségéből, ha a fentebb jelzett valamennyi műveletet magára vállalta a fának tövön történt megvásárolásával, egy-egy arányos rész a termelésre, a feldolgozásra, a szállításra, mint vállalkozói műveletekre esik, magától értve, hogy arányos rész magára, a tisztán kereskedői üzletre számítandó.

Ha tehát valaki a gyakorlati életnek egyik vagy másik, határozottan közvonalozott esetéből még oly erős ellenbizonyítékot hozhatna is fel, ezzel aligha fogná egészen megdönteni azon, általánosságra szóló állítás erejét, hogy a szóban volt, értékesítés körébe vágó műveleteket, kellő rátermetséggel nagyon is lehet realis, jövedelmező alapra fektetni; s hogy másfelől a birtokos, kinek a végső értékesítést megelőző s a fa kihasználásával kezdődő valamennyi műveletre tagadhatlan s elvitázhatlan előjoga van, minden egyes művelettel az előjog mellett bizonyos vállalkozói nye-

reségről is lemond, melyet aztán helyette az — élelme-
sebb favállalkozó nyer meg.

S ha még különösen figyelembe vesszük, hogy az
illető erdőbirtokon idegen vállalkozó ideiglenes jellegű
segédeszközöket rendez be műveleteihez; hogy a birtokos a
tövön való eladásnál a közgazdaságilag legfejletlenebb mó-
don, s épen akkor adja át a saját birtokán termett áruk
tulajdonjogát, midőn a hosszú ideig tartott gazdai tevékeny-
séget realizálni kell, a midőn tehát elhatározásától nem
kevesebb függ, mint a talán évszázad hosszán át szaporo-
dott befektetések jó vagy silány kamatozásának mértéke,
midőn tehát a viszonyok és a helyzet minél függetlenebb
és teljesebb kihasználásával s természetesen az üzletember
élelmességével még volna alkalma és tere gazdasága jöve-
delmességének felemelésére: ugylátszik, hogy minden olyan
erdőbirtokos, a ki vagyona vagy annak jövedelme felett,
bármely eshetőséggel szemben is, szabadon rendelkezik, s a
kit vállalkozásaiért nem erkölcsi, hanem pusztán és közvetlenül
vagyonni érdekeltség terhel, a fentebb jelzett előjogokról meg-
fontolásra érdemes előnyöknek, jelentékenyre fokozható ha-
szonnak elutasításával mond le.

Nem foglalom ide a jogi személyeket, melyek a kockázta-
tással járó vállalkozásokba bele nem igen mehetnek; de teljesen
ki sem zárom annyiban, a mennyiben biztos reményt nyújtó viszonyok
között ezeknek, épen erkölcsi kötelezettségükből folyólag
kell a jövedelmezés gyarapítására törekedniök. Azoknak
az erdőbirtokosoknak azonban, a kik korlátozatlan szabad-
sággal tehetnek kockázttatásig menő befektetéseket is a vár-
ható haszonnyerés céljából, mennél többet kell foglalkozniök
az értékesítés műveleteivel s különösen az erdei szállítás s
a szállítási eszközök kérdésével, s a manapság nagyobbára
vállalkozók kezébe átengedett értékesítési műveletek házi

kezelésbe vételével gondjukat s pártolásukat első sorban a mechanikai szállító eszközök meghonosítására s fejlesztésére fordítani annál okszerűbb lenne, mert ugy a gépipar, mint az erő előállítás terén tapasztalható nagy fejlődés újabb termékei az ily berendezések költségeit mindinkább apasztani fogják.*)

Az erdészetnek pedig, függetlenül attól, hogy maga az erdőbirtokos avagy vállalkozó teljesíti-e a szállítást, feltétlenül törekednie kell mindazon eszközök és berendezések javítására, fejlesztésére s alkalmazásba vételének elősegítésére, melyek a fa értékesítésének legfontosabb műveleténél, a szállításnál okszerűen alkalmazásba vehetők. Mert a haladás e téren a szállítási költségek apasztását fogja előidézni; ezen költségeknek csökkentése pedig, még ha az országos faárak kedvező átalakulása nem fogna is egyelőre bekövetkezni, az erdei főterméknek, a fának tő-árát okvetlenül emelni fogja.

*

Ily meggyőződésemben szívesen kezdek hozzá, a kissé hosszúra nyúlt bevezető után, egy újabb szerkezetű mechanikai szállító eszköznek leírásához, mely szállítási eszköz ugyan nem tartozik a legegyszerűbb szerkezetek közé, de eléggé ügyesnek látszik; s ha bár csak bizonyos feltételek mellett alkalmas az igen nagyméretű épületfa anyag szállítására, de másféle áruknak, kisebb hosszúságú épület- és műfaanyagoknak, valamint a hasábokra feldolgozott tűzifának

*) Hallomásunk szerint az utóbbi években több erdei vasut, kötélpálya s egyéb mechanikai szállítási eszköz épült vagy vétetett ideiglenes alkalmazásba az ország különféle vidékein. Az ügy érdekében hasznosnak tartanók, ha az ilyen eseményekről a t. szaktársak lapunkat mindig, bármily röviden értesitenék. Nem csak a szállítási berendezések iránti bizalom emelkednék ezek közlése útján, de e mellett jó szolgálatot tennénk erdészeti statisztikánk alapos továbbfejlesztésének is.

Szerk.

az erdőből való kiszállítására, vagy a viziúthoz, vasúthoz való közelítésére jól használhatónak mutatkozik.

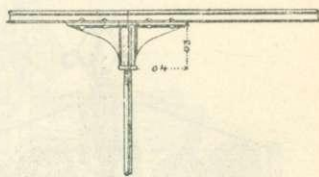
A Jausner-féle vasutrendszer az u. n. „czölöpös pályák“ sorába tartozik, amennyiben a kocsik vezetésére szolgáló aczél vagy vassin a földszint felett, fa czölöpökön nyugvó hosszalatra van elhelyezve s megerősítve, úgy, hogy a megterhelt kocsik súlypontja jóval a sín magassága alá esik, s a teher a pálya két oldalán csüngve halad tova a kocsival. A hosszalzatnak oly magasra kell építve lennie, hogy a járó műveknek két oldalt részarányosan lefelé nyuló részei a földbe vagy azon bármely akadályba belé ne ütközzenek.

A pálya vonala ezért legalább 1 *m* magasságban vezetendő; ott azonban, hol a terepviszonyok, a földszint egyenetlenségei, közbeeső árkos vagy szakadásos helyek megkivánják, az esés egyenetlensége érdekében hosszabb czölöpök alkalmazásával bármily magasra emelhető, mikor aztán nagyobb mélyedések felett a pálya átvezetése egyszerű feszítő szerkezetnek közbe iktatása útján történik. (Lásd az ábrát a 788—789. oldalon.) Szélesebb és nagyobb mélységű völgyek áthidalása czéljából a völgy két oldalán megszakított pályának végpontjait aczélsodronykötéllal hozhatjuk kapcsolatba, úgy, hogy a járó művek a sinről erre a kötélre szaladnak s rajta végig futván, újból a sinre jutnak.

Ha a pálya tervezett utvonalaiba olyan terület esnék, hol a czölöpöket a földbe pl. sziklák miatt elég mélyre levetni nem lehet s az utvonal megváltoztatása vagy legyőzhetlen akadályba ütköznék, vagy pedig több költséget okozna, akkor a fa czölöpök vas rudakkal helyettesítendők. E rudak vastagsága 5 *cm*, s a sziklás földbe, cement ágyalással, legalább 70—80 *cm* mélyre bocsátandók. Felső végükön (l. az 1. ábrát) fel- s lecsavarható kovácsolt vas

oszlopfejekkel vannak ellátva s a sin ezekre az oszlopfejekre vagy csavarokkal vagy szegecsekkel erősítettik.

A czölöpöknek egymástól való távolsága egyenes utiránynál csak is a kocsik elegysúlyától függ s ebből számítandó ki, figyelemmel azonban arra, hogy mivel a sinek az alzaton egyszerűen, hevederkötés nélkül erősítettnek meg s ennél fogva az alzat rugalmas behajlása, bizonyos mértéken tulmenő és gyakori ismétlődés mellett, a sin és alzat közötti összefüggést hamar meglazítaná, ez a rugalmas behajlás, a czölöpöknek kisebb távolságokba osztása után, szűkebb mértéküre korlátozandó, mint a mily mérték más szerkezet mellett megengedhető volna. Kanyaroknál az utgörbület sugara is befolyásolja már a czölöpök távolságának megállapítását; a legnagyobb távolság pl. 40 *m* sugaru ivben 3·2 *m* lehet. Hosszabb épületfa szállításának céljából épített pályánál azonban ily kis sugaru görbületek elő nem fordulhatnak. A fentebb jelzett vasrudaknak egymástól való távolsága, feltéve, hogy a sinek végei az oszlopfejekken legalább 40—40 *cm*-nyi hosszúságot megfektethetnek, átlag 2,0 *m*-re szabható.

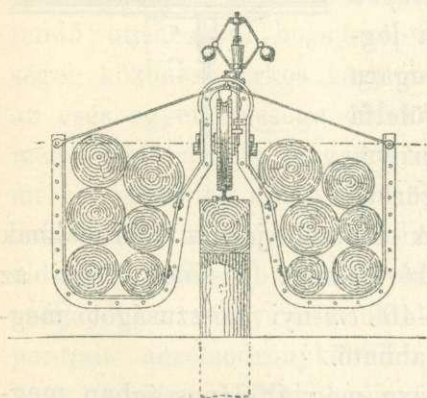
1. ábra.

A pálya tervezésére nézve még általánosságban megjegyzendő, hogy az utvonal megállapításánál a szállítandó anyag minőségére, s nevezetesen hosszúságbeli kiterjedésére kell ügyelni s különösen a kanyarulatok utgörbéjét annál nagyobb sugárral kell tervezni, mennél hosszabb fa kerül szállításra. Így pl. 6 *m* hosszú szálfá nem engedi meg, hogy a görbületi sugár 40 *m*-nél kisebb legyen; míg tűzifa hasábok szállítása céljából épített pályánál még 20 *m*-es sugaru görbéket is bátran alkalmazhatni. A görbületeket megelőző pályarészen azonban, mennél erősebb hajlása a

kanyarulat, annál inkább kell az esést enyhíteni. Az esés a pályán különben 50‰-nál (1:20) nagyobb ne legyen sehöl.

A kocsik (csillék) egy- vagy két kerekűek a szerint, hogy kosárba rakható anyagot (pl. bányatermékeket) vagy hosszirányban kiterjedtebb anyagot (tüzi- vagy épületfát stb.) akarunk velük szállítani. A kétkerekű kocsit tulajdonképpen két egykerekű csilléből áll, csak hogy az egyiknél a fékező elmarad.

A kocsikerék mind a két oldalán karimás, s tengelyére ékekkel erősítették rá. A tengely mind a két vége fejben végződik; az egyik fej lecsavarható, a másik állandóan rögzítve van.

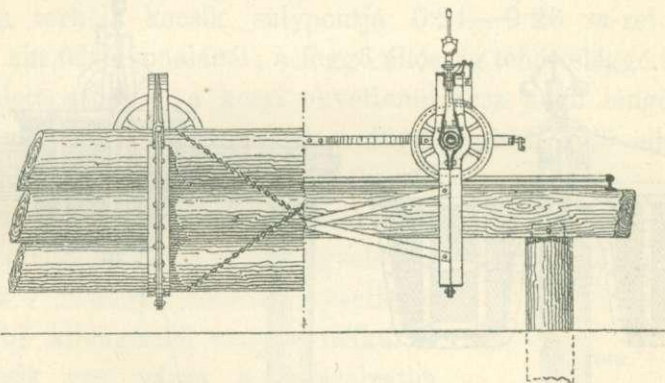
2. ábra.

A lecsavarható tengelyfejet a meglazulás ellen egy csapszeg védi. A tengely csapágyai tartósság céljából fehérfémből készülnek s a kocsiknak két oldalt részarányosan lefelé görbülő vaskarjaira erősítettnek (lásd a 2. és 4. ábrán); mindegyik el van látva olajozó nyílásokkal s az egyikén még egy mozgatható öntöttvas lemez van, mely lemez a fékező regulátorának függőleges tengelyéhez tartozó csapágyat tartja.

A két oldalt részarányosan lenyuló és kívül ismét felgömbülő vaskarok (lásd a 2. ábrán) izzó állapotban sajtolattnak és szegecseltetnek a szükséges alakra, s nehogy szilárdságuk a megterhelés által menetközben netán veszélyes megpróbáltatásnak legyen kitéve, külső részükön fent mind a két oldalt egy-egy ki- és beakasztható horoggal sze-

reltetnek fel. E horgokat a teher felrakása előtt lehajtván, a vaskarok e czélból alkalmazott kapocshüvelyes szögecsébe akasztjuk, mikor aztán a munkát nem akadályozzák; indítás előtt pedig újból felhajtva, a kocsis vas vázzának felső kapcsába akasztjuk.

A kétkerekű kocsis (l. a 3. ábrát) úgy jó létre, hogy egy fékezős és egy fékezővel el nem látott egy kerekű csillék lapos vas sinekkel akként kötnek össze, hogy a kerekek tengelye egymástól 1·5 m távolságban legyen. Ezek az összekötő lapos vas sinek a csilléknek vas vázához van-

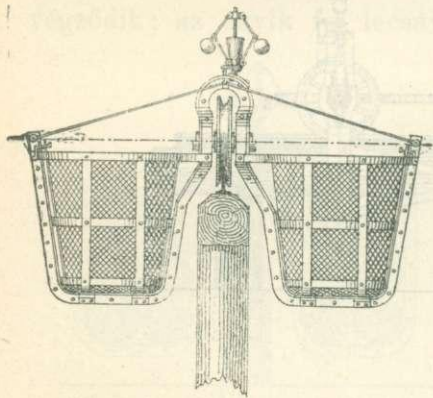
3. ábra.

nak a tengelyek táján hozzá erősítve, elől és hátul pedig félkörösen meghajlítottván (l. a 7. ábrán alul) összeszögecseltetnek, s a kerék közé eső részükön, belülről, keresztvasakkal szilárdíttatnak. Ugyanezen sineknek félkörű előrészén egy kallantyu van alkalmazva oly czélból, hogy az üres kocsis visszavontatásakor a kallantyukkal az egyik kocsit a másikkal kapcsolni lehessen. (A terhelt kocsikat egymással összekapcsolva utnak bocsátani csak 10⁰/₀₀-nél kisebb esésű vonalakon szabad.)

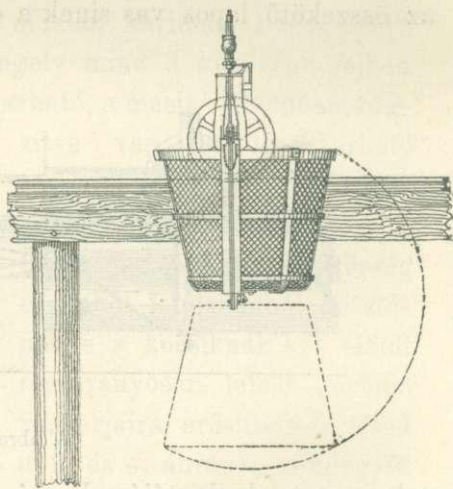
A két kerekű kocsis két alkotó részének vas vázzát a már említett lapos vas sinkereten kívül még két-két, ke-

resztben elhelyezett s a vas váz belső felére szögecselt sín tartja össze (l. a 3. ábrán) s e mellett a felrakott fát is kötéllel vagy láncczal erősen le kell kötni.

Az egy kerekű csillék, melyek darabos anyagok szállítására használatnak, e célra mindkét oldalon egy-egy sodronyból font kosárral vannak felszerelve (l. a 4. és az 5. ábrát). A kosarak nem erősítettnek szilárdan a vas vázhoz, hanem a fenekükön alkalmazott sarkok körül, melyek a vas váz aljával függnek össze, lefordíthatók, sőt mivel e sarkok ugy

4. ábra.

5. ábra.

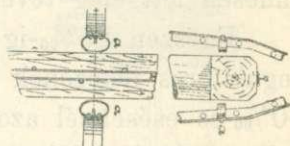
vannak elhelyezve, hogy a megterhelt kosarak súlypontjából vonható függőleges vonal nem találja az említett sarkokat, hanem mellettük halad el, ennél fogva a kosarak, önsúlyuktól nyomva, azonnal lebillennek s így tehát önműködőleg kiürülnek, ha azokat a kampókat, melyek a kosaraknak rendes állásukban való rögzítésére szolgálnak, kikapcsoljuk vagy a lerakódó helyen alkalmazott valamely szerkezettel mechanikai uton kikapcsolatjuk.

Ezeket az egy kerekű csilléket szintén össze lehet

akasztani egymással; az erre a célra szolgáló mozdíthatlan kapcsok a kosarakon vannak alkalmazva.

Mintogy a kocsik, mintegy két karu mérlegként, függenek a sinen, a megterhelésnél ügyelni kell arra, hogy a teher lehetőleg egyenlően legyen a két oldalra elosztva; ezt a feladatot darabos anyagoknak kosarakba rakásánál igen könnyen lehet megoldani, de nem nehéz némi gyakorlat után a fa törzsek vagy hasábok felrakásánál sem, s az utóbbi esetről a kisebb sulybeli eltérést valami kéznél levő fadarab hozzáadásával ki lehet szintén egyenliteni.

A terhelt kocsik sulypontja $0.24-0.26$ *m*-rel alább van a sín felső vonalánál; a függő állóság tehát eléggé biztos; e mellett azonban a kocsi okvetlenül tesz némi lengő mozgást, melynél a sulyvonalnak a függőlegestől való elhajlása legfeljebb 10 fokot ér el. A kocsik részarányos vas vázzának elkészítésénél ez a lengő mozgás ugyan figyelembe vétetik, nehogy azonban esetleges nagyobb kilengésnél vagy e nélkül is a kocsik vas váza a hosszszalagba vagy ennek egyenetlenségeibe ütközzék s megakadjon, minden vas váz belső oldalán egy-egy 50 *mm* széles, lapos, aczélemezzel-rugókból készült rugalmas ütköző (lásd a 6. ábrát) van elhelyezve.

6. ábra.

A terhelt kocsik legnagyobb menet-sebessége óránként 15 *km* lehet; nagyobb sebesség veszélylyel járhatna. Első sorban a pálya utvonalaának tervezésénél és az építésnél kell és lehet úgy eljárni, hogy tulságos esés, olyan mely igen nagy menet-sebességet idézne elő, a pályán sehol se legyen. Másodsorban azonban maguk a kocsik is úgy vannak már szerkesztve, hogy a rajtok alkalmazott fékek ezek meg megfelelően szabályozható beállításával, a pá-

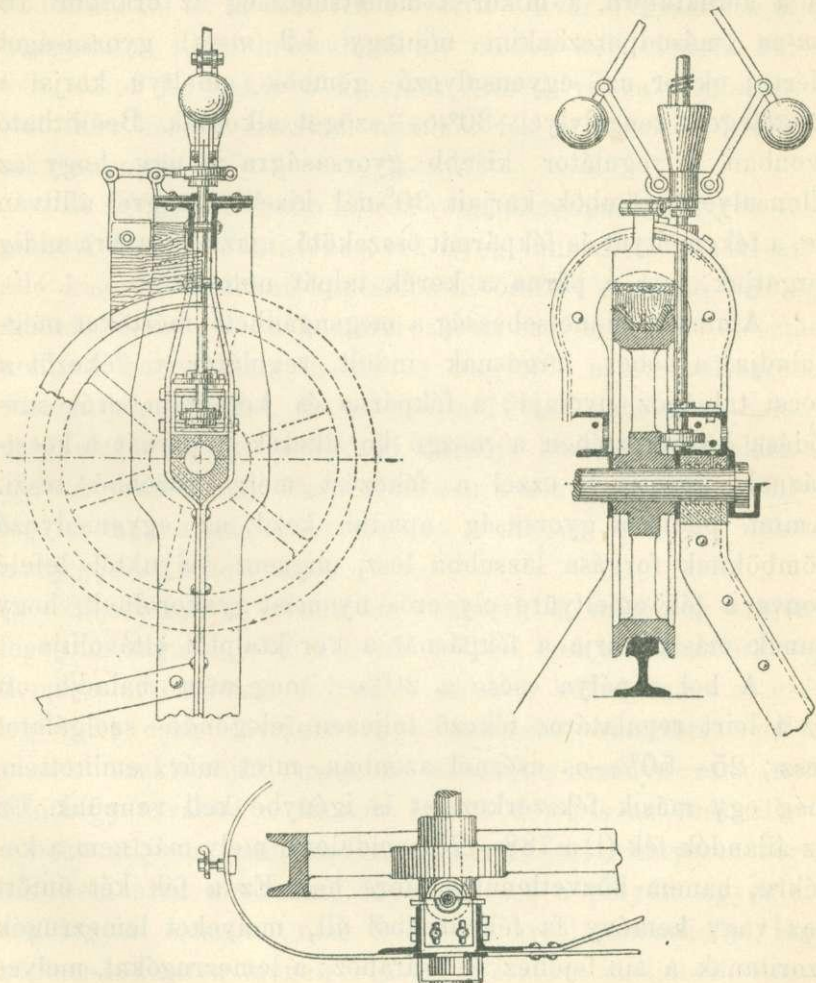
lyának építése alkalmával el nem kerülhetett nagyobb esés okozta tulságos menet-sebességet a szükséges mértékig korlátozni lehessen.

A fékezők közül az egyik folyton egyenlő mértékű fékezést biztosít a pálya egész hosszán, a másik pedig működésbe akkor jön, ha szükség van rá, tehát a nagyobb esésű pályarészekén, és önműködőleg annál erősebben fékez, mennél nagyobbra nő azon erőnek hatása, mely a mozgó kocsí sebességét a veszélyes mértékig emelhetné. Erre a gondoskodásra szükség van, mert a kocsikat a lejtős pályán önsúlyuk hajtja s mert ugyanazok szabadon eresztve, kíséret nélkül haladnak tova; azonban ennek a szükségnek az önműködő — regulatoros — fék alkalmazásával, ami teljesen új gondolat az ilyen szállító eszközök szerkesztésénél, igen elmésen lett elég téve.

Egészen 25⁰/₀₀-ig menő eséseknél elegendő csupán a regulatoros fékezőnek sebesség csökkentő hatása is; 25—50⁰/₀₀-es eséseknél azonban már az állandó fékezőt is igénybe kell vennünk. 50⁰/₀₀-es esésnél nagyobbak előfordulni a pályán már nem szabad.

A regulatoros fékező (l. a 7. ábrát) fő alkotó részei a következők. A függőleges tengely, melynek alsó csapágyát a keréktengely egyik csapágyán elhelyezett, ki- és betolható öntöttvas lemez tartja, felső tengelyágyát pedig egy, a vas váznak kerék fölötti részéhez erősített, áttört lemez képezi; ezen a függőleges tengelyen van fent a két egyensúlyozó golyó két-két csuklós karjával ráerősítve úgy, hogy a szerkezet egészen hasonló ahhoz, melyet gőzgépeken láthatni. A tengely alsó részén egy korong van szilárdan megerősítve, melynek redős karimája, a tengely alsó csapágyával ellátott, mozdítható vaslemeznek betolása s megerősítése útján a kocsikerék korongjához szorítható, úgy,

hogy a kocszi mozgása alatt a regulator, a reá átvitt erőtől hajtva, szintén forogni fog. Mennél gyorsabbá lesz a regulator körforgása, a gömbök annál inkább távolodnak a ten-

7. ábra.

gelytől s e közben alsó karjaikkal azt a hüvelyt, melyhez hozzáerősítve vannak, annál erélyesebben igyekeznek felfelé emelni. A hüvely magával vonja a fékező emeltyűjének

egyik karját, míg a másik kar az öntöttvas lemezzel borított féket a kocsikerék talpához szorítja.

A fékezőt úgy készítik, hogy a fékpárna akkor fekszik rá a keréktalpra, a mikor a menetsebesség az óránként 15 km-es (másodpercenként mintegy 4.2 m-es) gyorsaságot elérte; ekkor az egyensúlyozó gömbök emeltyü karjai a függőleges tengelylyel 30°-os szöveget alkotnak. Beállítható azonban a regulátor kisebb gyorsaságra is úgy, hogy az ellensúlyozó gömbök karjait 30°-nál kisebb szögbe állítván be, a fékemeltyüt és fékpárnát összekötő, igazító csavart addig forgatjuk, míg a párna a kerék talpát nem érinti.

Amint a menetsebesség a megengedhető mértéket meghaladja, a sebes forgásnak indult regulátor a fékezőt a kocsi talpához nyomja; a fékpárna és keréktalp erős surlódása következtében a mozgó kocsikerék a párnát a kocsiváznak szorítja s ezzel a fékezést még erősebbé teszi. Amint pedig a gyorsaság apadni kezd, az egyensúlyozó gömböknek forgása lassubbá lesz, mignem súlyuktól lefelé vonva a fék emeltyüre oly erős nyomást gyakorolnak, hogy annak másik karja a fékpárnát a keréktalptól eltávolítja.

A hol a pálya esése a 20‰-t meg nem haladja, ott ez a leirt regulátoros fékező teljesen elegendő szolgálatot tesz; 25—50‰-os esésnél azonban, mint már említettem, még egy másik fékszerkezetet is igénybe kell vennünk. Ez az állandók fék (l. a 788—789. oldalon), mely már nem a kerékre, hanem közvetlenül a sinre hat. Ez a fék két öntöttvas vagy kemény fa fékpárnából áll, melyeket lemezugók szorítanak a sin fejéhez és szárához; a lemezugókat, melyeket egy kengyelvas tart, egy ezen áttört csavarral tetszés szerinti mértékig lehet feszíteni. Az egész fékszerkezetet pedig a hátsó kocsivázhhoz, a kengyelvasnál fogva, erős szalagvasak kötik. E fékszerkezetet az egész utra indítás előtt

kell beállítani az e czélra szolgáló csavarral, hacsak nem akarjuk a pályának csupán bizonyos részén alkalmazásba venni; ebben az esetben természetesen megálló helyről kell gondoskodnunk, hol az állandó fék e szorító csavar meglazítása útján használaton kívül helyezhető. Ily módon kell elbánni különben akkor is, mikor a kocsikat üresen vissza vontattatjuk.

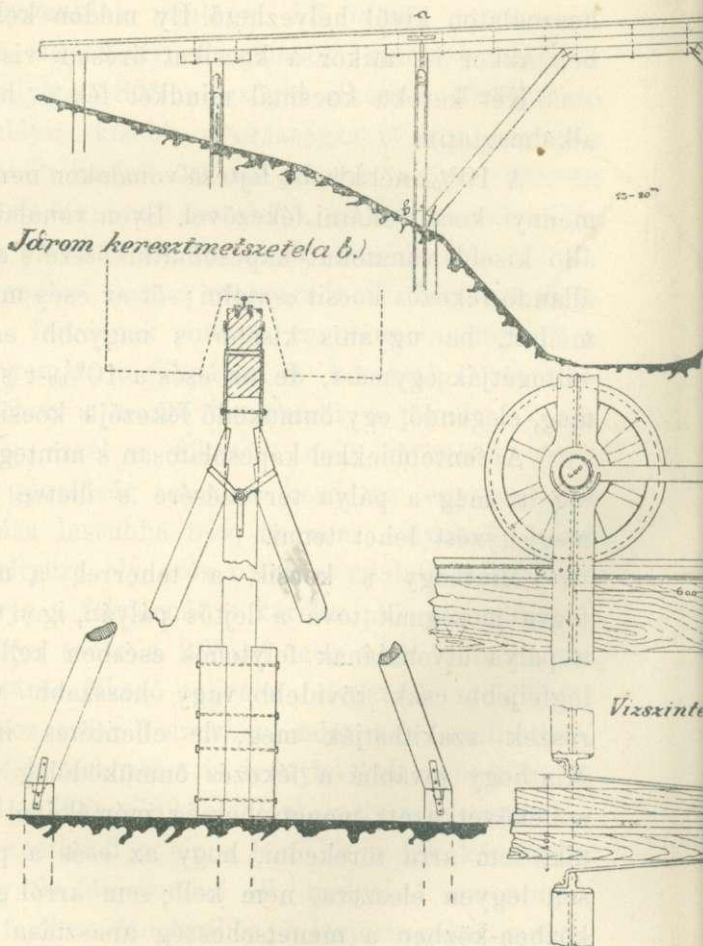
Két kerekű kocsinál mindkét fék a hátsó keréknél alkalmaztatik.

A 10⁰/₀₀-nél kisebb lejtésű vonalakon nem szükséges valamennyi kocsit ellátni fékezővel. Ilyen vonalakon több kocsiból álló kisebb vonatokat kapcsolhatni össze s ezek elé kell egy állandó fékezős kocsit csatolni; sőt az esés megfelelő elosztása mellett, ha ugyanis kisebb s nagyobb esésű pályarészek váltogatják egymást, de az esés a 10⁰/₀₀-t sehol sem haladja meg, elegendő egy önműködő fékezőjű kocsi bekapcsolása is.

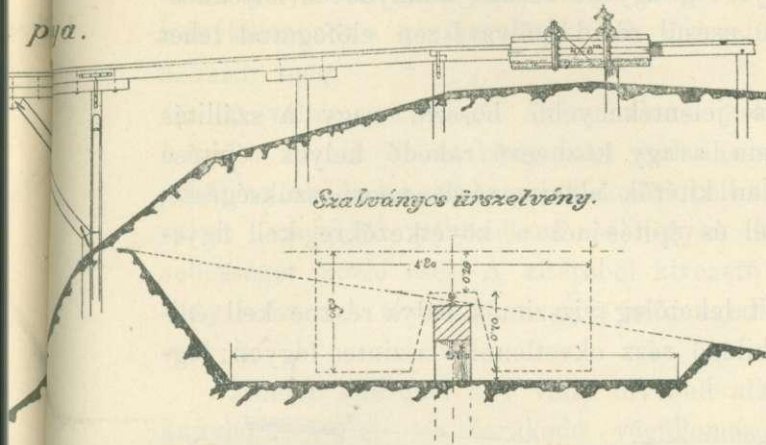
A fentebbiekkel kapcsolatosan s mintegy azokból folyólag itt még a pálya tervezésére s illetve építésére néhány megjegyzést lehet tenni.

Mint hogy a kocsik a teherrel, a nehézség erejénél fogva mozognak tova a lejtős pályán, igen természetes, hogy a pálya utvonalának folytonos esésben kell lennie s az esést legfeljebb csak rövidebb vagy hosszabb vízszintes pályarészek szakíthatják meg, de ellentétes irányu esés nem. Mint hogy továbbá a fékezés önműködőleg s az esés illetve a bekövetkezett menetsebesség mértékével arányosan történik, sem arra törekedni, hogy az esés a pályán egyenletesen legyen elosztva, nem kell; sem arról gondoskodni, hogy közben-közben a menetsebesség apasztása czéljából vízszintes vagy igen gyenge esésű pályarész előforduljon, nem szükséges, (kivéve, ha a pályát sodronykötél-áthidalás szakítaná meg, s kivéve továbbá a kitérő, megálló, vagy lera-
kodó helyek előtt levő pályarészt). De, ha a terepviszonyok

A

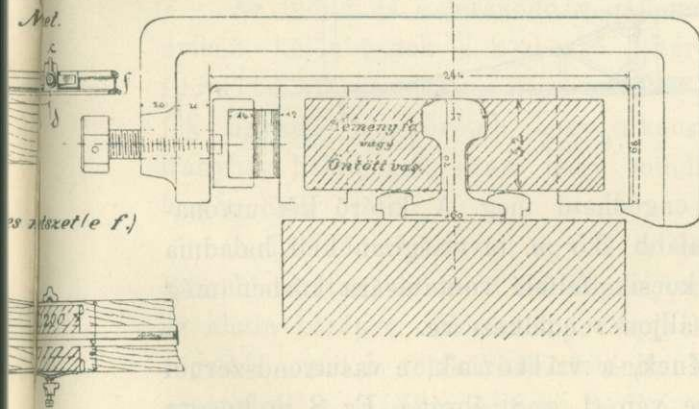
p/a.

állandó sarus fékező elrendezése.

(Nagyobb esés számára.)

(c d) metszet.

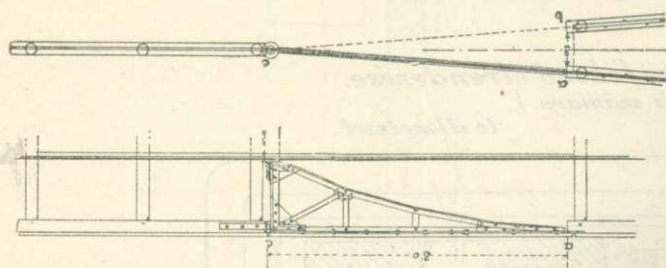

(e f) metszet.

megengedik, azért czélszerű a nagyobb esést a pálya bizonyos részére összpontosítani, hogy az üres kocsiknak felfelé vontatása a pálya legnagyobb részén könnyebben történhessen; a nagyobb esésű rövid pályarészen előfogattal lehet segíteni.

Ha a pálya jelentékenyebb hossza, vagy a szállítás élénkebb forgalma, avagy közbeeső rakodó helyek építése a pálya vonalában kitérők alkalmazását tenné szükségessé, ezek tervezésénél és építésénél a következőkre kell figyelemmel lenni.

A kitérőt lehetőleg vízszintes pálya részbe kell építeni, a be- és kilépő rész okvetlenül vízszintes legyen; leg-

8. ábra.

feljebb 2‰-es esés engedhető meg. A kitérő két utvonálnak egymástól legalább 3,5 m. távolságban kell haladnia azért, hogy az üres kocsik felfelé vontatására közben még elegendő szabad tér álljon rendelkezésre.

A kitérő főrészének, a váltónak, e vasutrendszernek különleges szerkezete van (l. a 8. ábrát). Ez 8 m hosszú kovácsolt vas nyelvből áll, mely nyelv a közös sín végénél (c) s lent a földön elhelyezett ágyakban mozgó tengely körül forgatható, s átfordítás útján a kitérőnek majd egyik majd másik sín-végéhez illeszthető. Oda illesztés után a váltó nyelvet tolokák segítségével szilárdan rögzíteni lehet

A közös pályarészt a kitérővel szemben, mint az a 8. ábrán is látszik, részarányosan helyezendő el; a váltónyelv és a közös pályavonal iránykülönbsége $30^{\circ}35'$ -et tesz ki. Ez az iránykülönbség a két kerekű kocsik keresztülvonulását nem nehezíti meg.

A váltót okvetlenül vízszintesbe kell fektetni azért, hogy a kocsik rajta nyugodtan haladhassanak át; épen ebből az okból lehetőleg gondoskodni kell, hogy a bevezető váltót megelőző pályarészen se legyen nagyobb menetsebességet okozó esés. A kitérőből kivezető váltó után, néhány méternyi távolságban újra megengedhető a nagyobb esés is.

Minden kitérőnél egy váltó őrt kell alkalmazni, akinek kunyhója a fel- és lerakodó végállomásokkal telefonnal összekapcsolandó. A telefon-vezeték a pálya czölöpzetén lehet megerősíteni.

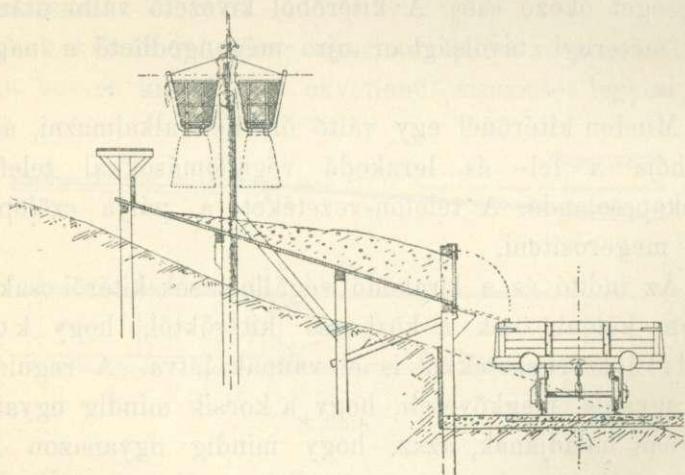
Az indító és a lerakodó végállomások kitérői csak anynyiban különböznek a közbeeső kitérőktől, hogy kocsifordító szerkezetekkel is el vannak látva. A regulatoros fék ugyanis megköveteli, hogy a kocsik mindig ugyanazon irányban haladjanak, azaz, hogy mindig ugyanazon kerék legyen elől.

A fordító szerkezetet egy 2 m hosszú, s a pályához hasonló alzatra erősített sín képezi, mely alzatával együtt az alatta középen álló czölöp csapja körül átfordítható. A rögzítés ennél is tolokákkal történik. Ha kitérőkben, egyik utvonalról a másikra, ilyen fordító szerkezettel akarjuk átvinni a kocsikat, akkor épen szemben egymással két fordítót kell berendeznünk, melyek mindegyikének olyan hosszú a sinje, mint a mily távolságban van egymástól a két utvonal. E távolság, mint már említve volt, legalább 3.5 m.

A végállomáson, kivált darabos anyagok (bányatermék-

kek stb.) szállítása esetében, czélszerű a pályát a rendesnél nagyobb magasságba vezetni s alatta olyan lerakodót készíteni, minőt a 9. ábra mutat. Az egy kerekcsillék kosarának kiürítése itt alkalmas berendezéssel, mechanikai uton, önműködőleg történhetik.

A leírásból könnyű kimagyarázni, hogy ez a vasut-szerkezet igen alkalmas lehet ideiglenes berendezésre; mert építésénél földmunkára, hidak, átereszek stb. építmények emelésére ugyszólván semmi szükség sincs, a pálya alzata

9. ábra.

igen egyszerű munkával elkészíthető s nem vesz igénybe sok faanyagot sem, s épen ebből az utóbb említett két okból, nagyobb kiterjedésű erdőterületek kihasználásánál remélhetőleg sokkal kevesebb költségbe kerül, mintsem hogy a kényelmes és gyors szállítás útján elérhető előnyök, a bár csak ideiglenes használatra szánt vasut berendezésének költségét is kamatostul meg ne térítenék.

Végül itt közlöm még az építés költségeit szemléltető azon adatokat, melyeket az 1887. évben szabadalmat nyert

vasutszerkezet feltaláló-tulajdonosa maga állított össze. Az adatok egy kilométer hosszú utvonala vonatkoznak:

A) Czölöpverés.

Ha a pálya a föld felszine fölött 1—5 *m*, vagy átlag 3.0 *m* magasságban vezetetik s a czölöpök átlag 2.5 *m* mélységre veretnek le, a felhasználandó czölöpök átlagos hossza 5.50 *m*:

a) 250 darab puha gömbölyü czölöpfa, drbonkint 5.5 <i>m</i> hosszal és 0.25 <i>m</i> átlagos átmérővel = 67.37 <i>m</i> ³ puhafa. A puhafa árát <i>m</i> ³ -enkint 2 frt 50 krjával számítva, a czölöpök ára	168 frt 42 kr.
b) a czölöpök meghegyezése és a fejkarikák felhuzása 250 drbnál 30 krjával	75 frt — kr.
c) a czölöpök beveréseért (2.5 <i>m</i> mélységre), <i>m</i> -enkint 38 krt számítva: 625 <i>m</i>	237 frt 50 kr.
d) utómunkák; a czölöpök irányeltérésének kiigazítása, a czölöpverő gépek nehéz felállítása s azoknak egyik czölöptől a másikhoz való szállítása egy <i>m</i> pálya-hosszaság után 15 krajezárba számítva: 1000 × 0.15	150 frt — kr.
A) összeg	<u>730 frt 92 kr</u>

B) Hosszalzat.

a) anyag: 1125 <i>m</i> puhafa hosszalzat (süvegfa) ²⁵ / ₃₀ <i>cm</i> mérettel; a 40 <i>cm</i> -es átmérőjü szálfa e czélra: 140.8 <i>m</i> ³ ; 2 frt 50 krjával	<u>352 frt — kr.</u>
Átvitel	352 frt — kr.

	Áthozat	352 frt — kr.
b)	a hosszalzat három oldalának megnagyob- lása, beleértve a felső lap legyalulását is: 1050 <i>m</i> , 36 krjával	378 frt — kr.
c)	a csapok és az összes fakötések kifara- gása stb.; 1000 <i>m</i> 35 krjával	350 frt — kr.
d)	a hosszalzat felső lapjának a sin elhelye- zése czéljából való kidolgozása; 1000 <i>m</i> 15 krjával	150 frt — kr.
	B) összeg	1230 frt — kr.

C) Fel-épitmény.

a)	folyó <i>m</i> -enkint 7 <i>kg</i> súlyu a czélsin*) 7000 <i>kg</i> 15 krjával	910 frt — kr.
b)	sinszegek: 3300 drb = 200 <i>kg</i> , 25 krjával	50 frt — kr.
c)	a felépitmény rakása: 1000 <i>m</i> , 40 krjával	400 frt — kr.
	C) összeg	1360 frt — kr.

A pályaépités összes költsége tehát:

$$A + B + C = 3320 \text{ frt } 92 \text{ kr.}$$

D) Telekbeváltás.

Ez csak olyan esetben veendő számításba, ha a pálya idegen területeken halad át. A vasutat a hozzá tartozó vontató uttal együtt átlag 3.0 *m* szélesre számítva, *km*-enkint 3000 *m*² területre van szükség. A telek értékét holdankint átlag 250 frtba számítva, a telekbeváltás költsége 120 frtot tesz.

*) Vassinek alkalmazása esetében:

Vassinek: 7000 *kg* 9.75 krjával 681 frt 50 kr.

E) Forgalmi eszközök.

I. Erdőtermékek szállításához való kétkerekű kocsik 210 *kg* önsúlyal, (ebből 8.6 *kg* a regulátorra esik). E kocsikra 6 *m* hosszú fatörzsekből 4.57 *m*³-t lehet fölrakni, ami 26.8—34.4 *q* terhelésnek felel meg.

a) a kocsi vasszerkezete: 201.4 <i>kg</i>	
40 krjával	80 frt 56 kr.
b) a regulator; 8.6 <i>kg</i> 3 frtjával	25 frt 86 kr.
	összesen 106 frt 42 kr.

II. Bányatermékek: kőszén és ércz szállításához való egykerekű szállító kocsik 134 *kg* önsúlyal. E kocsik mintegy 0.62 *m*³ anyagot fogadnak be, a terhelés sulya tehát 5.2—12.0 *q* közt váltakozhatik. A kocsik ára megközelítőleg:

a) vasszerkezet: 125.4 <i>kg</i> , 40 krjával	50 frt 16 kr.
b) a regulator; 8.6 <i>kg</i> 3 frtjával	25 frt 86 kr.
	összesen 76 frt 02 kr.

Ezen adatok felsorolása után Jaussner megjegyzi, hogy az árakat és az anyagszükségleteket igen magasra vette fel azért, hogy azok még a legkedvezőtlenebb viszonyok mellett is beválhassanak; ha az építés a birtokos saját erdejében történik, akkor szerinte a költség *km*-enkint nem fog 2500 forintnál magasabb összegre emelkedni.

Tölgy-fűrészpor a Phylloxera ellen.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Es z é k, 1893. október 28.

Bátor vagyok a t. szerkesztő ur szives figyelmét egy oly anyagra irányozni, melynek alkalmasságát a Phylloxera ellen való védekezésre a gyakorlatból szerzett tapasztalatok, véleményem szerint, teljesen igazolják s mely anyag a t. szerkesztő ur érdeklődését már azért is igen közelről érintheti, mert az erdészet melléktermékei közül való. Ez az anyag a fűrészpor, mely a fatörzsek szétmetszése alkalmával, kivált a fűrésztelepeken, igen nagy mennyiségben áll elő. A legjobb pedig a tölgyfának fűrészpora, valószínűleg azért, mert egyrészt tannin-tartalmával pusztító hatást gyakorol a Phylloxerára, másrészt, mint trágyaszer, a szőlőtő számára tápláló anyagot nyújt.

A fűrészpornak ezen jó tulajdonságát főtisztelendő Bogetics Antal, cserevicsi (Syrmia) plebános fedezte fel, ki a Phylloxera kipusztítására irányuló kísérletekkel abból a körülményből folyólag foglalkozott, mert ez a rovar a »Fruska gora» hegylejtőin diszlett szőlőket teljesen tönkre tette. A népnek az a része, a melyeknek kevesebb vagyona volt, mintsem hogy tönkrement szőlőjét honi veszsők helyett, más — amerikai — veszsőkkel újraültethette volna, kénytelen volt vándorbotot ragadni kezébe, hogy máshol keresse megélhetésének feltételeit.

De a főtisztelendő plébános ur sem amerikai, hanem honi veszsőkkel ujitotta fel szőlőjét, csakhogy óvintézkedéshez is nyult s az új ültetés megvédelmezését a fűrészporral kísérlette meg.

Ugyanakkor, ezelőtt tiz évvel, négy más szőlőtulajdonos is, szintén honi veszsőket használva, újraültette szőlőjét. Ezek szőlője azóta, a Phylloxera pusztítása következtében már ismét teljesen tönkre ment, ellenben a plébános uré, a fűrészpor kedvező hatásától támogatva, szépen megmaradt és fejlődött.

Bogetics plébános urtól nyert értesülésem szerint az eljárás a következő. A földnek felső rétegét a szőlőtő körül eltávolítjuk s az ily módon keletkezett gödröcskébe minden egyes tő köré hat vagy hét liter fűrészport hintünk s azután a földet újból visszabuzzuk. A trágyázást a második és a harmadik, majd az ötödik évben s azontul minden harmadik évben ismételni kell.

Kísérletképen Bogetics plébános ur néhány szőlőtőt nem látott el a fűrészpor-trágyával s ezek tényleg tönkre is mentek.

Nálunk, Horvát- és Szlavonországban ma már egészen szilárd az a meggyőződés, hogy a Phylloxera ellen biztos védekezést egyedül csak a fűrészpor nyújthat, úgy, hogy ma már az előkelő körök szőlőtulajdonosai is fűrészporral trágyáztatják szőlőjüket. Zágrábnak és vidékének szőlői számára a szükséges fűrészport épen az én cégem szállítja.

Tekintettel már most arra, hogy a Phylloxera az államnak nem csak közvetlen anyagi kárt okoz, hanem az által, hogy a szegény néposztály vagyonát tönkre tevén számos családot kivándorlásra kényszerít, az állam legfőbb javát a munkabíró népet apasztva, közvetett uton még nagyobb kárt tesz: véleményem szerint nemcsak közigazdasági feladat, hanem egyszersmind hazafiui kötelesség is minden lehetőet megtenni, hogy ezen rovar károsításának véget vethessünk.

Ennek megfontolása meggyőződéssé emelte bennem, hogy nem cselekszem rosszul, midőn a fentebbieket közlöm és egyidejűleg felkérem a t. szerkesztő urat, hogy közlésemet az »Erdészeti Lapok«-ban felhasználni sziveskedjék.

Mindenesetre igen kívánatos volna, ha a földmívelésügyi m. kir. Minister ur Ő exczellenciája Cserevicsbe szakértőt küldene a leirt kísérleti eredmény megszemléltetése céljából. És ha a kiküldött szakértő a használt anyag jóságáról győződnék meg a helyszinén — a miben én nem kételkedem, — ugy igen kívánatos volna, ha a kereskedelemügyi m. kir. Minister ur Ő exczellenciája a fűrészpor szállítására kedvezményes díjszabást engedélyezne, hogy azt a távolabb fekvő vidékre is olcsón lehessen elhordani.

Kiváló tisztelettel

Weismayer Oszkár.

Egyesületi közlemények.

Az országos erdészeti egyesület 1893. szeptember hó 29-én tartott rendes választmányi ülésének jegyzőkönyve.

Elnök: Az ülés elején báró Bánffy Dezső, később Bedő Albert.

Jelen voltak: Belházy Emil, Eleőd Jósa, Garlathy Kálmán, Havas József, Máday Izidor és Rutksa Tivadar választmányi tagok, Földi János alapító tag, Levitzky Albert pénztárnok és Horváth Sándor titkár.

Kallina Károly, Szabó Adolf és Scholecz Rezső választmányi tagok hivatalos elfoglaltságuk miatt nem jelenhettek meg az ülésen.

I. A pénztár állásáról a titkár a következő jelentést terjeszti elő:

Az egyesület bevételei a folyó év január	
hó 1-től kezdve	20.525 frt 21 kr
kiadás ugyanezen idő alatt	19.230 frt 61 kr
Kézi pénztári készlet tehát	1294 frt 60 kr.

A kimutatott bevételekből 500 frt oly összeg, mely a gróf Tisza Lajos alapítvány és 155 frt a »Magyar erdőtiszték árvaleányait segélyező alapítvány« 1892. évben esedékessé vált kamatainak ugyanazon évben segélyekre fel nem használt részéből az alapszabályok értelmében az 1893. évben való felhasználás végett a folyó évi kezelésbe szolgáltatott; 500 forint azon összeg, melyet Szécsi Zsigmond, a selmeczbányai bányászati és erdészeti akadémia rendes tanára, az »Erdőhasználatlan« című mű kinyomatási költségeinek fedezésére, mint a hozzájárulás első részletét, beszállított; míg 9 frt a Wagner Károly, 20 frt a gróf Tisza Lajos, 5 frt 95 kr a »Magyar erdőtiszték árvaleányait segélyező alapítvány« javára, 360 frt mint kézpénz alapítvány és 2206 frt 11 kr kötelezvényben tett alapítványok törlesztésére folyt be. A többi bevételekre tehát 16.769 frt 15 kr esik.

Az alapítványi számadás pénzkészlete 1395 frt 70 kr.

A letéti számadás szerint ezen pénztárban pénzkészlet nincs, megjegyeztetik azonban, hogy a letétekből részint 1891., részint 1892., részint 1893. évben kölcsönképen 5192 frt 50 krnyi összeg adatott át az alapítványi számadásnak és gyümölcsötetöbb elhelyezés végett értékpapírok vásárlására fordított.

Ezek szerint a jelenlegi pénzkészlet a következő:

Kézi pénztári készlet	1294 frt 60 kr.
Alapítványi készlet	1395 frt 70 kr.
Letét ,	— frt — kr.
Összesen	2690 frt 30 kr.

Végül megjegyeztetik, hogy az egyesületnek a magyar földhitelintézetnél 800 frt névértékű $4\frac{1}{2}\%$ -os és 4000 frt névértékű 4% -os magyar földhitelintézeti záloglevele, 23.000 frt névértékű 4% -os magyar földhitelintézeti szabályozási és talajjavítási záloglevele,

600 frt névértékű 1860. évi államsorsjegye, 300 forint névértékű 3%-os osztrák földhitelintézeti nyereménykölcsön kötvénye, végre 51.500 korona névértékű 4%-os koronajáradék értékpapirja van letétbe helyezve.

Miután az itt kimutatott adatokkal a tényleges pénztári készletek egyezőknek találtattak, a jelentés tudomásul vétetett.

II. Az 1892. évi számadások megvizsgálására és az 1894. évi költségvetés elkészítésére kiküldött bizottság nevében Havas József bizottsági elnök a következő jelentést terjeszti elő:

Az országos Erdészeti Egyesület 1892. évi számadásának megvizsgálására és az 1894. évi költségvetésnek tervezésére kiküldött bizottságnak jelentése.

Tekintetes igazgató választmány!

A folyó évi február hó 5-én tartott rendes választmányi ülésen az »Országos Erdészeti Egyesület« 1892. évi számadásának megvizsgálásával bizatván meg, van szerencsénk a vizsgálat eredményéről a következőket jelenteni.

Az 1892 évi pénztári naplóból, valamint a számadások tételit részletesen kimutató rovatkönyvből és alrovatkönyvekből meggyőződünk, hogy az egyesület pénztárának

1892. évi összes bevétele	30175 frt 79 kr
1892. évi összes kiadása.	30175 » 79 »
s az 1892. évi pénztári maradvány.	— frt — kr

volt.

A kiadások főösszegéből azonban:

a) a rendes alapítványi tőke javára	11029 frt 91 kr.
b) a „Wagner Károly“ alapítvány javára	500 „ — „
c) a „Bedő Albert“ alapítvány javára	75 „ — „
d) a „Székesfehérvári ismeretlen“ alapítványa javára	31 „ 69 „
e) a „Magyar erdőtisztek árvalányait segítélyező (Baiersdorf A.-féle) alapítvány“ javára	500 „ — „

összesen . 12136 frt 60 kr.

az alaptőkének adatott át, mely összeg tehát nem valódi kiadás, hanem az 1892. évi készpénz felesleget képezi.

A vagyoni állást az 1892. év végével lezárt számadás alapján következőnek találtuk:

A) Készpénzben	1952	frt	45	kr.
B) Az alapító tagok magánkötvényeiben. . .	62164	„	51	„
C) Értékpapirokban és pedig:				
5 ⁰ / ₀ -os magyar papíráradék kötvényben	17300	frt		
4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ -os magy. földhitelint. záloglevélb.	800	„		
4 ⁰ / ₀ -os magyar földhitelint. záloglevélben	4000	„		
4 ⁰ / ₀ -os szabályoz. és talajjavít. záloglevélb.	23000	„		
1860. évi államsorsjegyekben	600	„		
3 ⁰ / ₀ -os osztr. földh. 1889. nyer. kötvényben	300	„	46000	frt — kr.
D) Az egyesül. székházba befektetett összeg	194165	„	26	„
E) Leltári tárgyak értéke.	12011	„	21	„
(ezen összegben foglaltatik az egyesületi székház építése alkalmával beszerzett tárgyak értéke 9610 frt 55 krral.)				
F) A könyvtár értéke	4495	„	54	„
G) Az egyesület vagyonához tartozó egyéb értékösszegek	15101	„	73	„
összesen .	335890	frt	70	kr.

Ezenfelül az egyesület vagyonához tartozik: az egyesületi szék háznak a tényleg befektetett összeget felülhaladó értéktöbblete, az „Erdészeti Lapok“ című folyóirat tulajdonának értéke s az egyesület tulajdonához tartozó gyűjteménytárgyak értéke, mely értékek megállapítva nincsenek.

Az egész zárszámadás eredményét a mellékelt kimutatás tün-
eti elő

Az Országos Erdészeti Egyesület 1892. évi zárszámadása.

a) Pénztári számadás.

B e v é t e l	Tény- leges bevétel		Előírán- yozott összeg		Az elő- írányzattal szemben + vagy -	
	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Pénztári maradvány 1891. évről.						
I. Értékpapírok kamataiból	3072	74	1200		+1872	74
II. Házbérjövedelem :						
a) az egyesületi czélokra felhasználható	2869	50	3347		- 477	50
b) a »Deák Ferencz« alapítvány bevételeit képező	550		550			
c) a »Wagner Károly« alapítvány bevételeit képező	550		550			
d) a gróf »Tisza Lajos« alapítvány bevételeit képező	1000		1000			
e) a »Bedő Albert« alapítvány bevételeit képező	600		600			
f) a »Magyar erdőtiszték árva leányait segélyező« alapítvány bevételeit képező	155		155			
III. Az alapító tagok magánkötvényeinek kamataiból (beleértve az alapító tagok kedvezményes lapdíjait is)	309	91	3000		+ 95	91
IV. A rendes tagok által fizetett tagsági díjakból	7885	19	6000		+1885	19
V. Az állam által adott segélyből és az »Erdészeti Lapok«-ra való előfizetésekből	4084	40	3500		+ 584	40
VI. Az »Erdészeti Zsebnaptár«-ra való előfizetésekből	1509	11	1300		+ 209	11
VII. Az »Erdészeti Rendeleték Tárá«-ra való előfizetésekből	187	19	100		+ 87	19
VIII. Hirdetési díjakból	1410	81	1200		+ 210	81
IX. A takarékpénztárakban elhelyezett készletek időközi kamataiból	79	74	200		- 120	26
X. Rendkívüli bevételek :						
a) új készpénz alapítványok és adományokból						
1. a »Wagner Károly«-alapítvány javára tett adomány	376	frt 53 kr.				
2. tagsági alapítványok	200	» — »				
3. a magyar erdőtiszték árva leányait segélyező alap javára	3	» — »	579	53	1000	- 420 47
b) az alapító tagok által kötelezvényben tett alapítványok törlesztéséből	842	10	2000		-1157	90
Átvitel	28471	22	25702		+2769	22

B e v é t e l	Tény- leges bevétel		Előirány- zott összeg		Az elő- iránnyal szemben + vagy -	
	frt	kr	frt	kr	frt	kr
	Áttétel .	28471	22	25702	.	+2769
c) más átfutó és rendkívüli bevételekből:						
1. a gróf »Tisza Lajos« alapítvány fel nem használt kamatainak az 1892. évi kezelésbe átutalt részlete . . .	500	frt — kr				
2. a »Wagner Károly« alapítvány m. évi kamataiból a folyó évi kezelésbe átengedett összeg	70	> — >				
3. a magyar erdőtiszték árva leányait segélyező alap múlt évi kamataiból a f. évi kezelésbe átengedett összeg	100	> — >				
4. postai költség-tériményekből	115	> 16 >				
5. megtérített ablakbiztosító díjakból	29	> 40 >				
6. az egyesületi ügyvéd által behajtott költség	8	> — >				
7. Tomcsányi G. »Erdei facsemeték nevelése« című műveért befolyt összegek . . .	147	> 90 —				
8. Fekete L. »A főbb fanemek csemetéinek termesztése« cz. műveért befolyt	10	> 16 >				
9. »Ő Felsége fénynyomatu arczképeért« befolyt	53	> 62 >				
10. a növénytan I. részéért megtérült	413	> 35 >				
11. más vegyes átfutó bevétel	256	> 98 >	1704	57	1500	+ 204 57
Összes bevétel .	30175	79				
Levonva az összes kiadást .	30175	79				
Marad átvezetendő az 1893. évre .						

K i a d á s	Tényleges kiadás		Előirányzott összeg		Az előirányzattal szemben + vagy -	
	frt	kr	frt	kr	frt	kr
	I. Az »Erdészeti Lapok« és más közlemények nyomtatása	3728	43	5000		-1271
II. Az »Erdészeti Zsebnaptár« kiállítási költségei	1233	54	1200		+ 33	54
III. Az »Erdészeti Rendeleték Tára« kiállítási költségei	77	90	100		- 22	10
IV. A titkár fizetése	1200		1200			
V. A pénztárnok fizetése	600		600			
VI. Irnoki teendőkre	700		700			
VII. A »Deák Ferencz« alapítvány pályadíja	550		550			
VIII. A »Wagner Károly« alapítványból adandó segélyekre	620		550		+ 70	
IX. A gróf »Tisza Lajos« alapítványból adandó segélyekre	260		1000		- 740	
X. A »Bedő Albert« alapítványból fizetett ösztöndíjakra	525		600		- 75	
XI. A magyar erdőtiszték árvaleányait segélyező alapítványból adandó segélyekre	100		155		- 55	
XII. Szerkesztői általány	1000		1000			
XIII. Írói tiszteletdíjak	947	21	1100		- 152	79
XIV. Postaköltségek, lapexpeditió	1038	96	900		+ 138	96
XV. Könyvtárgyarapításra és szaklapokra	389	75	400		- 10	25
XVI. Irodai általány	500		500			
XVII. Szolgálat	478	50	480		- 1	50
XVIII. Házmesteri fizetés						
XIX. Leltári tárgyak beszerzése			250		- 250	
XX. Közgyűlési és utiköltségek	60	04	200		- 139	96
XXI. Javitnoki illetmény	200		200			
XXII. Jutalmak és segélyek	87		100		- 13	
XXIII. Tagsági oklevelek kiállítása			60		- 60	
XXIV. Az egyesületi székház után fizetendő						
a) illeték egyenérték	frt	kr.				
b) állami jövedelmi-pót- és kereseti adó	315	» 60				
c) községi adó	394	» 37				
d) házbérkrajczár	304	» 74				
e) közmunkaváltság	23	» 66				
f) vízvezetéki illeték	342	» 35				
g) udvar világítás	306	» 68				
h) lámpák és gázlángok javítása	5	» 93				
i) tűzkár elleni biztosítás	21	» 52				
k) ablaküveg biztosítás	41	» 70				
l) kéményseprői díj	27	» 40				

K i a d á s	Tényleges kiadás		Előirányzott összeg		Az előirányzattal szemben + vagy -	
	frt	kr	frt	kr	frt	kr
<i>m)</i> házfedél javítási átalány	40	—	kr.			
<i>n)</i> villamos jelzők javítás átalánya	10	»	—	»		
<i>o)</i> lábtörlő és tisztogató szerek	16	»	40	»		
<i>p)</i> apró esetleges javítások	117	»	85	»		
XXV. Átfutó kiadásokra, térítményekre és előre nem látható rendkívüli kiadásokra és pedig:						
<i>a)</i> kisebb átfutó kiadások	815	frt	69	kr.		
<i>b)</i> rendkívüli kiadások	928	»	97	»		
<i>c)</i> könyvkiadásokra	30	»	—	»		
XXVI. Az alaptökhöz és alapítványokhoz csatolt összegek és pedig:						
<i>a)</i> az általános alaptökhöz	11029	frt	91	kr.		
<i>b)</i> a »Wagner Károly« alapítványhoz	500	»	—	»		
<i>c)</i> a »Magyar erdőtisztek« árvaleányait segélyező (Baiersdorf A.-féle) alapítványhoz	500	»	—	»		
<i>d)</i> a »Bedő Albert«-alapítványhoz	75	»	—	»		
<i>e)</i> a »Székesfehérvári ismeretlen« alapítványhoz	31	»	69	»		
Összes kiadás	30175	79	27202		+2973	79

b) Tagsági és előfizetési díjak nyilvántartása.

	Egyenkint		Összesen	
	frt	kr	frt	kr
1. Az alapító tagoknál.				
Tartozás:				
Hátralék a múlt évről	3989	39		
(Itt megjegyeztetik, hogy 157 frt 40 kr. mint az 1892. évben Budapesten tartott közgyűlés által leírásra engedélyezett összeg, az előírásnál kihagyatott)				
Előírás 1892. évre (kamat és kedvezményes lapdíj)	3295			
Összesen			7284	39
Törlesztés:				
1891. évben előre fizetett összeg	42	67		
1892. évben fizetett kamat és lapdíj (l. pénztári számadás III. bevételi rovat)	3077	91		
Összesen			3120	58
Marad 1892. év végével:				
hátralék (és pedig az 1893. évre átvitt összeg)	4210	30		
előre fizetett összeg	46	49		
			4163	81
2. Rendes tagoknál.				
Tartozás:				
Hátralék a múlt évről	8244	13		
(ezen összegből a tagsági könyvben 7950 frt 4 kr.; a rendes tagoknál 164 frt 09 kr., mint leírásra javasolt összeg külön függelékben van kitüntetve; a leírásra engedélyezett 130 forint pedig az előírásnál kihagyatott)				
Előírás 1892. évre (tagsági díjak)	9105	25		
Összesen :			17349	38
Törlesztés:				
1891. évre előre fizetett összeg	179	86		
1892. évben fizetett tagsági díjak (l. pénztári számadás IV. bevételi rovatában)	7885	19		
1892. évben Budapesten tartott közgyűlés által leírásra engedélyezett összeg	130			
Összesen			8195	05
Marad 1892. év végével:				
hátralék (és pedig 1893. évre átvitt összeg)	9152	88		
s mint leírásra javasolt összeg a függelékben kitüntetett 164 frt 09 kr.	9316	97		
Előre fizetett összeg	162	64		
			9154	33

	Egyen- kint		Összesen	
	frt	kr	frt	kr
3. Az »Erdészeti Lapok«-ra való elő- fizetéseknél.				
Tartozás :				
Hátralék a mult évről	373	90		
(a tagsági könyvben ezen összegből 277 frt 50 kr. az előfizetőknél, 58 frt 20 kr. mint leírásra javasolt összeg külön függelékben van kitüntetve, a leírásra engedélyezett 38 frt 20 kr. pedig köz- vetlenül az előírásnál kihagyatott.)				
Előírás 1892. évre (előfizetések)	2690			
Összesen			3063	90
Törlesztés :				
1891. évben előre fizetett összeg	23	25		
1892. évben teljesített fizetés (l. pénztári szám- adás V bevételi rovat)	2584	40		
Az 1892. évben Budapesten tartott közgyűlés által leírásra engedélyezett összeg	38	20		
Összesen			2854	85
Marad 1892. év végével:				
Hátralék és pedig : 1893. évre átvezetendő . . 389 frt 50 kr.				
és a leírásra javasolt és külön függelékben ki- kitüntetett . . 58 » 20 » 447 frt 70 kr.				
Előre fizetett összeg	238	» 65 »		209 05
C) »Gróf Tisza Lajos« alapítványra magánkötvényben tett adománykama- tainak nyilvántartása.				
Hátralék 1891. évről			12	
Előírás 1892. évre			6	
Összesen			18	
Törlesztés 1892. évben			18	
Marad 1892. év végével hátralék				

d) Az egyesület által kiadott könyvek és egyéb művek nyilvántartása.

	Példány	Egyenkint		Összesen	
		szám	frt	kr	frt
Ő Felsége fénynyomatu arczképe					
Kerü költség	1000	.	.	900	.
Ebből megtérült :					
1888. évben 6 péld. á 3 frt 50 kr.	6	21	.		
1889. » 33 » 3 » 50 » 115 frt 50 kr.	59	219	50		
26 » 4 » — » 104 » — »					
1890. » 19 » 3 » 50 » 66 » 50 »	39	146	50		
20 » 4 » — » 80 » — »					
1891. » 20 » 3 » 50 » 70 » — »	21	74			
1 » 4 » — » 4 » »					
1892. » 9 » 4 » — » 36 » — »	14	53	50		
» 5 » 3 » 50 » 17 » 50 »					
Összesen . . .	139	.	.	514	50
Marad tehát az 1892. év végével	861	.	.	385	50

	Pél-	Egyen-		Összesen	
	dány	frt	kr.	frt	kr.
	szám				
Tomcsányi Gusztáv »Csemete- nevelés« című könyve.					
Kerü költség	1500	.	.	851	96
Abból megtérült:					
1889. évben 143 péld. á 1 frt 50 kr. 214 frt 50 kr.					
18 » » 2 » — » 36 » — »	161	250	50	.	.
1890. » 90 » » 1 » 50 » 135 » — »					
64 » » 2 » — » 128 » — »	154	263	.	.	.
1891. » 56 » » 2 » — » 112 » — »					
37 » » 1 » 50 » 55 » 50 »	93	167	50	.	.
1892. » 40 » » 2 » — » 80 » — »					
44 » » 1 » 50 » 66 » — »	84	146	.	.	.
A szerzőnek kiadatott	26
Az egyesületi könyvtár részére ingyen kiadatott	3
Összesen	521	.	.	827	.
Marad 1892. év végével	979	.	.	24	96
»Erdészeti növénytan« című könyv I. rész.					
Kerü költség
1890. évben a könyv rajzainak elkészítéseért fizetett	431	75	.	.
1890. évben a) nyomdaköltség 1159 frt 73 kr.	1003
b) előfizetési fel- hívások kinyomatása és postautalványok beszer- zéseért	30 » — »
1892. évben Nagy Károlynak 41 drb ábra rajzolásáért	30 » — »	.	1219 73	1651	48
Összesen	1003	.	.	1651	48
Abból megtérült:					
1891. évben 128 péld. á 2 frt 80 kr. 358 frt 40 kr.					
8 » » 4 » — » 32 » — »	136	390	40	.	.
1892. » 38 » » 4 » — » 152 » — »					
89 » » 2 » 80 » 249 » 20 »	127	401	20	791	60
A szerzőnek kiadatott	23
Az egyesületi könyvtár részére ingyen kiadatott	3
Összesen	289	.	.	791	60
Marad 1892. é. végével	714	.	.	859	88

e) V a g y o n - s z á m a d á s .

	Egyen- kint		Összesen	
	frt	kr	frt	kr
A) Készpénz.				
Maradvány 1891. évről	6600	59
1892. évi bevétel:				
A kézi pénztárból átvétetett (I. pénztári számadás XXVI. kiadási rovatát)
1. Készpénzben tett új alapítványok	200	.	.	.
2. Kötvényekben tett alapítványok tőketörlesztése	842	10	.	.
3. A »Wagner Károly« alapítványra tett adakozások	200	.	.	.
4. A »Bedő Albert« alapítvány bevétele	75	.	.	.
5. A »Székesfehérvári ismeretlen« alapítványának bevétele	31 69	.	.
6. A »Magyar erdőtisztek árvaleányait segélyező« (Baiersdorf Adolf-féle) alapítvány bevételei	500	.	.	.
7. Az ál alános alaptőkéhez csatolt összegek:				
a) a kézi pénztár feleslegéből 9247 frt 81 kr.				
b) a gróf »Tisza Lajos« alapítványának fel nem használt kamataiból az alaptőkéhez csatoltatik	740	» — »		
c) az egyesület letét pénzkészletéből kölcsönképen átvétetett	550	» — »	10537 81	12386 60
Összesen	18987 19	
1892. évi kiadás:				
Értékpapírok vásárlására kiadott összeg és pedig:				
4200 frt névért. 4 ⁰ / ₁₀₀ -os magy. szabályozási és talajjavítási záloglevél	3970	frt 40 kr.		
10000 frt névért. 4 ⁰ / ₁₀₀ -os magy. szabályozási és talajjavítási záloglevél	9400	» — »		
800 frt névért. 4 ⁰ / ₁₀₀ -os magy. szabályozási és talajjavítási záloglevél	772	» — »		
3000 frt névért. 4 ⁰ / ₁₀₀ -os magy. szabályozási és talajjavítási záloglevél	2892	» 34 »	17034 74	17034 74
Összesen	17034 74	
Marad 1892. év végével	1952	45

	Egyenkint		Összesen	
	frt	kr	frt	kr
B) Magánkötvények.				
Maradvány 1891. évről			63009	10
1892. évi bevétel:				
Uj alapítványok	320		320	
Összesen			63329	10
1892. évi kiadás:				
Késpénzben történt törlesztés folytán elesett (I. A) bevétel 2. tételét)	812	10		
Az 1892. évben Budapesten tartott közgyűlés által töröltetni engedélyezett	322	49		
Összesen			1164	59
Marad 1892. év végével			62164	51
(és pedig az általános alapítványt illető összeg 62064 frt 51 kr.)				
a gróf »Tisza Lajos»-alapítványt illető összeg 100 frt — kr)				
C) Értékpapírok.				
Maradvány 1891. évről:				
5 ⁰ / ₀ -os magyar papíráradék kötvény (névérték)	17300			
4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ -os » földhitelint. záloglev. (»)	800			
4 ⁰ / ₀ -os » » » (»)	4000			
4 ⁰ / ₀ -os » m. szabályozási és talajjavítási záloglevél (névérték)	5000			
1860. évi államsorsjegy	600		27700	
1892. évi bevétel:				
4 ⁰ / ₀ -os magy. szabályoz. és talajjav. zálogl. (névérték)	18000			
3 ⁰ / ₀ -os osztr. földhitelint. 1889. évi nyereségykölcsön kötvény (névérték)	300		18300	
Összesen			46000	
1892. évi kiadás:				
Marad 1892. év végével:				
5 ⁰ / ₀ -os magyar papíráradék kötvény (névérték)	17300			
4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ -os » földhitelintézeti záloglevél (»)	800			
4 ⁰ / ₀ -os » » » (»)	4000			
4 ⁰ / ₀ -os magy. szabályoz. és talajjav. zálogl. (»)	2300			
1860. évi államsorsjegy	600			
3 ⁰ / ₀ -os osztr. földhitelintézeti 1889. évi nyereségykölcsön-kötvény (névérték)	300			
(utóbbi 300 frt névértékű kötvény a Wagner Károly alapítvány javára fordított.)			46000	

	Egyen- kint		Összesen	
	frt	kr	frt	kr
<i>D) Egyesületi székház.</i>				
Maradvány 1891. évről	194165	26
1892. évi bevétel		
Összesen			194165	26
1892. évi kiadás		
Marad az 1892. év végével	194165	26
<i>E) Leltári tárgyak.</i>				
<i>a) Az egyesületi székház s az egyesület hivatali helyi- ségeknek belső berendezésére beszerzett leltári tárgyak.</i>				
Maradvány 1891. évről 925 drb értéke	.	.	10157	77
1892. évi bevétel		
Összesen 925 drb értéke			10157	77
1892. évi kiadás 19 drb értéke	.	.		12 64
Marad 1892. év végével 906 drb értéke	.	.	10145	13
<i>b) A gróf Forgách Károly-féle agancsgyűjtemény fel- szereléséhez beszerzett tárgyak.</i>				
Maradvány 1891. évről	1810	61
1892. évi bevétel:				
Az agancsgyűjteményhez beszerzett tárgyak		55 47
1892. évi kiadás		
Marad 1892. év végével	1866	08
Összes leltári tárgyak 1892. év végével 906 drb értéke	.	.	12011	21
<i>F) Könyvtár.</i>				
<i>a) Általános könyvtár.</i>				
Maradvány 1891. évről . . . 675 mű 1124 kötet, értéke	.	.	3163	75
1892. évi bevétel 89 » 90 » »	.	.		433 04
Összesen 764 mű 1214 kötet, értéke			3596	79
1892. évi kiadás		
Marad 1892. év végével . . . 764 mű 1214 kötet, értéke	.	.	3596	79

	Egyenkint		Összesen	
	frt	kr	frt	kr
b) Diszkötésü szakkönyvtár:				
Maradvány 1891. évről . 168 mű 229 kötet, értéke	.	.	876	45
1892. évi bevétel 6 » 8 » »	.	.	22	30
Összesen 174 mű 237 kötet, értéke	.	.	898	75
1892. évi kiadás		
Marad az 1892. év végével 174 mű 237 kötet, értéke	.	.	898	75
Összes könyvek 1892. év végével 938 mű 1451 kötet, értéke	.	.	4495	54
G) Az egyesület vagyonához tartozó egyéb értékösszegek.				
a) Az egyesületi vagyon javára eső összegek:				
1. A magyar földhitelintézetnél 1892. év végével fennmaradt egyenleg		679
2. Az egyesület követelései:				
alapító tagoknál	4210	30		
rendes tagoknál	9316	97		
lap előfizetőknél	447	70		
a »Gróf Tisza Lajos« alapítványra magánkötvényben tett adomány hátralékos kamatai	.	.	13974	97
3. Az egyesület által kiadott könyvek stb. kiállítási költségeiből 1892. év végéig még meg nem térült összeg, melynek bejövetele a következő években biztosan remélhető és pedig:				
Ő Felsége fénynyomatu arczképe után	385	50		
Tomasányi Gusztáv »Csetetenevelés« című műve után	24	96		
Az »Erdészeti növénytan« című műve után	857	08	1267	54
4. Az egyesületet illető letétek 1892. évi maradványa	.	.	522	50
Összesen	15771	80
b) Az egyesületi vagyon terhére eső összegek:				
1. Az egyesületi tagok és lapelőfizetők által előre fizetett összegek:				
alapító tagoknál	46	49		
rendes tagoknál	162	64		
lap-előfizetőknél	238	65	447	78
Átvitel	447	78

	Egyenkint		Összesen	
	frt	kr	frt	kr
Áttétel	447	78
2. A leírásra javasolt tartozások :				
alapító tagoknál				
rendes tagoknál	164	09		
lap előfizetőknél	58	20	222	29
Összesen			670	07
Marad az 1892. év végével a egyesületi vagyon javára			15101	73
Az egyesületi vagyon állása 1892. év végével.				
A) Késspénz			1952	45
B) Magánkötvények			62164	51
C) Értékpapírok (névérték)			46000	
D) Az egyesületi székházba befektetve			194165	26
E) Leltári tárgyak értéke			12011	21
F) Könyvtár értéke			4495	54
G) Az egyesület vagyonához tartozó egyéb érték-összegek			15101	73
Összesen			335890	70
Vagyonszaporodás 1892. évben			12479	69
Az egyesület vagyonához tartozik azonkívül :				
1. Az egyesületi székháznak a tényleg befektetett összegeket felülhaladó érték többlete.				
2. Az »Erdészeti Lapok« című folyóirat tulajdonának értéke.				
3. Az egyesületi gyűjteménytárgyak értéke.				
Ezen értékek nem lévén megállapítva, számszerint ki nem mutathatók.				

f) Letétben kezelt összegek nyilvántartása.

	Egyenkint		Összesen	
	frt	kr	frt	kr
Egyesületi letétek.				
Maradvány 1891. évről			550	
1892. évi bevétel			1049	67
Összesen			1599	67
1892. évi iadás			1077	17
(mely összegből 550 forint értékpapírok vásárlására kölcsönképen az alapítványi pénztárnak adatott át.)				
Marad 1892. végével.			522	50

	Általános alapítványok		»Deák Ferencz« alapítvány	
	frt	kr	frt	kr
Vagyoni állása 1891 év végével	240682	28	10000	.
Szaporodás 1892. évben :				
Készpénzben bejött (I. A. bevét. 1—7 tételét)	11029	91	.	.
Magán kötvényekben (I. B. bevét. tét.)	320	.	.	.
3 ^o / _o -os osztr. földhitelint. 1889. évi kötvény (I. C. kiad. tét.)
A 18000 frt névért. 4 ^o / _o -os magy. szabályozási és talajjavítási záloglevél bevásárlásánál a névérték és a tényleg fizetett összeg közti különbözet (I. A. kiad. és C. bevét.)	965	26	.	.
Az egyesület letétpénzkészletéből kölcsönképen átvétetett	550	.	.	.
A gróf Forgách K.-féle agancsgyűjtemény utólagosan beküldött részének elhelyezésére szolgáló felszerelési tárgyak értéke
Összesen	253547	45	10000	.
Apadás 1892. évben				
Magánkötvényekben alapított tőkék törlesztése által (I. A. bevét. 2 tét.)	842	10	.	.
Az 1892. évben Budapesten tartott közgyűlés által töröltetni engedélyezett. (I. B. kiad. tét.)	322	49	.	.
Összesen	1164	59	.	.
Marad 1892. év végével	252382	86	10000	.
és pedig : Készpénzben	1952	45		kr
Magánkötvényekben	62164	> 51		>
Értékpapirokban (névérték)	46000	> —		>
Egyesületiszékházba befektetve	194165	> 26		>
Leltári tárgyakban: (a házépítési számlából)	9610	> 55		>
A gróf Forgách K.-féle agancsgyűjtemény újabb felszerelése tárgyainak értéke	224	> 67		>
Összesen	314117	frt 44		kr

számadása.

»Wagner Károly« alapít- vány		»Gróf Tisza Lajos« alapít- vány		»Bedő Albert« alapít- vány		»Székeshéri ismeretlen« alapítványa		Gr. Forrách Károly egarecs- gyűjteményének felserzésére befejezett összeg		»A magyar erdőtisztek árvalányait segélyező, alapítvány		Összesen	
frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
11500	.	20000	.	12898	90	862	91	1810	61	3500	.	301254	70
200	.	.	.	75	.	31	69	.	.	500	.	11836	60
.	320	.
300	300	.
.	965	26
.	550	.
.	55	47	.	.	55	47
120 0	.	20000	.	12973	9	894	60	1866	08	4000	.	315282	03
.	842	10
.	322	49
.	1164	59
12000	.	20000	.	12973	90	894	60	1866	08	4000	.	314117	44

Budapesten, 1893. évi szeptember hó 23-án.
Az igazgató-választmány részéről az 1892. évi egyesületi számadás
megvizsgálására kiküldött bizottság.

Havas József.

Garlathy Kálmán.

Kallina Károly.

Hogy a C) alatt kimutatott értékpapírok az 1892. év végével tényleg az egyesület tulajdonában és pedig a magyar földhitelintézetnél gyümölcsözőleg elhelyezve voltak, arról a nevezett intézett 1892. évi december 31-én 2129. szám alatt kelt s nekünk eredetiben bemutatott igazolványból meggyőződünk. Ugy szintén meggyőződünk arról, hogy az A) alatt kimutatott készpénz maradvány az 1893. évre átvezettetett.

A letéti pénztárban maradt, az 1892. év végével csak 522 frt 50 kr. miután az egyesület részéről letétbe helyeztet 5192 frt 50 kr. részben az 1891. (4642 frt 50 kr.) és részben az 1892. évben (550 frt) kölcsönképen az alapítványi pénztárnak átadott.

Az egyesületi vagyon szaporodása 1892. évben 12479 frt 60 krt tesz ki, e közt az alapítványok szaporodása 12862 frt 74 kr.

Az eredményeiben fent ismertetett 1892. évi egyesületi számadásokat részleteiben is úgy az előírás, mint a lerovás, illetőleg úgy a bevételek, mint a kiadások elszámolásánál helyeseknek találtuk. A pénztári számadásban az egyes rovatokban az előirányzott összeg és a tényleges eredmény közt mutatkozó különbségek elég kedvezők.

A 27202 forinttal előirányzott bevételekkel szemben ugyanis tényleg 30175 frt 79 kr. folyt be, úgy, hogy a többlet 2973 frt 79 kr.

Az egyes rovatokat tekintve, négy rovatnál összesen 2176 frt 13 kr. visszamaradás mutatkozik ugyan az előirányzattal szemben, de ennek legnagyobb része (1578 frt 37 kr.) az új készpénzalapítványok rovatánál és a kötelezvényben tett alapítványok törlesztésére vonatkozó rovatnál fordul elő, melyeknél az előirányzat a dolog természeténél fogva csak hozzátétleges lehet. A II. rovat alatt (házbérjövedelem) mutatkozó 477 frt 50 kr. kevesebb bevétel abban találja magyarázatát, hogy a fővárosi hatóság a pincehelyiségeknek házmesteri lakásnak való használatát megtiltván, a házmestert a földszinti 4. szám lakásba kellett elhelyezni, mely lakás eddigelé évi 280 forintot jövedelmezett; a 8. szám lakás bérét pedig a II. negyedről kezdve 7 frt 50 krral kellett leszállítani; végre ezeken kívül még 175 frtnyi jövedelem esett el az által, hogy a 9. szám lakás a II. negyedben üresen maradt.

A IX. rovat alatt (takarékpénztárakban elhelyezett készletek időközi kamataiból) az előiránnyal szemben 120 frt 26 kr. kevesebb bevétel mutatkozik, mert a készletek értékpapírok vásárlására fordítottak s így ritkán és rövid ideig voltak takarékpénztárban elhelyezve. A többi rovatnál mindenütt többlet mutatkozik, még pedig együtt véve 5149 frt 92 kr.

A valóságos rendes és rendkívüli kiadások együtt véve 22725 frt 25 krral voltak előirányozva, tényleg pedig kiadatott 18039 frt 19 kr., tehát 4686 frt 06 kr.-ral kevesebb.

A valóságos kiadások rovatai közül hétnél nincs eltérés, háromnál összesen 242 frt 50 kr. túllépés és tizennégynél összesen 4928 frt 56 kr. megtakarítás mutatkozik.

A II. rovatnál (»Erdészeti Zsebnaptár« kiállítási költsége) mutatkozó 33 frt 54 kr. túlkiadás csak látszólagos, mert a kiadott összegből szerzőnek 169 frt 92 kr. fizettetvén ki, a naptár kiadási költsége 1063 frt 62 kr.-ra apad le s így az előiránnyal szemben még 136 frt 38 kr. megtakarítás éretett el; a VIII. rovatnál (a »Wagner Károly« alapítványból adandó segélyekre) mutatkozó 70 frt túlkiadás onnan ered, hogy az alapítvány 1891 évben esedékessé vált kamatainak ugyanazon évben segélyekre fel nem használt 70 forintnyi része az alapszabályok értelmében az 1892. évben lett segélyezésre fordítva; a XIV. rovatnál (postaköltségek, lapexpeditió) a 138 frt 96 kr. túllépést a megsürgetésekre és postai megbízásokra kiadott postadijak idézték elő s ezekre az igazgató választmány 1892. évi december hó 11-én tartott rendes ülésében külön 150 frtot engedélyezett

Ezek szerint az eredmény a bevételeknél 2973 frt 79 kr.-ral, a kiadásoknál 4686 frt 06 kr.-ral és együtt a kettőnél 7659 frt 85 kr.-ral kedvezőbb az előiránnyal úgy, hogy ennek folytán az alaptőkéhez is ennyivel többlet lehetett csatolni. Az előiránnyal szemben ugyanis csatolni kellett volna az alaptőkéhez 4476 frt 75 krt, tényleg pedig csatoltatott 12136 frt 60 kr., tehát 7659 frt 85 krral több.

Ezeket tekintetbe véve, az 1892. évi pénzkézeltés eredményét minden tekintetben megfelelőnek találtuk s számadó részére a felmentvényt megadását javasoljuk.

Végül nem hagyhatjuk említés nélkül azon körülményt sem, hogy a hátralékok behajtása végett életbeléptetett legszigorubb

intézkedéseknek daczára még mindig vannak olyanok, kik az alapított tőkével és nagyobb összegre felszaporodott kamattal hátralelben vannak, nevezetesen:

Bartha Frigyes	100	frt	alapított tőkével és	55	frt	kamattal
Gablencz Pál	100	»	»	»	»	65 » »
Görgei Géza	100	»	»	»	»	110 » »
Gróf Szapáry Imre .	100	»	»	»	»	80 » »
Szmrecsányi Náthán .	100	»	»	»	»	115 » »
Treisz János	100	»	»	»	»	110 » »
Összesen	600	frt	alapított tőkével és	535	frt	kamattal.

Ezek tartózkodása ismeretlen és a legszigorubb utánjárás és kutatás után sem lévén felfedezhető, tisztelettel javaslatba hozzuk, hogy ezen összegek leírását engedélyezni méltóztassék.

Egyidejüleg van szerencsénk bemutatni az 1894. évi költségvetés tervezetét is, melynek minden egyes tételét a mult évi eredménynek, a tényleges állapotnak s az igazgató válaszmány erre vonatkozó határozatainak figyelembevételével állapítottuk meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1894. évi költségvetése.

B e v é t e l	Tényleg befolyt 1892. évben		Elő-irányoztatott 1893. évre		Elő-irányoztatik 1894. évre	
	frt	kr	frt	kr	frt	kr
	I. Értékpapírok kamataiból	3072	74	2000		2250
II. Házbér jövedelem:						
a) egyesületi célokra felhasználható	2869	50	3140		2912	
b) a »Deák Ferencz« alapítvány bevételeit képező	550		550		550	
c) a »Wagner Károly« alapítvány bevételeit képező	550		600		600	
d) a »Gróf Tisza Lajos« alapítvány bevételeit képező	1000		1000		1000	
e) a »Bedő Albert« alapítvány bevételeit képező	600		600		600	
f) a »Magyar erdőtiszték árvaleányait segélyező alapítvány« bevételeit képező	155		200		200	
III. Az alapító tagok magánkötvényeinek kamataiból (beleértve az alapító tagok kedvezményes lapdijait is.)	3095	91	3000		3000	
IV. A rendes tagok által fizetett tagsági díjakból	7885	19	6000		7000	
V. Az állam által adott segélyből és az »Erdészeti Lapok«-ra való előfizetésekből	4084	40	3500		3500	
VI. Az »Erdészeti Zsebnaptár«-ra való előfizetésekből	1509	11	1500		1500	
VII. Az »Erdészeti Rendeletek Tárá«-ra való előfizetésekből	187	19	100		150	
VIII. Hirdetési díjakból	1410	81	1200		1300	
IX. A takarékpénztárban elhelyezett készletek időközi kamataiból	79	74	100		50	
X. Rendkívüli bevételek:						
a) új készpénz alapítványok és adományokból	579	53	1000		500	
b) az alapító tagok által kötvényben tett alapítványok törlesztéséből	812	10	2000		2000	
c) más rendkívüli bevételekből (beleértve az esetleges pénztári maradvány, a »Wagner Károly« alapítvány esetleges kamatmaradványát, az átfutó bevételeket és minden más előre nem látható rendkívüli bevételt)	1704	57	1500		1500	
Összesen	30175	79	27990		28612	

K i a d á s	Tényleg kiadott 1892. évben		Előirányoztatott 1893. évre		Előirányoztatik 1894. évre	
	frt	kr	frt	kr	frt	kr
	I. Az »Erdészeti Lapok« és más közlemények nyomtatása	3728	43	5000	.	5000
II. Az »Erdészeti Zsebnaptár« kiállítási költségei	1233	54	12 0	.	1330	.
III. Az »Erdészeti Rendeleték Tára« kiállítási költségei	77	90	100	.	100	.
IV. A Titkár fizetése	1200	.	1200	.	1200	.
V. A Pénztárnok fizetése	600	.	600	.	600	.
VI. Irnoki teendőkre	700	.	700	.	700	.
VII. A »Deák Ferencz« alapítvány pályadíja	550	.	550	.	550	.
VIII. A »Wagner Károly« alapítványból adandó segélyekre	620	.	600	.	600	.
IX. A »Gróf Tisza Lajos« alapítványból adandó segélyekre	260	.	1000	.	1000	.
X. A »Bedő Albert« alapítványból adandó ösztöndíjra	525	.	600	.	600	.
XI. A »Magyar erdőtisztek árvaleányait segélyező alapítvány«-ból adandó segélyekre	100	.	200	.	200	.
XII. Szerkesztői átalány	1000	.	1000	.	1000	.
XIII. Írói tiszteletdíjakra	947	21	1100	.	1100	.
XIV. Könyvtár gyarapításra és szaklapokra	389	75	400	.	400	.
XV. Postaköltségekre és lapexpeditió	1038	96	900	.	1000	.
XVI. Irodai átalány	500	.	500	.	500	.
XVII. Szolgálat	478	50	240	.	240	.
XVIII. Házmeisteri fizetés			240	.	240	.
XIX. Leltári tárgyak beszerzése	250	.	250	.
XX. Közgyűlési és utiköltségek	60	04	200	.	200	.
XXI. Javitnoki illetmény	200	.	200	.	200	.
XXII. Jutalmak és segélyek	87	.	100	.	100	.
XXIII. Tagsági oklevelek kiállítása	60	.	60	.
Átvitel	14296	33	17070	.	17170	.

K i a d á s	Tényleg kiadatott 1892. évben		Elő-irányoztatott 1893. évre		Elő-irányoztatott 1894. évre	
	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Áttétel . . .	14296	33	17070	.	17170	.
XXIV. A ház után fizetendő:						
a) illeték egyenérték . . .	468	frt 68 kr.				
b) ingó, vagyon után illeték egyenérték . . .	200	» — »				
c) állami jövedelmi pótdadó és kereseti adó	315	» 60 »				
d) községi adó	398	» 20 »				
e) házbérkrajczár	307	» 70 »				
f) közmunkaváltság	23	» 89 »				
g) vízvezetési illeték	284	» 25 »				
h) udvar világítás	300	» — »				
i) lámpák és gázlángok javít.	20	» — »				
k) tűzkár elleni biztosítás . . .	—	» — »				
l) ablaküveg biztosítás	15	» — »				
m) kéményseprő díj	27	» 40 »				
n) házfedéljavítási átalány . . .	40	» — »				
o) villamos jelzők javítása . . .	10	» — »				
p) lábtörő és tisztog. szerek . . .	20	» — »				
r) apró esetleges javítások . . .	200	» — »				
Összesen	2630	frt 72 kr.	1968	20	2261	80
XXV. Átfutó kiadásokra, térítményekre és előre nem látható rendkívüli kiadásokra és pedig:						
a) kisebb átfutó kiadásokra . . .	200	frt — kr				
b) rendkívüli kiadásokra	200	» — »				
c) könyvkiadásokra	3000	» — »				
Összesen	3400	frt — kr	1774	65	3400	.
XXVI. Az egyes alapítványok a házépítésre felhasznált összegeinek visszatérítésére (az alaptökéhez és alapítványokhoz csatolt összegek illetve felesleg) . . .			12136	60	5258	20
Összesen			30175	79	27990	.
Budapesten, 1893. évi szeptember 23-án.						
<i>Havas József.</i>			<i>Garlathy Kálmán.</i>			
<i>Kallina Károly.</i>						

Tervezetünk szerint, az 1894. évi összes bevételek 28612 frtra, a kiadások pedig ugyanannyira fognak rugni, utóbbiak közt azonban foglaltatik azon összeg is, mely mint várható felesleg, a jótékony alapítványok tőkájének visszapótlására lesz fordítható s mely tervezetünkhöz képest 5411 frt 28 krt tesz ki.

Azon egyes tételekre nézve, melyeknél az 1893. évi költségvetéssel szemben 1894. évre más összegek vétettek fel, megjegyezzük a következőket. A XXIV. kiadási rovat a) és b) tétele alatt 369 forinttal többet vettünk fel, mert a ház után kivetett illeték egyenérték és az egyesület ingó vagyonára aránylag kivetendő illeték egyenérték együtt 368 frt 68 krral nagyobb összeget fognak igénybe venni, mint a mennyi ezen czim alatt eddig hozzávetőleg előirányozva volt. A VIII. rovatnál (a »Wagner Károly« alapítványból adandó segélyekre) és a XI. rovatnál (a »Magyar erdőtiszték árva leányait segélyező alapítvány«-ból adandó segélyekre) a kiadás 25—25 forinttal emeltetett, mivel a megfelelő bevételek is emelkedtek. A XV. rovatnál (postaköltségekre és lapexpeditióra) a kiadás 100 forinttal emeltetett, mivel az eddigi tényleges kiadásokat tekintetbe véve, legalább annyi még szükséges lesz.

Budapesten, 1893. évi szeptember hó 23-án.

Havas József.

Garlathy Kálmán.

Kallina Károly.

Az igazgató-választmány a bizottsági jelentésnek a számadások megvizsgálásáról szóló részét tudomásul véve, annak alapján a felmentvényt számadónak a maga részéről megadja. Azután tárgyalás alá véve a bizottság által készített költségvetési előirányzatot, azt szintén változatlanul elfogadja s ehhez képest felkéri az elnökséget, hogy a bizottsági jelentést és költségvetést jóváhagyás végett a folyó évi közgyűlés elé terjeszse.

III. A titkár, hivatkozással egyfelől a pénztár állapotáról előterjesztett jelentésre s másfelől a bizottsági jelentésben foglalt zárszámadási adatokra, felemlíti, hogy az egyesületnek ez idő szerint a következő 4°/_o kal jövedelmező értékpapirjai vannak, u. m. :

4 ^o / _o os földhitelintézeti záloglevél	4000 frt
» szabályozási és talajjavítási zálogl.	23.000 frt
» m. koronajáradék (51.500 korona) =	25.750 frt
vagyis együtt 4 ^o / _o -os papir	52.750 frt.

Ezzel szemben a házépítésre felhasznált irodalmi és jótékony alapítványok közül a három legrégebb, jelenleg a következő tőkeértékkel bir:

a Deák Ferencz alapítvány	10.000	frt	tőkével
a Wagner Károly	»	12.000	» »
a gr. Tisza Lajos	»	20.000	» »
	együtt	42.000	frt tőkével.

Mint hogy azonban a Deák F. alapítvány tőkéje után az egyesület ez idő szerint házbérjövendelméből az alapszabályok értelmében $5\frac{1}{2}\%$ -ot, a másik két alapítvány tőkéje után pedig 5% -ot köteles az alapítványok céljaira fordítani, az előbbi összegeknek 4% -os papirokban jóval nagyobb tőkék, nevezetesen a következők felelnek meg:

a Deák Ferencz alapítványnak	13.750	frt
a Wagner Károly	»	15.000 » és
a gr. Tisza Lajos	»	25.000 »
	vagyis együtt	53.750

névértékű 4% -os értékpapir.

Az egyesület jelenlegi 4% -os értékpapir készlete tehát mindössze 1000 frt névértékkel kisebb, mint az előbb említett 3 alapítványnak 4% -os papirokra átszámított tőke értéke, úgy hogy ezek szerint csupán 2000 korona, vagyis 1000 frt értékű korona járadékot kellene még hozzávásárolni a meglévő készlethez, hogy belőle a három alapítvány tőkéje teljesen kihatározható legyen.

Ennélfogva, minthogy a házépítésre felhasznált alapítványok tőkéinek visszaállítását az alapszabályok is rendelik, kéri az igazgató-választmányt, miszerint elrendelni méltóztassék, hogy az egyesület 4% -os értékpapirkészletéhez a pénztári készletekből még 1000 forint értékű koronajáradék vásároltassék s azután a készletből 27.500 korona, (vagyis 13.750 forint) névértékű koronajáradék a Deák Ferencz alapítvány tőkéjéül 26.000 korona, vagyis 13.000 frt névértékű koronajáradék, továbbá 2000 frt névértékű 4% -os földhitelintézeti záloglevél, együtt tehát 15.000 frt névértékű 4% -os papir a Wagner Károly alapítvány tőkéjéül és végül 23.000 frt névértékű szab. és talajjavítási záloglevél és 2000 frt névértékű földhitelintézeti záloglevél, együtt 25.000 frt név-

tékü 4°/_o-os értékpapir a gróf Tisza Lajos alapítvány tőkéjéül jelöltessék ki s illetve hasítottassék ki véglegesen az egyesület vagyonaából.

Annyival inkább kéri ezt, mert az egyesület ingó vagyonának illeték egyenértékkel való megterhelésekor, ezen értékpapirok, abban az esetben, ha az alapszabályok rendelkezéséhez képest az előbb említett alapítványok tőkéiül tényleg és véglegesen kijelöltenek, nem lesznek illetékegyenérték alá vonhatók.

Az igazgató-választmány a titkár indítványát helyeselve, a hiányzó 1000 frt névértékű koronajáradék beszerzését és annak megtörténte után a Deák Ferencz, Wagner Károly és gróf Tisza Lajos alapítványok tőkéinek az egyesület 4°/_o-os értékpapirkészletéből az indítványban megjelölt megosztás szerint való végleges kihasítását elrendeli, még pedig azon hozzáadással, hogy az egyes alapítványok tőkéiül kijelölt értékpapirok szám szerint nyilván tartandók, úgy hogy azoknak beváltása és más papirokkal való kicserélése kisorsolás vagy konverzió esetében mindig az illető alapítvány számlájára legyen feigantatosítható; önként értetvén a mellett az is, hogy az alapítványok évenként felhasználható jövedelmeit a jövő évtől kezdve mindig az alapítványok tőkéjét képező értékpapirok tényleges kamatai fogják képezni.

A mi az egyes alapítványok tőkéjének növelésére ezentul beérkező adományokat illeti, ezek addig, a mig legalább egy 100 frtos értékpapir belőlük nem vásárolható, kamat nélkül pénzérték szerint tartatnak nyilván.

IV. A Bedő Albert alapítvány üresedésbe jutott 300 frtos ösztöndijaira a megelőző választmányi ülés határozatához képest s az alapszabályokban előirt módon pályázat hirdettetvén, az augusztus hó 12-én lejárt határidőig mindössze egy folyamodvány érkezett be, Kelen Gyula első évet végzett selmeczi erdőakadémiai hallgatótól, Kelen Gusztáv kir. erdőfelügyelő fiától.

Miután a folyamodvány mellékleteit képező hiteles okmányok által beigazoltatott, hogy egyfelől folyamodó atyja az egyesületnek már régi idők óta alapító tagja, mint ilyen tagsági kötelezettségeinek pontosan eleget tett, fizetésén kívül más jövedelemmel nem bír s így az egyesület támogatására rá van utalva, másfelől pedig maga a folyamodó ép egészséges testalkatu és fedhetetlen erköl-

csü, az érettségi vizsgát jó sikerrel letette s ezenkívül a selmeczi akadémián mint első éves hallgató 12 tantárgy közül 2-ből jeles, 9-ből jó és 1-ből elégséges osztályzattal tette le a vizsgákat: az igazgató-választmány az egyik 300 frtos ösztöndíjat, tanulmányainak befejezéseig az alapszabályokban az ösztöndíj megtartására vonatkozólag kikötött feltételek alatt Kelen Gyulának adományozza, a másakra nézve pedig kimondja, hogy az csak a jövő tanév elejétől kezdve fog kiadatni.

V. A kereskedelemügyi minister, mint az ezredéves kiállítás országos bizottságának elnöke, felhívást intéz az egyesülethez, hogy a kiállítás sikerének emelésére 1896-ban erdészeti kongresszust vagy gyűlést hívjon össze s azt, hogy ezen összejövetelt mily alakban szándékozik rendezni, már most tudomására hozza.

Az igazgató-választmány teljes készséget jelentve ki a minister ur ezen kívánságának teljesítésére nézve, a maga részéről abban állapodik meg, hogy 1896-ban egy nagyobb szabású országos erdészeti gyűlés összehívását fogja javaslatba hozni, melyen az erdőgazdaság fontosabb kérdései mind megvitatás alá kerülhessenek. Erről az elhatározásáról azonban a minister ur azzal a hozzáadással fog értesíttetni, hogy az alapszabályok értelmében ezen ügyben csak a folyó évi közgyűlés fog véglegesen határozni, bizonyos remélhető azonban, hogy az igazgató-választmány ezen elhatározását a közgyűlés is jóvá fogja hagyni.

VI. Tavasz Lajos uradalmi főerdész panaszképen említi fel az egyesülethez intézett beadványában, hogy a Dunántúli fapiaczain a fűrész áruk még ma is a bécsi mérték szerint hozatnak forgalomba úgy, hogy a fogyasztók érzékeny károsodással pl. 3—4 méteres deszka helyett csak 2—2 $\frac{1}{2}$ ölest vásárolhatnak.

Kivánatosnak tartaná tehát, ha az országos erdészeti egyesület ezen visszas állapot megszüntetése iránt illetékes helyen lépéseket tenne.

Az igazgató választmány ugyan, abban a nézetben van, hogy az eladók ellen ebben az esetben a méter mértékről szóló törvény alapján nehezen lehetne fellépni, mert a felelősségre vontak egyszerűen azzal védekezhetnének, hogy fűrész áruiknak méretei habár nem is egész méterekben, de mégis a métermérték szerint vannak megállapítva; mind a mellett azt hiszi, hogy a földmívelésügyi mi-

nisterium e nélkül is találhat módot arra, hogy az érdekelteket a fogyasztók igényeihez való alkalmazkodásra bírja; ennél fogva elhatározza tehát, hogy ezen ügyben a földművelésügyi ministeriumhoz feliratot intéz.

VII. Az országos m. gazdasági egyesülethez, a m. mérnök és építész együlethez és az országos erdészeti egyesülethez tartozó birtokosok és szakemberek közreműködésével újabban megalakult »Hazánk« című irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság ajánlatot tesz az »Erdészeti Lapok« nyomásának elvállalására azzal az alternatív feltétellel, hogy az egyesület kívánsága szerint az »Erdészeti Lapok« kiállítását vagy a mostan fizetett árakért vállalja el, de ebben az esetben a lapok expedálását egészen díjtalanul teljesíti, vagy pedig a szövegrész kiállításért 2000 példány után ivenkint csak 44 frtot, tehát a most fizetett áraknál 2 frt 49 krral kevesebbet, a boritékéért pedig füzetenkint 16 frtot, tehát a mostani áránál 1 forinttal kevesebbet számít.

Az igazgató választmány ezen feltételeket előnyösöknek találván, az ajánlatot elfogadja s ehhez képest elrendeli, hogy a jelenlegi szerződés felmondassék s a lap kiállítása az 1894. évi I. füzet-től kezdve a »Hazánk«-ra bizassék.

Annak az eldöntését, hogy a kettős ajánlat közül melyik előnyösebb az egyesületre s így melyik fogadandó el, az igazgató választmány az elnökségre bizza.

VIII. A titkár bemutatja a földművelési ministerium leiratát, melyben arra az esetre, ha az egyesület az »Erdészeti Rendeleték Tára« I—IV. évfolyamából új kiadást rendezne, 200 példányt megrendel.

Miután a titkár bejelentése szerint ezen kívül mintegy 70 példány mások részéről is megrendelve van, az igazgató-választmány a kérdéses évfolyamok újból való kinyomatását elrendeli s a titkár által erre vonatkozólag bemutatott három ajánlat közül, melyek szerint a mű 300 példányban kiállítását az elfogyott második kiadás mintájára az »Országgyűlési Értesítő« nyomdája 826 frtért, a »Pester Lloyd« társulat nyomdája 692 frtért és a »Hazánk« nyomdája 675 frtért hajlandó elvállalni, mint legelőnyösebbet az utóbbit fogadja el, oly hozzáadással azonban, hogy tekintettel a nagyobb számú megrendelésre, az új kiadás nem 300, hanem 400 példány-

lesz elkészítendő s hogy a szövegbe az erdőtörvény szövszerinti szövege is felveendő lesz, önként értetvén, hogy a nyomda költségei ezen változtatások figyelembe vételével aránylagosan, de egyszer-s mind annak is a figyelembe vételével lesznek megállapítandók, hogy a negyedik száz példány kiállítása aránylag kevesebbe kerül, mint az első három százé, melyre az ajánlat tétetett.

Az új kiadás árát az igazgató választmány a tagok részére 2 forintban, mások részére 3 forintban állapítja meg.

IX. Fekete Lajosnak »Az erdei vetésről és ültetésről» szóló népies munkája az igazgató választmány f. évi április hó 23-án tartott ülésében hozott határozatához képest 5000 példányban kinyomatván, abból 2067 példány az »Erdészeti Lapok«-hoz csatolva valamennyi tagnak és előfizetőnek díjtalanul elküldetett, ezenkívül 20 példány a szerzőnek adatott ki, 3 példány pedig az egyesület könyvtárába helyeztetett el. E szerint rendelkezésre áll még 2910 példány.

Minthogy ezen kis munkát az egyesület egyenesen azért iratta meg, hogy a vetés- és ültetésnél szükséges tudnivalókkal a népet megismertesse, az előbb említett készletből egy-egy példány a 60 gazdasági egyletnek, 200 példány a közművelődési egyletnek, 2400 példány pedig a magyar nyelvet beszélő községi előljárások, néptanítók és népkönyvtárak között leendő kiosztás végett — abban az arányban, a melyben Fekete Lajosnak a facsemeték termesztéséről irt hasonló czélú népies munkája szétküldetett volt, a készlet többi része pedig (250 példány) az egyesület által tartatik meg s a megszerezni óhajtóknak később példányonként 1 frtért fog eladatni.

X. Szecsei Lajos urad. erdész, kérdést intéz az egyesülethez az iránt, hogy az okleveles erdészek földmérési, föld kiosztási vagy határvillongási ügyekben a törvény előtt elfogadhatók-e hiteles szakértőknek.

Értesíttetni fog, hogy ezen kérdésben esetről esetre a bíróságok vannak hivatva határozni.

XI. A titkár bemutatja a dévai ref. egyház kérelmét és aláírási ívét a Hunyadi János által épített, ma már romladozó dévai ref. templom és torony helyreállítási költségeihez való hozzájárulás iránt.

Mint hogy az egyesület alapszabályai értelmében más czélokra, mint a melyek az alapszabályokban kijelölve vannak, vagyonából nem áldozhat, a kérelem azzal adatik ki a titkárnak, hogy azt alkalmilag az egyesület helyiségében megjelenő tagoknak figyelmébe ajánlja.

XII. Olvassatik a földmivvelésügyi minister f. évi 1906/eln. számu leirata, melylyel az 1892. évi működéséről szóló jelentésének egy példányát az egyesületnek megküldi.

Köszönettel fogadtatik.

XIII. A titkár bemutatja az Első magyar általános biztosító társaság 989346. számu biztosítási kötvényét, mely szerint az egyesületi székház földfeletti részei 167.085 frt 37 kr értékben, továbbá a házbérek s illetve az egyesület és az egyesülethez tartozók által elfoglalt helyiségek bére 9050 frt értékben, az egyesületi helyiségek butorai, gyűjtemény szekrényei s egyéb felszerelési tárgyai 12.011 frt 21 kr leltári értékben, és végül az egyesületi könyvtár 4495 frt 54 kr leltári értékben 1893. augusztus 1-étől 1899. augusztus elsejéig terjedő 6 évre összesen 289 frt 09 kr előleges lefizése mellett tűz ellen biztosított.

Tudomásul vétetett oly hozzáadással, hogy ezután a biztosítás díja az egész 6 évre előre lefizettetett, a jövő 5 év költségvetésében ily czimen kiadások nem lesznek felveendőek, mind a mellett az illető rovat czime a költségvetésben meghagyandó lesz, azzal a megjegyzéssel, hogy a biztosítás az 1899-ik évi augusztus 1-eje előtt megújítandó lesz.

XIV. A titkár bemutatja az államvasutak igazgatóságának az erdei vetőmagvak szállítása ügyében az egyesülethez intézett 135064. számu átiratát (szövege közöltetett az »Erdészeti Lapok« VII—VIII. füzetében), melyből az tűnik ki, hogy a földmivvelési s illetve kereskedelmi ministerium az országos erdészeti egyesületnek az erdei vetőmagvak szállítási díjának mérséklése iránt előterjesztett kérelmet legalább részben teljesítette; egyenes értesítést azonban erről az egyesület még nem kapott, minek valószínűleg az az oka, hogy az engedélyezett kedvezmény igénybe vételéhez szükséges hatósági igazolványok mikénti kiállítására és használatára vonatkozó mngállapodások még nem történhettek meg.

Mint hogy azonban az engedélyezett díjkedvezmény az állam-

vasutak átirata szerint már kihirdettetett s azon birtokosok által, kik vetőmagjukat az igazolványokra vonatkozó rendelkezés megtörténte előtt rendelik meg, visszatérítés útján szintén igénybe vehető lesz, a titkár intézkedett, hogy az érdekeltek erről az »Erdészeti Lapok« legközelebbi füzetében, már értesítsenek, még pedig azzal a hozzáadással, hogy a visszatérítés iránti lépéseket a szükséges adatok beküldése esetében maga is készséggel megfogja tenni.

Helyeslőleg tudomásul vétetett.

XV. A f. évi június 28-án tartott választmányi ülés jegyzőkönyvének III. pontjában foglalt határozathoz képest a f. évi közgyűlés december hó valamelyik alkalmas napjára Budapestre levén összehívandó, a gyűlés napja f. évi december hó 17-ére tüzetik ki, oly hozzáadással, hogy az a jelzett napon délelőtt 10 órakor veszi kezdetét és az alapszabályokban megjelöltárgysorozattal fog megtartatni.

XVI. A titkár jelenti, hogy a megelőző választmányi ülés óta a következő rendkívüli befizetések történtek:

a) Wagner K. alapítvány javára beküldött:

Karvas Emil egy erdőőr rendbirságából 2 frtot, Karácsonyi Sándor egy erdőszolga rendbirságából 1 frtot;

b) a magyar erdőtisztek árvaléányait segélyező alapítvány javára beküldöttek:

Hollós Ferencz egy rendbirságból 2 frt 95 krt, a zalaegerszegi erdőhivatal egy erdőtiszt rendbirságából 3 frtot;

c) a gr. Tisza Lajos alapítvány javára beküldött Füzy Zoltán egy táncmulatság tiszta jövedelmeként 20 frtot;

d) új készpénzalapítvány fejében befizetett Breznóbánya sz. k. város 200 frtot;

e) kötelezvényekben tett alapítványaik törlesztésére befizettek: Gombosy János 100 frtot, Marosvásárhely sz. k. város 100 frtot, Radu T. Miklós 10 frtot, özv. Klein Ödönné 4 frtot, Hering Samu 21 frtot, Nagy Gábor 16 frtot, Lapusny Kornél 9 frt 20 krt, Ihrig Eberhard 10 frtot, Kovács Pál 160 frtot, Gurányi István 20 frtot, néhai Hoffmann Sándor alapítványára Ocsárd Károly 20 frtot. Tudomásul vétetik.

XVII. A következő új tagok vétetnek fel:

a) alapító tagul: Breznóbánya sz. kir. város közönsége 200 frt készpénz alapítvánnyal;

b) rendes tagokul, 1893. elejétől kezdve: Scherer Ágoston, Csemiczky Aladár, Krafcszky Ferencz urad. erdőgyakornokok, ajánlja Oláh József; Neviczky Miklós urad. erdőgondnok, ajánlja a titkár; Barger Guidó hercegi erdőmérnök és főerdész, ajánlja Podhrodszky András, Tauch Rezső urad. erdész, ajánlja Halácsy Kálmán; Gogl Adolf erdőakadémiai hallgató, ajánlja Fekete Lajos; 1894. január elsejétől kezdve: Szász József és Tomka Jenő műszaki díjnokok, ajánlja Hangay Géza; Michna Bertalan és Schurina Vilmos urad. erdőgyakornokok, ajánlja Oláh József.

XVIII. Ezen jegyzőkönyv hitelesítésére Eleőd Jósa és Máday Izidor választmányi tagok kéretnek fel.

K. m. f.

Horváth Sándor,
titkár.

Bedő Albert,
alelnök.

Hitelesítésül:

Máday Izidor.

Eleőd Jósa.

Lapszemle.

A Christen-féle famagasság-mérő használhatóságáról dr. Schuh a württembergi erdészeti kísérleti állomás asszisztense az „Allg. Forst.- u. Jagdz.“ szeptemberi füzetében igen kedvezően nyilatkozik. Ezt a készüléket egy német erdészeti folyóirat közleménye alapján az »Erd. L.« mult évi márcziusi füzetében ismerttettem s az ott mondottaknak kiegészítése s részben helyreigazítása céljából dr. Schuh adatait és tapasztalatait annál is inkább helyén valónak látom most újra közölni, mert a Christen-féle magasság-mérő azóta Söltz Gy. és Fekete L. »Erdőbecsléstan« című könyvének Fekete L. által teljesen átdolgozott s a folyó évben megjelent második kiadásában is, mint ügyesen szerkesztett s előnyösen használható mérő eszköz vétetett fel, a többi már régebről ismert magasságmérők sorába.

Dr. Schuh mindenekelőtt egy táblázatba foglalja azokat az adatokat, melyeket a magasságmérővel a württembergi erdészeti kísérletező állomáson foganatosított próbamérések nyújtottak. Az adatokat az alább következő táblázat mutatja.

	A) A famagasságmérő szabadkézben tartott					B) A famagasságmérő alátámasztott kézben tartott				
	A felvételek száma	A valódi magasság + 5 $\frac{1}{10}$ ónál nagyobb hiba előfordulása $\frac{1}{10}$ -ban kifejezve			A valódi magasságtól való eltérés $\frac{1}{10}$ -ban kifejezve	A felvételek száma	A valódi magasság + 5 $\frac{1}{10}$ ónál nagyobb hiba előfordulása $\frac{1}{10}$ -ban kifejezve			A valódi magasságtól való eltérés $\frac{1}{10}$ -ban kifejezve
		legnagyobb	legkisebb	közép			legnagyobb	legkisebb	közép	
a) W-15 m-es magasságok közt:										
I. Bükk	23	39.1	+16.5	0	-1.3	—	—	—	—	—
II. Lucz f.	—	—	—	—	—	2	0	+3.2	0	+1.5
I. és II. együtt	22	39.1	+16.5	0	-1.3	2	0	+3.2	0	+1.5
A és B »	25	36.0	+16.5	0	-1.1	—	—	—	—	—
b) 15-20 m-es magasságok közt:										
I. Bükk	22	68.2	+16.9	-1.2	+3.6	—	—	—	—	—
II. Lucz f.	—	—	—	—	—	11	27.3	+10.5	0	+2.5
I. és II. együtt	22	68.2	+16.9	-1.2	+3.6	11	27.3	+10.5	0	+2.5
A és B »	33	54.5	+16.9	0	+3.2	—	—	—	—	—
c) 20-25 m-es magasságok közt:										
I. Bükk	2	0	+3.2	0	+1.6	—	—	—	—	—
II. Lucz f.	—	—	—	—	—	11	18.2	+9.2	0	+3.7
I. és II. együtt	2	0	+3.2	0	+1.6	11	18.2	+9.2	0	+3.7
A és B »	13	15.4	+9.2	0	+3.4	—	—	—	—	—
d) 25-30 m-es magasságok közt:										
I. Bükk	13	23.1	-8.8	-1.1	-2.5	—	—	—	—	—
II Lucz f.	10	30.0	-8.1	-0.7	+1.2	20	50	+14.3	0	+5.6
I. és II. együtt	23	26.1	-8.8	+0.7	-1.0	20	50	+14.3	0	+5.6
A és B »	43	37.2	+14.13	0	+2.0	—	—	—	—	—
e) 30 m-nél nagyobb famagasságnál:										
I. Bükk	6	16.7	-11.8	+0.6	-0.9	—	—	—	—	—
II. Lucz f.	3	—	+1.3	-0.3	+0.6	7	28.6	+7.3	+1.3	+3.0
I. és II. együtt	9	11.1	-11.8	-0.3	-0.4	7	28.6	+7.3	+1.3	+3.0
A és B »	16	18.8	-11.8	-0.3	+1.1	—	—	—	—	—
Ö s s z e v o n á s :										
I. Bükk	66	42.4	+16.9	0	-0.2	—	—	—	—	—
II. Lucz f.	13	23.1	-8.1	-0.3	+1.0	51	33.3	+14.3	0	+4.2
I. és II. együtt	79	39.2	+16.9	0	+0.1	51	33.3	+14.3	0	+4.2
A és B »	130	36.9	+16.9	0	+1.8	—	—	—	—	—

A próbamérések adatai, kivált ha az átlag adatokat tekintjük, teljesen megerősítik és igazolják azokat a dicséreteket, a melyket más kísérletező állomások már előbb mondtak a szóban levő műszerről; és pedig a nélkül, hogy a különböző magassági osztályokra vonatkozó adatok egymástól eltérnének, noha azt lehetne gondolni, hogy a magasabb fák mérésére a műszer, a miatt, mivel ilyenkor kell a legszűkebb terü osztó vonalakat leolvasni, kevésbé alkalmas. Nem tesz különbséget a fa alakja sem, mert bár a bükk és a lucz fenyő koronája alak tekintetében szinte a két szélsőséget mutatja, a két fanemre vonatkozó magasságmérési adatoknak egymástól való különbözőzése szintén lényegtelen és semmi esetre sem a használt mérő eszköz sajátosságából eredetlennek tekintendő.

Figyelemre méltó ezek mellett, hogy az alátámasztott kézzel fogatosított mérések átlagos eredménye kevezőtlenebb, mint a szabadkézzel tett méréseké. E jelenségnek oka abban rejlik, hogy az előbb említett mérések hibái mind + értékűek voltak, míg az utóbb említették részben +, részben — értékűek s ennél fogva amazok egészben megmaradtak, ellenben emezek kedvezően kiegyenlítették egymást. A magasságmérőt tehát első sorban is oly alkalmakra lehet ajánlani, a mikor számos törzsnek megmérése szükséges abból a célból, hogy aztán az átlagos magasságot a mérések eredményéből kiszámítani lehessen. Egyes törzsek magasságának megmérése, mint a táblázatból kiolvasható elmelőlözhetlen hibaeredmények mutatják, a Christen-féle mérő kevésbé alkalmas, mint a Faustmann- vagy a Weise-féle, mely utóbbiakkal a kísérletek egyidejűleg szintén megtétettek, a melyek egy-egy mérésnél általában véve kisebb hibát szolgáltatottak, ellenben az átlagos eredményre nézve a Christen-félét semmivel sem multák felül.

A magasságmérő ritkább s illetve világosabb állabokban, hol az osztóvonalakat könnyebb leolvasni, mint a sűrű, illetve árnyas, sötét állabokban, kétségen kívül jobb eredményeket ad, ép úgy derült időben jobbakat, mint borus napokban.

Az idő, a mennyit egyfelől a Christen-féle s másfelől a Weise- vagy a Faustmann-féle magasságmérő használata igénybe vesz, körülbelül ugy viszonylik, mint 4 a 7-hez; ez a viszony azonban a Christen-féle mérő javára módosul ott, hol a terepviszonyok kevezőtlenebb volta, sűrű alnövet stb. nehézkessé teszi azon távolságnak megmérését, mely a fa és a mérő műszernek használója közt van, mely távolságra a Christen-féle mérő használatánál szükség nincs. A gyorsaságot különösen az a körülmény is növeli és biztosítja, hogy ezen egyszerű mérő használatánál a megmérendő fa tövének és csucsának képét igen könnyű az e célra készült kiszögellések közé fogni, míg más műszerek hasz-

nálata közben, kivált, ha sűrű az állab, a megirányzás s illetve a megméréndő fa tövének és csucsának a műszerrel való kiszemelésé bajos.

Mindezen előnyök az egyszerű szerkezettel, tartóssággal és kényelmes hordozhatósággal párosulnak a Christen-féle mérőben s ára is oly alacsony, hogy igazán nem látszik semmi olyan ok, mely elterjedését a gyakorlat terén megakadályozhatná. Mégis némi módosítani, javítani való rajta is van; így nem ártana, ha az osztóvonalak mind a két oldalra rávésetnének, hogy az eszköz bal és jobb kézben egyaránt használható legyen; így nem kellene folyton ugyanazon kart fárasztani. Dr. Schuh e mellett centiméteres beosztással is elláttatni óhajtja a különben igen elmésen szerkesztett s mondottak alapján ajánlásra méltó eszközt. (Arató.)

Az 1892. vadászati idény a gödöllői kir. udvari vadászterületen.

Közlő: Kallina Károly m. kir. erdőmester.

Hogy mennyire megkedvelte a gödöllői vadászterületet Ő felsége, szeretett királyunk, legjobban bizonyítják az ott évente megismétlődő udvari vadászatok. A lefolyt 1892. évi idényről e lapok t. olvasóinak a következő sorokban előadott értesítéssel szolgálók.

A múlt évi vadászatok sorát Ferdinánd toscanai nagyherceg Ő fensége nyitotta meg, a ki szárnysegédének, báró Liliennek kíséretében szeptember 9-én érkezett Gödöllőre; utána Hohenlohe herceg főlovászmester, szeptember 19-én pedig megérkezett Ő felsége; kíséretében voltak Lichtenstein herceg főudvarmester, Paar gróf főhadsegéd, Schaffgotsch gróf szárnysegéd és dr. Kerzl udvari orvos.

Az udvar vendége gyanánt megérkezett szeptember 22-én Lipót bajor herceg Ő fensége, szárnysegédjével, Hartenau gróffal.

Az 1892. évi vadászati idényben teritékre került összesen 10.927 darab vad, és pedig 6824 db hasznos és 4103 db kártékony. Fenti számok az egyes vadnemek szerint következőképen oszlanak meg:

I. Hasznos vadak: 67 db szarvasbika, 50 darab szarvastehén, 44 db vaddisznó, 42 db öz, 2697 db nyul, 987 db lapin, 18 db vadpulyka, 2 db nyirfajd, 1347 db fáczán, 1297 db fogoly, 60 db erdei szalonka, 1 db vadlud, 58 db vad rucza, 87 db fűrj, 67 db különféle szárnyas, összesen 6824 darab.

II. Kártékony vadak: 5 db vidra, 176 db róka, 25 db borz, 7 db vadmacska, 3 db nyest, 52 db görény, 331 db menyét, 144 db sündisznó, 801 db különféle szőr-més, 10 db sas, 124 db héja, 170 db karvaly, 286 db vércse, 1781 db kánya, szarka, 188 db különféle szárnyas, tehát összesen 4103 darab.

E számok, a megelőző évi löjegyzekekkel összehasonlítva, legjobban mutatják, hogy a hasznos vad szaporodása évről-évre kedvezőbb arányokat ölt.

A fenti löjegyzekek átolvasásakor bizonyára magára vonta a t. olvasók figyelmét az ott feljegyzett 2 db nyirfajd, minthogy e szárnyas vidékünkön eddig nem fordult elő; ma azonban már nagyban fokozza vadászterületünk érdekességét.

Meghonosításáról már volt szerencsém hasonló tárgyú közleményeim során megemlékezni, jelen alkalommal csak azt hangsúlyozom, hogy e szárnyas meghonosításánál igen fontos a hely czélszerű megválasztása, s a mellett arról is kell gondoskodni, hogy a szárnyas számára szükséges eledel mindig rendelkezésre álljon, valamint a feltétlen nyugalom is meg legyen. Csakis a mindezekre kiterjesztett gondosságnak köszönhető, hogy ma Gödöllő sovány talaju, vizszegény erdő-

ségeiben oly vadnemek is tenyésznek már, a melyekkel rendszerint csak buja, erőteljes hegységi vagy folyómenti erdőségekben találkozhatunk.

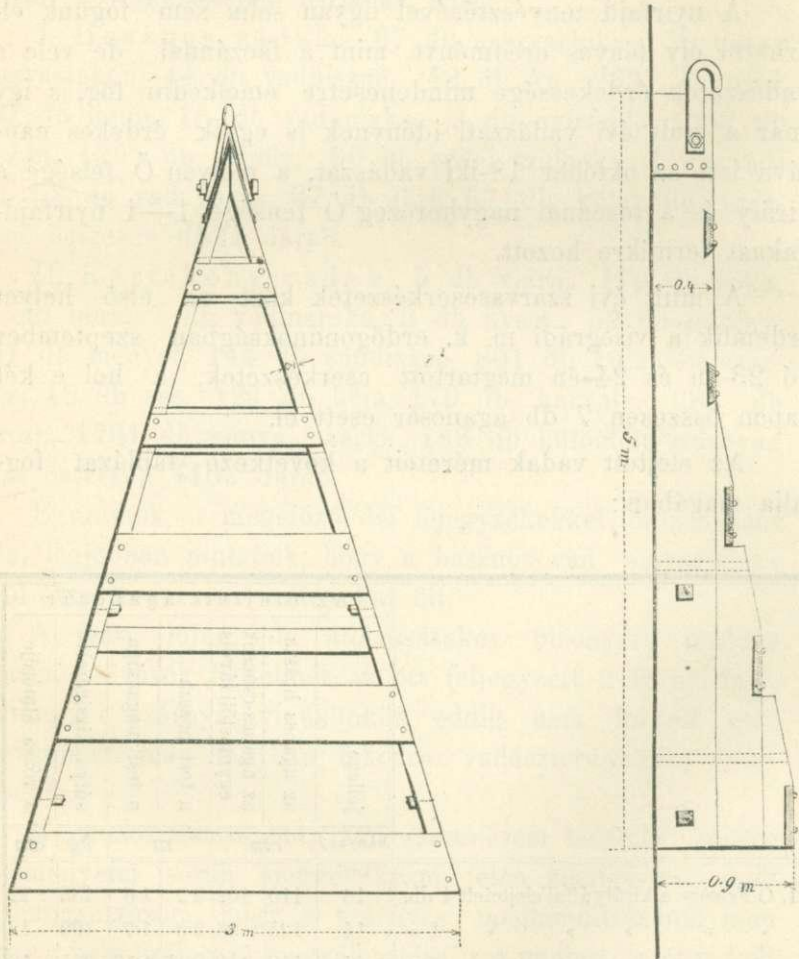
A nyirfajd tenyésztésével ugyan soha sem fogunk elérhetni oly fényes eredményt, mint a fáczánnal, de vele a vadászatok érdekessége mindenesetre emelkedni fog, s így már a mult évi vadászati idénynek is egyik érdekes napjává lett az október 18-iki vadászat, a melyen Ő felsége a király és a toscanai nagyherczeg Ő fensége 1—1 nyirfajdkakast terítékre hozott.

A mult évi szarvascserkészetek közt az első helyet érdemlik a visegrádi m. k. erdőgondnokságban szeptember hó 23-án és 24-én megtartott cserkészetek, a hol e két napon összesen 7 db agancsár esett el.

Az elejtett vadak méreteit a következő táblázat foglalja magában:

	Az elejtett agancsár						
	jellege	az agancs hossza	az agancs-csúcsok egymástól távols.	a test hossza	a test magassága	súlya, kizsigerezve	a rózsza átmérője
1. Ő Felsége a király által elejtetett 1 db.	16	110	102	2·2	1·6	183	12
» » » » » 1 »	14	125	96	2·3	1·7	192	12
» » » » » 1 »	14	110	110	2·15	1·58	215	10
2. Lipót bajor hg Ő fensége » » 1 »	18	130	110	2·3	1·68	201	12
» » » » » » 1 »	16	110	110	2·2	1·6	200	10
» » » » » » 1 »	12	100	100	1·8	1·52	150	9
» » » » » » 1 »	12	89	70	1·72	1·41	120	7

Az elmúlt, hosszan tartott és hóban gazdag tél daczára vadállományunk alig szenvedett kárt, mert a tél folyamán elhullott vad majdnem kivétel nélkül gyenge és öreg volt,

s a tenyésztésben úgy sem hozott volna létre számbavehető eredményt. A kedvező kiteelés első sorban a megelőző év bő makktermésnek köszönhető, mely azt eredményezte, hogy a vad teljes erőben nézhetett a beköszöntő télnek elébe,

és a zord napokat a jól berendezett etetőkön, bőven terített asztalnál békében s háborítlanul élhette át.

Igen jó szolgáltatokat tettek a szóró és etető helyek hozzáférhetésére, az isaszeghi m. k. főerdész által szerkesztett hóékék, melyek egyébiránt figyelmet érdemelnek erdészeti szempontból is, mert alkalmazásuk lehetővé teszi a közlekedést nagy havazások vagy hófúvások esetén.

Hosszadalmas magyarázat helyett bemutatom az egyszerű szerkezetet a mellékelt rajzban, és megjegyzem, hogy egy ilyen hóéke, saját készletben levő tölgypadlókból egy faragómunkás és a falusi kovács által kiállítva, 12 frtba kerül.

Alkalmazásba akkor vétetett a hóéke, a mint az első hó 20 *cm* magasságot elért; azután pedig minden újabb havazás vagy hófúvás után, az először tört nyomon. Kezeléséhez szükséges 4 vonó állaton (ökör vagy ló) kívül a kocsis és 3—4, lapáttal ellátott munkás, a kik egyrészt mélyedéseknél az eke orrát szabaddá teszik, másrésről az eke megterheléséhez okvetlenül szükséges sulyt egyuttal helyettesítik.

Egy ily ekével 25—30 *cm*-nél nem magasabb hóban egy nap alatt 20—25 *klm* ut vagy nyiladék tehető járhatóvá.

Meghívó.

Az országos erdészeti egyesület idei rendes közgyűlését f. évi deczember hó 17-én délelőtt 10 órakor Budapesten, az egyesület helyiségében fogja megtartani a következő tárgysorozattal:

1. Jelentés az egyesület működéséről a mult évi közgyűlés óta.

2. Az igazgató választmány jelentése az 1892. évi számadások megvizsgálása és az 1894. évi költségvetés megállapítása tárgyában.

3. Elnök, két alelnök és 30 igazgató választmányi tag választása.

4. Jelentés a Deák Ferencz alapítvány kamataiból kiirt pályázatok eredményéről.

5. Az igazgató választmány előterjesztése a Deák Ferencz alapítvány kamataiból kitűzendő pályakérdés tárgyában.

6. A jövő évi közgyűlés helyének megválasztása iránt az igazgató választmánynak adandó netaláni tájékozás.

7. Indítványok a jövő évi közgyűlés tanácskozási tárgyaira nézve.

8. Indítványok az egyesület céljainak előmozdítására általában. (Az ilyen indítványok a közgyűlést megelőző napig a titkári hivatalnak írásban beterjesztendőek.)

Tisztelettel kéretnek az egyesület tagjai és az erdészeti ügyek iránt érdeklődők, hogy az egyesület ezen közgyűlésén mennél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

Budapesten 1893. évi október hó 24-én.

Gr. Tisza Lajos,
elnök.

A fapiacról.

Október 28.

(*B.*) Kevés pénz, nehéz hitelviszonyok, magas kamatláb és magas ágió befolyásolják a faüzlet helyzetét, mely máskülönben a faanyagra való szükséglet tekintetében nem panaszkodhatnék, de miután rendesebb viszonyok között is kiváló mértékben van a forgalmához szükségelt nagy összegeknek váltókkal való fedezetére utalva, így most e fizetési eszköz nehezebb elhelyezhetése következtében, tullévén a pénzüzetek a váltókkal terhelve, minden más kereskedelmi ágazat-

hoz képest még nehezebben viselheti jelen pénzviszonyaink terheit. Hozzájárul ehhez még az őszi gabona árak állása is, mely fájdalom, oly feltűnő jelenséget hozott létre, hogy ide is méltónak találjuk feljegyezni, miszerint a buza ára őszre a budapesti tőzsdén e hónap 20-án 7 frt 34 krral, a zabé pedig 7 frt 40 krral jegyeztetett, a mi szintén azt igazolja, hogy a fát nagyobb mértékben nélkülöző hazai vidékek buzát arató gazdái kevésbé juthatnak a favásárláshoz szükséges pénz birtokába. A viszonyok e nehézsége jobban terheli a fenyőanyagokat, míg a tölgyfára annak külföldre való nagyobb szükséglete következtében könnyebb a helyzet, a mit a határőrvidéki ez évi nagy faeladások eredménye is kétségtelenül igazol, s mely eladásoknál a beruházási alapnak 1,039.540 frtra becsült 550 k. hold erdeje 1,178.649 frton s így 13.4%, felülfizetéssel a kincstári erdőkből eladott és 1,069.572 frtra becsült 897 hold erdő pedig 1,270,278 frton és 18.76% felülfizetéssel adatott el s egészben véve is az ajánlati tárgyalás alkalmával csak 286 holdnyi és 558,978 frtra becsült részre nem akadt vásárló. Egyes birtokosok faeladásánál is hasonló eredményekről szólnak tudósításaink, így például Temesvár sz. k. városa 900 hold nagysági és 320.000 frtra becsült, aránylag gyenge minőségű tölgy erdejét 333,000 frtért adta el.

A tűzifára az eddigi viszonyok egészben véve változatlanok, a téli fűtésre való beszerzések városainkban most történnek s a házi tüzelésre az egészségtelen kőszénnel szemben nagyobb kedveltség tapasztalható.

Különfélék.

Két szakkönyv. jelent meg néhány hónappal ezelőtt könyvpiaczunkon, melyeket ha nem lehet is szakirodalmunk teljesen új termékeinek neveznem, a mennyiben csak régebbi művek második kiadásai, de tüzetes átdolgozásánál fogva mind a kettő s főleg az egyik, szinte egészen új könyv számba vehető. E könyvek: a Soltz Gy. és Fekete L.-féle »Erdőbecsléstan-nak és a Fekete L.-féle »Erdőértékszámítástannak« második, teljesen átdolgozott és bővített kiadásai, melyek mindegyike a selmeczbányai nyomdából, Fekete L. kiadmányaként került ki.

E hiradással, — melynek csupán azt tekintem céljául, hogy erdészeti irodalmunk terén mindenesetre számottevő ezen eseményt a t. szaktársak és az erdészet iránt érdeklődőkszivestudomására hozzam, — korántsem óhajtom azt a hitet kelteni fel, mintha a két munkának, mint második kiadásoknak, ismertetését ezzel már teljesítettnek lehetne tartani; mert, mint említettem, főleg az egyik mű, az »Értékszámítástannak« annyi újat tartalmaz, az első kiadáshoz hasonlítva, s beosztásában, tárgyalási modorában és tartalmasságában annyi módosítást s előrehaladottságot mutat mindakettő, hogy az alapos ismertetést, beható bírálatot méltán s egyaránt megérdemlik és várhatják. Épen azért e rövid közlemény, reményem szerint, csak előhírnöke a nem-sokára megjelenő terjedelmesebb, tárgyilagosan részletes »könyvismertetéseknek«, melyek, úgy sejtem, némi hiányosságot fedezhetnek ugyan fel a művekben, de mindenesetre kevesebbet, hogysem azok legtermékenyebb szakírónk újabb érdemeivel szemben megbocsáthatók ne lennének. (*Sylvius.*)

Az erdei famagvaknak mérsékelt díjért való szállítása ügyében
a m. kir. államvasutak igazgatóságától újabban ismét érke-

zett egy átirat az országos erdészeti egyesülethez, mely átiratban a kedvezményes szállítás igénybevételénél használandó s hatósági igazolással ellátott feladó levelek megszerzésének módja van leírva, úgy, a mint az az Erdészeti Lapok f. évi IX. füzetének »Erd. Rend. Tára« czimű rovatában már közölve volt.

Ezzel kapcsolatban arról is értesített az egyesület, miszerint az igazolási eljárás rendezése folytán a m. kir. államvasutak igazgatósága egyuttal intézkedett, hogy a kezdetben visszatérítés útján fennállott szállítási díjkedvezmény a már ismert módosított eljárás szerint f. évi november hó 1-étől kezdve már rovatolás útján alkalmaztassék. A november hó 1-je előtt szállított küldemények után a tényleg fizetett és kedvezményes díj-szabás szerinti mérsékelt díjtétel közötti különbözet a felszólamlóknak, az eredeti fuvarlevél és a hatósági igazolással ellátott megrendelő-levél alapján, mely okmányok a m. kir. államvasutak igazgatóságához legkésőbb 1894. évi január hó végeig betérjesztendő, vissza fog térítettetni.

Kapcsolatban az »Erd. L.« f. évi IX. füzetének 709. és következő oldalain adott értesítéssel s a fentebb megjelölt helyen található körrendelettel, melyek a szóban levő ügyben a szükséges felvilágosításokat megadják, helyén valónak létezett ezen újabb értesítést is az érdekeltek tudomására hozni.

(A.)

Esőző fa. (Regenbaum) Mauriczius szigetén egy az eperfajhoz (Morus) tartozó fán különös tűnemény észleltetett. E fa ágairól ugyanis, a melyek tömötten børszerű levelekkel fedvék, rendszeren délfelé a legnagyobb meleg behatása alatt nagyobb mennyiségű viz-tiszta folyadék csepegett alá.

Ezen érdekes tűneményt egy fehér habszerű nyálkával bevont áleza faj idézi elő, a mely a levelekkel fedett haj-

tásokon vagy ezek elágazásánál nagyobb foltokban tanyázik. E foltokban napközben mozgalmas élet uralkodik. Mind-egyik egyed sűrög-forog s oda törekszik, hogy minél többször a hajtás felületéhez jusson, a hol a létfenntartásához szükséges fanedvet fölös mennyiségben szívja fel. Már most a felszitt fanedv, az álczák különös szervei által kiválasztatván, lassanként mind nagyobb-nagyobb cseppekben gyülemlik össze, míg végre permetező eső alakjában a földre hull. Az álczák nedvkiválasztó működése legélénkebb délb-
ben. Estefelé vagy borus időben a nedv kiválasztása gyön-
gül, míg végre éjjel egészen megszűnik s csak a felkelő nap sugarai serkentik újból működésre az álczákat. — Ha már most egy fán sok ily áleza folt van, az ezek által kiválasztott folyadék szinte a valóságos eső látszatát idézi elő. (A *Cont. Holz.-Z.* után *Bécsy.*)

Változás az erdészeti államvizsgáló bizottság tagjai köré-
ben. »A földmivelésügyi m. kir. minister az erdészeti állam-
vizsgáló bizottságban üresedésben lévő tagsági tisztségre az
1893—1895. években megtartandó államvizsgák idejére bizott-
sági tagul **T a v i G u s z t á v** m. kir. erdőtanácsost nevezte ki.«

Halálozás. Ghyczi és assa-ablanczkürthi **G h y c z y** Livius,
cs. és kir. kamarás; nyug. őrnagy; a katonai érdemkereszt tulaj-
donosa, az orsz. erdészeti egyesület alapító tagja, továbbá
Petykó József, m. kir. erdész, az orsz. erd. egyesület
alapító tagja (Lugoson) és **Barrois** Sándor, vármegyei
erdőmester, az orsz. erd. egyesület rendes tagja (Siklóson)
elhunytak. Béke poraikra!

Egyesületi hirdetések.

Az „**Erdészeti Zsebnaptár**“ új évfolyama (1894. évi XIII. évfolyam) megjelent. Megrendelhető az országos erdészeti egyesület titkári hivatalánál és legczélszerűbben postautalvánnyal. Ára bérmentetlenül elküldve az egyesület tagjai részére 1 frt, nem tagok részére 1 frt 50 kr. Ha egy vagy két példány megrendelése esetében az előbbi árakon felül példányonként 15 krral több küldetik be, az elküldés bérmentve (keresztkötés alatt, ajánlva) eszközöltetik. Kettőnél több példány megrendelése esetében az elküldés zárt csomagokban történik s a szállítási díjat az átvétel alkalmával a megrendelő fizetheti ki.

Felhívás az Erdészeti Rendeleték Tára 1880—84. évi IV.—I évfolyamának harmadik kiadása ügyében. Az Erdészeti Rendeleték Tárának 1880—1884. évi I—IV. évfolyamából az egyesület egy újabb harmadik kiadást készített. Ennél fogva felkérjük mindazokat, a kik a kérdéses művet megszerezni óhajtják, szíveskedjenek ebbeli óhajukat a titkári hivattalal mielőbb közölni.

Tájékozással megjegyezzük, hogy a négy évfolyamot ép úgy, mint a második kiadásnál történt, egy kötetben fogjuk kinyomatni. A mű ára tagok részére 2 frt, nem tagok részére 3 frt lesz.

„**Erdészeti Rendeleték Tára**“ 1892. évi vagyis XII. évfolyama megjelent. Ezen évfolyam ára azok részére, kik az „Orsz. Erd. Egyesületnek“ nem tagjai, példányonként 40 krajczár, az egyesületi tagoknak ellenben 20 krajczár. Megrendelhető az egyesület titkári hivatalánál. (Budapest, V., Alkotmány-utca 10. sz.)

„**Erdészeti növénytan**“ című, 200 arannyal jutalmazott pályamunka ára az egyesület tagjai részére 2 frt 80 kr.; nem tagok részére pedig 4 frt. Legczélszerűbben postautalvánnyal rendelhető meg az országos erdészeti egyesület titkári hivatalánál, mely a művet abban az esetben, ha a fentebbi összegben felül még 25 kr. beküldetik, (keresztkötés alatt, ajánlva) bérmentve küldi meg.

Az „**Erdő-Ör**“ vagy „**Az erdészet alapvonalai kérdésekben és feleletekben**“ című munka hatodik kiadása még kapható. Felkéretnek tehát azon erdőhivatalok, erdőgondnokságok és szaktársak, kik az erdészeti műszaki segédszolgálatra készülő egyének részére ezen könyvet megszerezni kívánják, hogy annak postautalvánvéte-

ntján leendő megküldése iránt az „Erdészeti Lapok“ kiadóhivatalát értesíteni sziveskedjenek. Ára példányonként 3 frt.

Az „**Erdészeti rendeletek tára**“ 1885., vagyis V.; 1886 vagyis VI.; 1888. évi, vagyis VIII., 1889. évi vagyis IX., az 1890. évi, vagyis X., az 1891. évi, vagyis XI. és végül az 1892. évi, vagyis XII. évfolyama az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál (Budapest, V., Alkotmány-utca 10. sz.) megrendelhető. Ára az egyesület tagjai részére, az 1886., 1888., 1891. évfolyamnak 30 kr., az 1885. évfolyamnak 40 kr., az 1889. és 1892. évfolyamnak 20 kr. és az 1890. évfolyamnak 70 kr.; nem tagok részére pedig 60 kr., 80 kr., 40 kr., illetőleg 1 frt 40 kr. Az 1887. évi VII. évfolyam teljesen elfogyott.

Az „**Erdői facsemeték nevelése**“ czimü munka megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál (Budapest, V., Alkotmány-utca 10. sz.). Ára az egyesület tagjai részére 1 frt 50 kr., nem tagok részére 2 frt.

„**A tölgy és tenyésztése**“ czimü pályanyertes munkának eddig még el nem kelt példányai a szerzőnek, F e k e t e L a j o s akadémiai tanárnak adattak át. Megrendelések egyszerű levelezőlapon, vagy postautalványon közvetlenül Selmeczre a szerzőhöz intézendők. Ára az egyesület tagjai részére 2 frt, nem tagok részére 3 frt.

Ö felsege nagy fénynyomatu arczképe, a mely az egyesület nagytermében levő eredeti olajfestmény után készült, megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál (Budapest, V., Alkotmány-utca 10.). Ára az egyesület tagjai részére c s o m a g o l á s s a l és postaköltséggel együtt 3 frt 50., nem tagok részére 4 frt.

Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések.

(Az 1893. évi szeptember hóban teljesített befizetések).

A rövidítések magyarázata.

ak. = alapítványi kamat; att. = alapítványi tőke törlesztés; kpa. = készpénz alapítvány
 WKa = Wagner Károly alapítvány; td. = tagsági díj; ld. = lap díj; hd. = hirdetési díj
 pk. = postaköltség; Npt. = Erdészeti Zsebnaptár; Ert. = Erdészeti Rendeletek tára
 áb. = átfutó bevétel; nvt. = Erdészeti növénytan; ÓFa. = Ó Felsege fénynyomatu arcsképe;
 Ecs. = Erdei facsemeték nevelése; lb. = lakbér; üb. = üvegbiztosítás; EL. = Erdészet
 apok egyes füzettel; rk. = rendkívüli bevétel; Ffst. = Fekete Lajos. Főbb fanemek cseme-
 éinek termesztése.; ik. = takarékpénztári időközi kamatok; meál. = Magyar erdőtisztek
 árvafelelőseinek segélyező alapítvány

Befizetések	frt	Befizetések	frt
Aulinger Zsiga hd.	1.35	Eröss Gyula td.	1.—
Aranyos-maróthi főszozga- biróság hd.	9.75	Ebergényi Béla td.	5.—
M. k. állampénztár birságból visszatérített összeg.	55.—	Eröss Gyula Ert.	0.50
gr. Andrassy Dénes jólészeni erdőhivatala hd.	8.55	gf. Erdődy Ferencz jánosházi erdőhivatala hd.	4.95
Antal Ferencz ld.	2.—	Ferenczi Sándor td.	4.—
Asztalos János td.	8.—	Fábrý Alajos td.	4.—
Bárdos József nvt. 2.80 Ecs. 150 pk. 0.25	4.55	Gödöllői m. k. erdőhivatal áb.	2.68
Benedek Albert td.	16.—	Gulácsy László td.	10.—
Brebenár József td.	3.—	Gurányi István att.	20.—
Balogh Ernő td.	4.—	Husek Ferencz td.	4.—
Bérczy Elek td.	8.—	ifj. Hoffmann Sándor javára Ocsárd Károly att. 20.—ak 3.—	23.—
Balás Béla td.	8.—	Hamar László td.	4.—
Bihari Ödön td.	4.—	Hammer Károly ak.	7.50
Balog József td.	4.—	Hermel Ágost td.	2.—
Babicz Illés ld.	4.—	Incze Manó td.	3.—
Boór Károly td.	8.—	Illés Vidor td.	8.—
Barger Guido Ecs.	1.56	Jankó Sándor td. 12.—pk. 0.36	12.36
Biloveszky Béla Ert.	1.06	Karácsony Sándor egy erdő- szolga rendbirságából WKa.	1.—
Boeriu Virgil td.	8.—	Kellner György ak.	7.50
Bechine Ferencz ld.	4.—	Koller Károly td.	4.—
Brassó város hd.	8.90	Kovács Imre ld.	2.—
Czibulka Soma td.	8.—		
cstán István Ert. 1.40 pk. 0.10	1.50		
Dőry József td.	8.—		
Deé Mihály td.	4.—		
Donáth Sándor ak.	10.—		

Befizetések	frt	Befizetések	frt
Knebel Kálmán td.	8.—	Reuter ügynökség hd.	27.60
Kfeller Károly td.	8.—	Riffer Sándor td. 8.—pk. 0.30	8.30
Körmöczbánya város hd. . .	23.35	Sponer Sándor lb.	25.—
Kugler István Ert.	2.46	Sipos Antal td.	8.—
Kugyelka Ferencz td.	4.—	Sporny Gyula td.	4.—
Lachmann Albin ld.	2.—	Schwarz Rezső td.	8.—
Leitner János hd. a Npt. ban	20.—	Segercian Vazul td.	4.—
Lutonszky Géza Ert. 2.40		Szentiványi Gyula td.	8.—
— nvt. 2.80 ; Ecs. 1.50 .	6.70	Schwarz Béla td.	2.—
Máram. szig. erdőigazgatóság		Sterba Szabolcs td.	8.—
hd.	40.90	Stefanszky Ferencz td.	2.—
Marosvásárhely városak ésld.	8.—	Temesvár város tanácsa ak.	5.—
Mitták Vilmos td.	8.—	Tibold Ferencz td.	3.—
Molnár Károly ak.	10.—	Tóbiás Miklós Ert.	1.70
Móricz Sándor td.	8.—	Tiller Mór és társa hd.	8.—
Misselbacher Nándor td. . . .	8.—	Tichy Kálmán td.	6.—
Nemes Béla td.	8.—	Ungvári erdőgondnokság hd.	7.75
Nyitrai Ottó td.	4.—	Ungvári m. k. főerdőhivatal	7.30
Nagy Vincze és társai Ert.	7.20	Vasvári urad. erdőhivatal ld.	8.—
Nagy-Körös város hd.	7.35	Veress László td.	4.—
Neviczky Miklós td.	8.—	Vaszary Antal td.	8.—
Palkó Antal td.	2.—	Zalaegerszegi erdőhivatal egy	
Prohászka Mátyás td.	5.—	erdőtiszt rendbirságából a	
Pukács Antal nvt. 2.80 Ert.		magyar erdőtisztek árva	
0.50 pk. 0.25	3.55	leányait segélyző alap ja-	
ifj. Petrus Márton td.	8.—	vára	3.—
Porubszky Árpád Ff. cs. n.		Szeptember hóban összesen	716.62
1.20 td. 0.55	1.75	Január—augusztus havi be-	
Rónai Antal td.	4.—	fizetések együtt	19.873.05
			<u>20589.67</u>

Hirdető-melléklet az „Erdészeti Lapok“ 1893. évi X. füzetéhez.

Az „Erdészeti Lapok“ mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Díjszabályzat. Az első negyven (40) sorért soronként negyven (40) krajczár, az erre következő husz (20) sorért, illetőleg a 41 egész 80-ik sorig, soronként harmincz (30) krajczár, míg a 60-ik soron felül következő minden sorért egyenként husz (20) krajczár számíttatik.

Táblázatok nyomdai szabály szerint kétszeres árral számíttatnak.

Kincstári és uradalm

erdőtisztek és erdőőrök

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

egyes darabokat,

valamint az

**egyenruhához tartozó egyes részeket
csakis valódi**

tartós minőségben szállít jótállás mellett

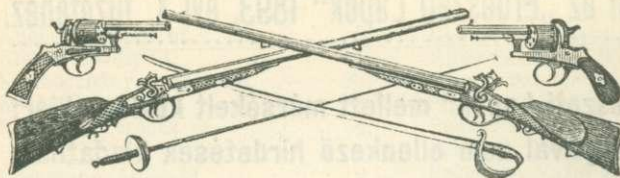
TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók,
valamint perzsa császári és szerb királyi
udvari szállítók.

Budapesten, Károly-laktanya.

Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk.

Fontos utazók-
nak, vadászók-
nak, tiszteknek
és másoknak.

Revolverk, fegy-
verek, vadászati
eszközök,

különféle egyenruhák, valamint a fegyverszakba vágó mindennemű ezikkek

BÉCS, Ottakring,
Festgasse 11/13.

GASSER LIPÓT

Raktár BÉCS, I.

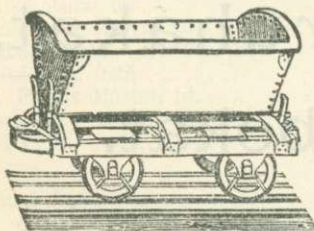
Kohlmarkt 8

cs. és kir. udvari és hadsereg-fegyver-gyáros,

egyvergyára által, jótállás mellett legjobb minőségben és legolcsóbb áron,
szállítatnak.

—== Illustrált árjegyzékek bérmentve és ingyen küldetnek. ==—

Szállítható vasutak

mezei, erdei, ipari és építkezési célokra

„DANUBIUS“

magyar hajó- és gépgyár részvénytársaság

Képviselője **SZIRMAI J.** gépészmérnök
(Budapest, Zrínyi-utca 4.)

Egész berendezések bérbeadása. Részle-
tes költségvetések díjtalanul készíttetnek.

Rémhálót nyulvadászatra; gyaloghálót
nyulvadászatra; magashálót fogoly fo-
gásra; haláshálót parafával és ólom-
nehezékekkel s minden egyéb fajta hálót
vadászati és halászati célokra gyor-
san s jó minőségben szállít a

cs. és kir. udv. kötélgyár Prágában.

(2/II.)

Idei termésű, 60% csirakéességű, tisztított
jegenye fenyő (*Abies pectinata* DC.) mag
kg-onként 30 kr.-jával ajánlatik eladásra.

(10)

M. k. erdőhivatal
Zsarnóczán, (Barsvármegyében).

1426/93. sz. Megjelent: Lakatos Károly »Vadászati és mada-
 rászati emlékeim«-ből című munkája, 3 színnyomatu és 13 szöveg
 közé nyomott ábrával.

Ára 2 frt. Az összeg előre küldése esetén bérmentve küldet-
 tik meg.

Traub B. és társa könyvkereskedése Szeged. (111)

Felhívás!

Az Országos Erdészeti Egyesületnek keletkezésétől kiadott
 összes Évkönyvek és az Erdészeti Lapok összes évfolyamainak
 mérsékelt áron való megvételére. Továbbá a Vadász Lapok
 1891-iki (11. évf.) évfolyamainak és a következő szakkönyvek meg-
 vételére, ugymint: Forstverfassung des Forstrechtes und Forst-
 gesetzes von Schopf. 1858. — Allgemeines Berggesetz für Kaiser-
 thum Österreich v. J. 1854. — Taschen Dendrometer v. G. Winkler.
 1834. — Erdőgazda elméleti és gyakorlati segédkönyv Beiwinkler-
 től. 1853. — Bewahrte Fang- und Jagdmethode mit Abbildungen
 v. Frehse. — Sandebenen Ungarns und ihre forstliche Cultur v.
 Gottlieb. — Jagdwesen und Landwirthschafts-Beitrag zur Frage
 wie Reich können wir in 20 Jahren sein. — Országos Vadászati
 Védegyelet 1884. — Rudolf Feistmantels Forstwissenschaft 4. Band. —
 Waldwerthschaetzung v. G. Winkler 1 u. 2 Abtheilung. — Rech-
 nungskunst und Algebra für Individuen bei Forstmess., Baufach
 v. G. Winkler. — Österreichisches Vierteljahrsschrift für Forstwesen

v. J. 1851 und 1852. -- Theoretisch, Praktisch Forsthandbuch v. Phil. Schweska. — Aritmetische und geometrische 3200 Rechnungs-Aufgaben und Resultate v. R Spiller. — Törvényezikk 1888. XIX. Halászatról. — Kechts praktischer Weinbau. — Bienenzucht v. Christ. 1799. — Egyszerű könyvviteltan Zachár Gyulától.

A szives ajánlatok alulirothoz küldendők.

Budapesten, 1893. évi október hó 10-én.

II. ker., jégverem utca 6. sz., 3. ajtó.

(9)

Zachár József,
nyugalmazott erdőgondnok.

Megvételre kerestetik

tölgy vagy akác szőlőkaró, 2 (kettő méter hosszú ;
gömbölyű fában : héjastól 5 centiméter, héj nélkül
4 centiméter, hasított fában : $4\frac{1}{2}$ centiméter közép-
vastagsága 10.000 darab
tölgy vagy akác lugas-oszlop, 3 (három) méter
hosszu, gömbölyű fában: héjastól 10—11 centi-
méter, héj nélkül 9—10 centiméter, hasított fában :
11 centiméter középvastagsága 500 darab.

Szállítási határidő 1894. évi február vége.

Rendeltetési hely : Balassa-Gyarmat vasuti állomás.

Netaláni egyezség esetében az ahoz közel fekvő szőlőbirtok
Ajánlatok december 15-éig nyujtandók be.

Czim a kiadóhivatalban.

(6)

1696/1893. szám.

Faeladás.

Az ohabai m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó Riu-Sest nevű
2165-1 kat. hold kiterjedésű erdőrészben található, s 10 éven
át kihasználható mintegy 200.000 m^3 lucz fenyő haszonfa m^3 -enkint
1 (egy) forintnyi kikiáltási ár és 2000 (kétezer) forintnyi bánatpénz
letétele mellett kellőleg felszerelt írásbeli zárt ajánlatokkal kap-

esolatos nyilvános árverés útján 1893. évi november hó 20-án dél-
előtt 10 órakor az alulirott erdőhivatalnál fog eladatni, a hol az
árverési, illetve szerződési feltételek bármikor megtekinthetők.

Utóajánlatok el nem fogadtnak.

Orsován, 1893. évi október hó 19-én.

(13)

M. kir. erdőhivatal.

Vető-magvak.

Kocsányos tölgy (<i>Qu. pedunculata</i>) hektoliterje . . .	6 frt — kr.
Kocsánytalan tölgy (<i>Qu. sessiliflora</i>) hektoliterje . . .	5 » — »
Jegyenye fenyő (<i>Abies pectinata</i>) kilogrammja . . .	— » 40 »
Hegyi juhar (<i>Acer platanoides</i>) kilogrammja . . .	— » 20 »
Hegyes levelű juhar (<i>Acer pseudoplatanus</i>) kilogrammja — »	20 »
Köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) kilogrammja	— » 20 »
Fekete dió (<i>Juglans nigra</i>) 100 darabja	— » 40 »

Az árak készpénzfizetésre értetnek. A szállítás Bécsből törté-
nik. A megrendelések német nyelven irandók.

Bécs. III. 1.

Hauptstrasse 17.

(15)

Eißler & Comp.
magkereskedése.

Árverési hirdetmény.

2111/1893. szám. Alulirott hivatal írásbeli ajánlati tárgyalás
útján áruba bocsátja a csornoholovai erdőgondnokság kerületében
az 1894. évtől az 1896. év végéig terjedő három éven át az üzem-
terv szerint évente termelendő s mintegy 8.000—12.000 köbméter
tevő fenyőrönk mennyiségét, egyuttal pedig bérbe adja az ennek
feldolgozására szolgáló lyutai és csornoholovai egy-egy keretes vízi
fűrészgépeket az ezekhez tartozó épületek és rakodókkal együtt.

Az említett rönkmennyiség a nevezett fűrészgépek rakodóin
fog átadatni. Kikiáltási ár gyanánt a lyután átadandó rönkökre
köbméterenkint 3.40 forint.
a csornoholován átadandókra 3.80 »
a fűrészgépek és tartozékaik kikiáltási bérösszegül
pedig a lyutaira nézve 300.— »
a csornoholovaira ellenben 600.— »
állapittatik meg.

Az 500 forint bánatpénzzel és ivenkint 50 krajczáros bélyeggel ellátandó folyó évi november hó 15-én déli 12 óráig alulírott hivatalnál benyujtandó ajánlatokban a felajánlandó árak számjegyekkel és betűkkel is világosan irandók, egyuttal pedig az is kifejezendő, hogy ajánlattevők az árverési és szerződési feltételeket ismervén, azokat magukra nézve kötelezőkül tekintik.

Végül tüzetes tájékozással az is közzététetik, hogy a kincstárnak jogában áll a benyujtott ajánlatok közül azt fogadni el, mely nézete szerint a legelőnyösebb, még azon esetben is, ha abban nem a legmagasabb ár lenne megajánlva, hogy továbbá utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ungvárott, 1893. évi szeptember 29-én.

(4)

A m. kir. főerdőhivatal.

Árverési hirdetmény.

5132/1893. Veszprém vármegyében kebelezzett Szentgál község nemesi közbirtokosságának tulajdonát képező erdőben a nagyméltós. földművelésügyi m. kir. ministeriumnak 18975. I. 3. számú rendeletével engedélyezett 1892/3. évre eső 160 kat. hold vágásterület összes fakészlete, 1893. évi november hó 20-án délelőtt 10 órakor Szentgálon a község házánál nyilvános árverésen el fog adatni.

Az eladás tárgyát képező fakészlet becslés szerint 9399 *ürköbméter* cser és 442 *ürköbméter* tölgyfából áll.

A kikiáltási ár 10806 (tízezer nyolczszáz hat) forint 50 krban állapított meg.

Árverezni kívánók kötelesek a kikiáltási ár 10⁰/₀-át vagyis 1080 forintot az árverés megkezdése előtt, az árverést vezető főszolgabírónak kezeihez készpénzben lefizetni.

A kellő bánatpénzzel felszerelt zárt írásbeli ajánlatok, a szóbeli árverés megkezdéséig benyujtandók.

A kihasználás alá kerülő erdőrés., a veszprémjutasi vasúti állomástól, jókarban levő utvonalon, mintegy 15 *kilométer* távolságra fekszik.

A kihasználásra vonatkozó feltételek, az alulirt járási főszolgabírónál és Szentgálon a község házánál megtekinhetők.

Veszprém, 1893. október 26-án.

(Utánnymat nem díjaztatik.)

(17)

A veszprémi járás főszolgabírója.

Árverési hirdetmény.

15049.93. A nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi ministeriumnak idei 59469. sz. leirata által a lövétei birtokosság tulajdonát tevő „Angyos“ nevű fenyő erdő újabbi árverése rendeltetvén el, az ezennel kitűzetik 1993. november 23-án d. e. 10 órára Lövete község házához.

Kikiáltási ár 46024 frt; bánatpénz 10⁰/₀.

A feltételek alulirt főszolgabirónál, a sz.-udvarhelyi kir. erdőhivatalnál és a lövétei birtokossági elnöknél megtekinthetők.

Oklánd, 1893. október 26-án.

(17)

Jakab Gyula
főszolgabíró.

Pályázat járási erdőtisztzi állásra.

372/1893. szám. Közigaz. erd. biz. A fogarasi járási erdőtisztzi állomás halálozás folytán megürülvén, arra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állomással évi 900 forint fizetés, 100 forint lakpénz és 300 forint utazási általány jár.

Kellékek:

1. Magyar honpolgári jog.
2. Az erdőtörvény 36. §-ában megállapított képzettség.
3. Teljesen ép s egészséges testalkat s különösen jó látási s hallási szervek.

Pályázni óhajtok felhivatnak, hogy sajátkezüleg irt s a fentebbi kellékeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi november végéig alulirt bizottságnál nyujtsák be.

Fogarás vármegye közigazgatási erdészeti bizottságának, Fogarason, 1893. évi október hó 7-én tartott üléséből.

(12)

Turcu János,
elnök.

Pályázat erdőtiszti állomásra.

A báró Jósika hitbizomány részére Csáki-Gorbó székhelylyel (Szolnok-Doboka vármegye) rendszeresített erdészi állásra pályázat nyittatik.

Pályázók folyamodványaikat felszerelve *államvizsgai*, születési, erkölcsi, egészségi és eddigi szolgálataik bizonyítványaival iolyó évi-december elsejéig alulirothoz adják be. Kik erdőrendezéssel foglalkoztak, előnyben részesülnek. Szerződés 2—3 évre, pályázó kivánságára hosszabb időre is köttetik. Az állást 1894. évi január 1-én kell elfoglalni.

Teendők: A hitbizományi erdők — mintegy 4.600 hold — kezelése, felmérése, üzemterv elkészítése (műszereket, kellékeket, munkást az uradalom ad) s a csáki-gorbói épületek házbérének kezelése. Az üzemtervek jóváhagyása után tiszteletdíj adatik.

Báró Jósika Sámuel hitbizományt élvező szurdoki, szalonvai, kliczi, n.-keresztesi, galgói és tóthszállási erdejének felügyelete.

Fizetés:

Kézpénz	600 forint.
Uti átalány	60 »
Őszi buza	9 hektoliter.
Rozs	9 »
Tengeri	9 »
Zab	15 »
Lencse	30 liter.
Paszuly	30 »
Borsó	30 »

10 öl fa s ennek beszállítása.

Lakás: 2 szoba, előszoba, konyha stb.

Veteményes kert.

6 darab marha nyári legeltetése.

16—20 szekér széna- és sarju-termőkert használata.

Gubacs-termésből 5°/_o.

Praevaticatióból befolyt összeg 20°/_o.

Ha az erdők kihasználását az eddigiéknél nagyobb mérvben saját kezelés mellett eszközli, az uradalom a tiszta nyereség 2°/_o-át adja.

Kolozsvárt, 1893. évi október hó 24-én.

Pályázat erdőőri állomásra.

1476/93. szám. Szepes-Béla nagyközségnél üresedésben levő két erdőőri állomásra ezennel pályázat hirdettetik. Járandóság: 150 forint készpénz évi fizetés; szabad lakás, három kat. hold föld és réttel, hat darab szarvasmarha-tartás a legelőn, és tűzifaizás. Kellékek: a német- és tótnyelv ismerete, törvényes minősítés, magyar honpolgárság és testi épség. Mindezek a folyó évi november hó 20-áig az előljárásához intézendő kérvények során igazolandók.

Megjegyeztetik, hogy ezen állásokra olyanok is kinevezhetők, a kik az előirt minősítéssel még nem bírnak, ha a vizsgának folyó évi *december hó végéig* való jó sikerü letételére magukat elkötelezik.

Kelt Szepes-Bélán, 1893. évi szeptember hó 30-án.

Ludvigh,
városi főbíró.

(3)

Pályázat erdőőri állomásra.

520/1893/e. r. b. Szolnok-Doboka vármegyében rendszeresített egyik kerületi erdőőri állás megüresedvén, annak betöltése végett ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állással 250 forint évi fizetés, 40 forint lakpénz és 60 forint lótartási átalány van egybekötve.

Pályázni óhajtók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. törvényzikk 37. §-a értelmében felszerelt folyamodványaikat *folyó évi november hó 15-éig* a vármegye közigazgatási erdőrendészeti bizottságához nyujtsák be.

A kinevezett erdőőr köteles állomását azonnal elfoglalni.

Deésen, 1893. évi szeptember hó 23-án.

Szolnok-Doboka vármegye közigazgatási erdőrendészeti bizottsága nevében :

(5)

A főispán helyett:
Dr. Torma Miklós,
alispán.

Pályázat erdőöri állomásra.

2508/1893. szám. Torda-Aranyos vármegye toroczkai járásában Toroczkó székhelyvel rendszeresített körerdőöri állásra 150 forint fizetés és 50 forint lótartási átalánnyal pályázatot hirdetek.

Az erdőtörvényben előirt minősítvényvel felszerelt és sajátkezüleg irt folyamodványok folyó évi november hó 20-áig hozzám beadandók, később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Toroczkó, 1893. évi október hó 1-én.

Asztalos Gábor,
főszolgabíró.

(7)

Pályázat erdőöri állomásra.

A szecseli kerületi erdőöri állomásra, melylyel összesen évi 160 forintnyi járandóság van kapcsolva. Az erdőör székhelye Szeesel község.

Kellően felszerelt kérvények alulirotnál benyújtandók folyó évi november hó végéig.

Szelistye, 1893. évi október hó 16-án.

(11)

A járdái főszolgabíró.

Árverési hirdetmény.

1600/1893. sz. Székváros nagyközség előljárósága, a képviselő testületnek 34/893. számú határozata folytán közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező, és az erdő-üzemterv szerént folyó év őszén kihasználni engedélyezett 62·13 kat. hold területű 15 éves sarj erdő, valamint 3·2 kat. hold területű 35 éves szálas erdő fatermékét összesen 1580 frt 50 kr. becsárban folyó 1893. év november hó 21. és következő napjain, mindenkor d. e. 10 órától kezdődőleg tartandó nyilvános árverésen kinnt a helyszinén el fogja adni.

Mire árverezni kívánók azzal hivatnak meg, hogy a fent jelzett erdő területek faterméke különböző becsár melletti apróbb táblákra lévén felosztva, minden ilyen egyes tábla felett külön árverés fog tartatni, és hogy az árverezés részletes feltételei hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Széken, 1893. október hó 28.

Budai Mihály
főjegyző.

Sallai András
főbíró.